



Brukerundersøkelse i Lofotodden nasjonalpark sommeren 2019

Analyser gjennomført av Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet på vegne av Lofotodden nasjonalparkstyre

Om Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen

Oslo Economics er et analyse- og rådgivningsmiljø med ansatte som har bakgrunn fra offentlig forvaltning og ulike forsknings- og analysemiljøer. Vi tilbyr innsikt og analyse basert på fagkompetanse og metodekunnskap.

Ole Jakob Sørensen er dosent i naturforvaltning ved Nord universitet. Han har gjennom relevant utdanning og akademisk forsknings- og utredningsarbeid opparbeidet seg kompetanse på norsk naturforvaltning. Han underviser i naturforvaltningsfag ved HiNT og Nord universitet.

Om brukerundersøkelser i verneområder

Det er en nasjonal målsetning at alle nasjonalparker og større landskapsvernområder skal ha utarbeidet sin egen besøksstrategi innen 2021. I forbindelse med dette arbeidet er det ønskelig at det gjennomføres brukerundersøkelser hvor det hentes inn mer informasjon om de besøkendes bruk og holdninger til det enkelte verneområde. Oslo Economics, i samarbeid med dosent Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet, har hatt en rammeavtale med Miljødirektoratet om utarbeidelse av brukerundersøkelser i verneområder.

Brukerundersøkelse i Lofotodden nasjonalpark sommeren 2019/nummer 2020-17

© Oslo Economics, 1. april 2020

Kontaktperson:

Jostein Skaar / Partner

jsk@osloeconomics.no, Tel. 959 33 827

Forsidebilde: iStockphoto.com

Innhold

Forord	5
1. Oppsummering	6
2. Om Lofotodden nasjonalpark	8
3. Metode, gjennomføring og materiale	10
3.1 Spørreskjemaer i selvregistreringskasser	10
3.2 Selvregistreringskasser i Lofotodden nasjonalpark	11
3.3 Ferdselstellere	15
3.4 Etterundersøkelse	16
4. Om brukerne av Lofotodden nasjonalpark	18
4.1 Informasjon om kjønn, alder, utdanningsnivå, bosted	18
4.2 Friluftslivserfaring og friluftslivsinteresse	21
4.3 Turfølget	22
4.4 Tidligere besøk og kjennskap til Lofotodden nasjonalpark	24
4.5 Brukernes motiv for å besøke Lofotodden	26
4.6 Idealområde og purisme	27
5. Bruken av området	31
5.1 Romlig bruk	31
5.2 Bruk av sti og terreng	33
5.3 Besøk i Lofotodden nasjonalpark siste år basert på etterundersøkelsen	34
5.4 Tid i nasjonalparken og overnatting basert på selvregistreringsundersøkelsen	35
5.5 Type bruk	38
5.6 Lofotodden nasjonalpark som besøksmål	39
6. Informasjon og bruk av sosiale medier	41
6.1 Informasjonsinnhenting og foretrukket informasjon	41
6.2 Bruk av sosiale medier	45
7. Opplevelse av dagens tilstand i Lofotodden	46
7.1 Lofotodden som villmarksområde	46
7.2 Kunnskap om vernestatus og regler for bruk av verneområdet	47
7.3 Forstyrrende opplevelser	50
8. Synspunkt på forvaltning og tilrettelegging	51
9. Sammenligning av innfallsportene	57
9.1 Indikatortabell for alle innfallsportene	57
9.2 Utvalgte indikatorer	58
10. Sammendrag og drøfting	66
11. Referanser	68
12. Vedlegg	69

12.1 Verneforskrift	69
12.2 Selvregistreringsundersøkelse	72
12.3 Etterundersøkelse	75
12.4 Fritekstsvaer	85

Forord

Frem til utgangen av 2020 skal det gjøres en nasjonal innsats for å styrke besøksforvaltningen i Norges nasjonalparker. I dette arbeidet er det behov for å få innspill fra brukerne av nasjonalparkene om hvordan de opplever naturområdet og forvaltningen av området. Det er videre et behov for å lære mer om sammensetningen av besøksgruppen; hvor kommer de fra, hva slags type naturopplevelser søker de og hvor lenge oppholder de seg i nasjonalparken? Dette er forsøkt besvart gjennom brukerundersøkelser.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra en brukerundersøkelse i Lofotodden nasjonalpark gjennomført sommeren 2019. Formålet med rapporten er å få et bedre kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av Lofotodden nasjonalpark. Funnene fra denne brukerundersøkelsen skal inngå som grunnlag for å utarbeide en besøksstrategi for nasjonalparken.

Rapporten er gjennomført av Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet. Vi ønsker å takke forvalter i Lofotodden nasjonalpark for godt samarbeid under utarbeidelsen av rapporten.

Denne rapporten er utarbeidet av Gjermund Lien, Eyvind Søråa og Ole Jakob Sørensen.

Oslo, 10. mars 2020

Gjermund Lien
Prosjektleder

1. Oppsummering

Sommeren 2019 ble det gjennomført en brukerundersøkelse i Lofotodden nasjonalpark for å fremskaffe ny og relevant kunnskap om bruken av Lofotodden nasjonalpark. Det ble hentet inn informasjon ved hjelp av kortfattede selvregistreringskort utplassert ved innfallsportene til nasjonalparken, ferdselstellere på utvalgte stier og en oppfølgende, web-basert spørreundersøkelse (etterundersøkelse). Verneområdeforvaltningen organiserte og gjennomførte selvregistreringsundersøkelsen. Lofoten Friluftsråd var behjelpelige med å dele ferdselsdata fra innfallsportene til Lofotodden nasjonalpark. Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen hadde ansvaret med å sende ut etterundersøkelsen og analysere dataene som ble hentet inn. Det ble samlet inn svar fra 8369 brukere fra selvregistreringskassene og 890 svar fra etterundersøkelsen. Totalt var det plassert ut ti svarkasser i Lofotodden nasjonalpark. I tillegg var det mulig å fylle ut svarkort på to turisthytter i nærheten av nasjonalparken.

Tabell 1-1 presenterer nøkkelinformasjon om brukerne som har deltatt i brukerundersøkelsen i Lofotodden nasjonalpark sommeren 2019.

Tabell 1-1: Nøkkelinformasjon om Lofotodden nasjonalpark

Antall respondenter: i kasseundersøkelse 8369 / 890 i etterundersøkelse			
Andel nordmenn (n=8290)	22 %	Antall nasjonaliteter* (n=8290)	68
Andel førstegangsbesøkende (n=8290)	81 %	Lokalt bosatte** (n=8290)	1,3 %
Andel som er på flerdagstur (n=7967)	51 %	Andel med barn i turfølget (n=8206)	12 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=4092)	4,7	Kvinneandel (n=8336)	52 %
Varighet flerdagstur (gj.snitt dager) (n=4140)	5,9	Gjennomsnittsalder (n=8183)	36,9
Andel som er med på organisert tur (n=8305)	4 %	Andel som går bare på sti (n=890)	49 %
Andel lavpurister (n=6835)	57 %	Andel som alltid går utenfor sti (n=890)	1 %
Andel mellompurister (n=6835)	32 %	Andel som går både på og utenfor sti (n=890)	49 %
Andel høypurister (n=6835)	11 %	Andel som overnatter i eller i nærheten av nasjonalparken (n= 890)	88 %

Kilde: Basert på selvregistreringsundersøkelse og etterundersøkelse gjennomført sommeren og høsten 2019. *Ikke medregnet norske respondenter **Personer som er bosatt i Moskenes og Flakstad

Lofotodden nasjonalpark mottar mange utenlandske besøkende. I brukerundersøkelsen som ble gjennomført sommeren 2019 var 78 prosent av respondentene personer som har bostedsadresse utenfor Norge. Av dette følger det at mange av de besøkende er førstegangsbesøkende til nasjonalparken. 81 prosent av respondentene i selvregistreringsundersøkelsen oppga at de besøkte området for første gang i 2019. Bare 1,3 prosent av respondentene var lokalt bosatte, definert ved at de har bostedsadresse i kommunene hvor nasjonalparken ligger. Det er en tilnærmet lik andel menn og kvinner blant de besøkende, med en svak overvekt av kvinnelige besøkende (52 %). Videre er besøksgruppen relativt ung. Gjennomsnittsalderen er 36,9 år, som er svært lavt når en sammenligner med andre norske verneområder.

Det er omtrent like mange respondenter som oppgir at de var på dagstur (49 %) som var på flerdagstur (51 %) da de besøkte nasjonalparken. Det er imidlertid en viss usikkerhet knyttet til disse svarene. Fra øvrige svar i selvregistrerings- og etterundersøkelsen fremgår det at mange av respondentene har slitt med å skille mellom opplevelser som de har hatt i Lofoten generelt og Lofotodden nasjonalparken spesielt når de har svart på undersøkelsene. Det er grunn til å forvente at andelen som er på flerdagstur er noe overestimert, som følge av at en andel av respondentene har angitt varighet på besøket til Lofoten generelt.¹ Dette tydeliggjøres når vi

¹ Særlig blant de utenlandske respondentene syntes det å være en utfordring å skille mellom Lofoten og Lofotodden nasjonalpark.

beregner gjennomsnittlig varighet på dagsturer og flerdagsturer i Lofotodden nasjonalpark. En gjennomsnittlig dagstur har en varighet på 4,7 timer. Tilsvarende har en gjennomsnittlig flerdagstur i Lofotodden nasjonalpark en varighet på 5,9 dager. At den gjennomsnittlige besøkende som er på flerdagstur i Lofotodden oppholder seg nesten 6 dager i nasjonalparken virker usannsynlig.

Majoriteten av de besøkende oppga at de overnattet i eller i nærheten av Lofotodden nasjonalpark da de besøkte området sommeren 2019 (88 %). Den mest vanlige overnattingsformen er å sove i telt/lavvo eller under åpen himmel. Om lag hver tredje respondent oppga at han/hun overnattet i telt/lavvo eller under åpen himmel. Et annet funn i etterundersøkelsen er at forholdsvis mange besøkende benytter Airbnb i forbindelse med besøk til Lofotodden nasjonalpark. 10 prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppga at de hadde benyttet Airbnb i forbindelse med besøket/besøkene til Lofotodden nasjonalpark det siste året. Sammenlignet med resultater fra brukerundersøkelser i andre norske verneområder er dette en høy andel.

En høy andel av de besøkende visste ikke at Lofotodden var vernet som nasjonalpark før de kom til området. I etterundersøkelsen var det kun 47 prosent av respondentene som oppga at de var kjent med vernestatusen. Dette har trolig sammenheng med nasjonalparkens unge alder (opprettet i 2018) og at mange av brukerne har som motiv å besøke et turmål inne i nasjonalparken og ikke nasjonalparken i seg selv. Generelt synes det som at besøksgruppens kunnskap om sentrale verneregler er noe svak. Dette illustreres ved at mange besøkende ikke vet om det er tillatt å kjøre snøscooter eller fly drone i nasjonalparken. Det er et potensial for å informere mer målrettet om vernestatusen og regler for bruk og atferd i nasjonalparken.

Som nasjonalpark har Lofotodden særegne utfordringer med den store turistmengden som besøker området, og at det er en stor andel (78 %) utenlandske turister. Turiststrømmene retter seg i stor grad mot innfallsportene som leder inn mot Kvalvika og fjelltoppen Ryten. I overkant av 60 prosent av de utfylte svarskjemaene i selvregistreringsundersøkelsen ble samlet inn ved svarkassene Ryten, Torsfjorden og Markvatnet, som er de mest populære innfallsportene til Kvalvika og Ryten.

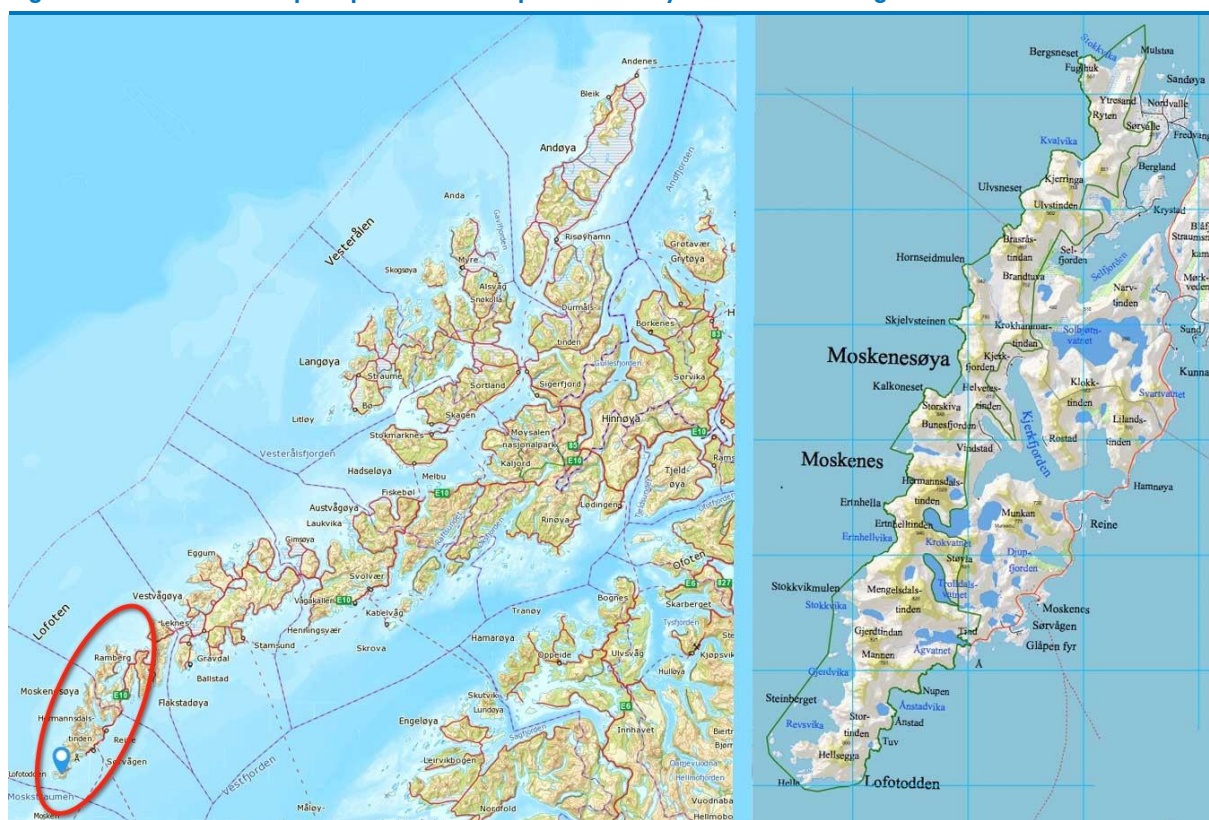
En nokså høy andel av respondentene som har tatt seg inn i nasjonalparken fra disse innfallsportene har reagert negativt på støyende oppførsel fra andre besøkende og gjenglemt søppel i området. Det er også en svært høy andel av de lokalt bosatte som har deltatt i undersøkelsen som rapporterer om at presset på deler av stinettet har blitt altfor stort, samt at det er for mye søppel og marint avfall i og rundt nasjonalparken. Med et stort besøkstrykk, samt en besøksgruppe som har ulikt syn på tilretteleggingsgrad, er det krevende å balansere brukerønsker og ivaretagelse av verneverdier. Det kan imidlertid synes til å være et behov for å dempe press på verneverdier ved de mest populære innfallsportene gjennom fysiske tilretteleggingstiltak og målrettet informasjonsgivning.

2. Om Lofotodden nasjonalpark

Lofotodden nasjonalpark ligger helt sør i Lofoten i kommunene Moskenes og Flakstad (Figur 2-1). Nasjonalparken omfatter store deler av Moskenesøya. Lofotodden nasjonalpark ble opprettet 22. juni 2018. Den offisielle åpningen av nasjonalparken var 9. juni 2019. Det betyr at Lofotodden nasjonalpark er den yngste nasjonalparken i Norge. Formålet med vernet var å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster (Lovdata, 2018). Det het i forskriften om vern av Lofotodden nasjonalpark at *allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging*.

Lofotodden nasjonalpark dekker et område på 99 kvadratkilometer, hvorav 13 kvadratkilometer er sjøareal.

Figur 2-1: Lofotodden nasjonalpark. Grønn linje i kart til høyre markerer vernegrensa.



Kilde: LoVe24.no

Naturen i nasjonalparken er storslagen med smale, høye tinderekker omgitt av åpne havområder, dype fjorder og hvite strender. Lofoten var et av områdene som ble tidligst isfritt etter istiden. Dette er årsaken til at det finnes en rik fjellflora med noen av de eldste forekomstene av enkelte fjellplanter akkurat her. I nasjonalparken finnes det rødlista naturtyper som sanddynemark, kulturmarkseng og boreal hei i områder som tidligere var slått og beita.

Langs yttersiden av Lofotodden er det flere viktige hekkeområder for sjøfugl. Det er først og fremst toppskarv og teist som er utbredte og tallrike i området, men det finnes også to mindre kolonier med krykkje. Også kongeørn og havørn har flere kjente hekkelokalteter. Av rødlistede arter i området kan bergirisk, tyvjo og strandsnipe nevnes. Området har også svært høy kulturhistorisk verdi og en lang kulturhistorie med spor etter bosetting helt tilbake til steinalderen. Forekomst av eldre kulturminner sammen med spor etter nyere tids bosetting langs yttersiden av Moskenesøya gjør at området har et historisk sus over seg. Flere av kulturminnene har nasjonal verdi, blant annet de ca. 3000 år gamle hulemaleriene i Kollhellaren og Bukkhammerhola. Det er også nyere tids kulturminner innenfor området, og det var bosetting en rekke steder helt opp til 1950-tallet. Spor av nyere tids bosetting finnes i form av hus, hustuffer, steingjerder, veier, støer og havneanlegg. Naturtypene og landskapet

gjenspeiler også den menneskelige påvirkningen blant annet gjennom ekstensivt beitebruk (Miljødirektoratet, 2018).

Hver sommer kommer det turister fra inn- og utland for å oppleve naturområdet i og rundt nasjonalparken. Fotturer og toppturer er de mest utbredte aktivitetene som utøves i området. Sandstrandområder som Bunes, Horseid og Kvalvika er populære steder å besøke. Her kan turistene ta seg gjennom dalpassasjer for å komme seg til de nevnte sandstrendene på yttersida av øya. I Figur 2-2 vises utsikten fra Ryten ned på Kvalvika. For mange turister er det populært å kombinere en tur opp til Ryten (542 moh.) med et påfølgende besøk til Kvalvika.

Figur 2-2: Utsikt fra Ryten ned på Kvalvika



Foto: iStockphoto.com

3. Metode, gjennomføring og materiale

I utarbeidelsen av denne rapporten tok vi utgangspunkt i to ulike metoder for datainnsamling. Vi benyttet spørreundersøkelser for å kartlegge bruk av nasjonalparken og holdninger til området. I tillegg benyttet vi ferdselstellere for å kartlegge ferdsel i aktuelle områder i løpet av sommeren 2019. Data fra ferdselstellere ble benyttet som et supplement til spørreundersøkelsen og gi en indikasjon på ferdselsintensitet i deler av nasjonalparken. Totalt er det benyttet data fra fem tellere som var utplassert i Lofotodden nasjonalpark sommeren 2019.

Vi benytter data fra en todelt spørreundersøkelse. Den første undersøkelsen ble gjennomført i løpet av sommerhalvåret 2019; fra midten av juni til slutten av oktober samme år. Dette var en undersøkelse hvor de besøkende i nasjonalparken fylte ut et skjema ved hjelp av penn og papir (selvregistrering). Det var også mulig å gjennomføre selvregistreringsundersøkelsen digitalt. Ved å scanne en QR-kode på selvregistreringskassene kunne en svare på undersøkelsen ved hjelp av mobilen. På slutten av selvregistreringsundersøkelsen ble respondentene bedt om å oppgi en e-postadresse hvis de ønsket å delta i en oppfølgende web-undersøkelse høsten 2019. Web-undersøkelsen hadde til hensikt å skaffe enda mer detaljert informasjon om de besøkende, deres bruk av området, hvordan de skaffet seg informasjon om området, samt deres preferanser knyttet til tilrettelegging. Både selvregistreringsundersøkelsen og web-undersøkelsen tok utgangspunkt i spørreundersøkelsesdesign som er benyttet i tidligere brukerundersøkelser for andre verneområder. På den måten har det vært mulig å sammenligne svarene fra Lofotodden med resultater fra lignende undersøkelser som er gjennomført i andre verneområder.

Det var forvalter av nasjonalparken som hadde hovedansvaret for å velge lokaliteter for plassering av svarkassene. Nasjonalparkforvalter fikk hjelp av to naturveildere til å gjøre ettersyn med kassene. Nasjonalparkforvalter inngikk også avtale med Lofoten Turlag for å kunne plassere ut svars skjemaer inne på Munkebu og Selfjordhytta.

Oslo Economics og dosent Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet har hatt det vitenskapelige ansvaret for behandling, analyse og presentasjon av dataene som er samlet inn fra spørreundersøkelsene og ferdselstellere.

3.1 Spørreskjemaer i selvregistreringskasser

I 2015 ble det bestemt at alle nasjonalparker og større landskapsvernområder skulle utarbeide sin egen besøksstrategi. Siden den gang har det derfor blitt gjennomført flere tilsvarende brukerundersøkelser som denne i andre verneområder i Norge. Metodikken som benyttes i brukerundersøkelser er således utprøvd og en kjenner godt til styrker og svakheter ved denne. Den største fordelene med selvregistreringskasser er at det er en forholdsvis ressurseffektiv metode for å få samlet inn data for større områder og over lengre tid (Wold & Selvaag, 2017). Svarkassene ble plassert ut ved de viktigste innfallsportene til verneområdet. Eksakt avstand fra parkeringsplasser og naturlige startsteder til svarkassene vil kunne variere ut ifra lokale forhold. Dette fordi synlighet, underlag og pausefasiliteter ved svarkassene er forhold som spiller inn på hvor mange som deltar på undersøkelsen. Derfor kan et stikryss eller en rasteplass som ligger et par kilometer fra parkeringsplassen være bedre plasseringer for en svarkasse enn ved selve parkeringsplassen.

Svakheter ved denne metoden er at den tar utgangspunkt i at besøkende følger faste ferdselsmønstre og går på stiene. En risikerer dermed å utelate alle som beveger seg utenom stier og veier. En annen svakhet er den såkalte bortfallsprosenten, som sier noe om andelen av personer som passerer svarkassen uten å fylle ut skjema. I tilsvarende undersøkelser som har blitt gjennomført har bortfallsprosenten vært stor. Bortfallsprosenten er blant annet dokumentert til å være høy under en brukerundersøkelse i Fulufjället Nasjonalpark (Romlid, Fredman, Emmelin, & Yuan, 2009). NINA har også erfaringer med at bortfallsprosenten kan variere mye mellom ulike områder uten at en vet helt hvorfor (Wold & Selvaag, 2017). En bortfallstudie gjennomført i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark viser at lokalt bosatte i mindre grad enn besøkende valgte å fylle ut svars skjemaet (Kaxrud Wilberg, 2010).

Totalt var det elleve spørsmål som den besøkende var bedt å fylle ut.² Disse kunne besvares på norsk, engelsk og tysk. De fleste spørsmålene var utformet med avkryssningssvar, men det var også enkelte kortsvarmuligheter.

² Hele selvregistreringsundersøkelsen finnes i vedlegg 12.2 helt bakerst i rapporten

Spørsmålene i denne undersøkelsen kan hovedsakelig deles i tre ulike grupper:

- En del av undersøkelsen hadde til hensikt å bli bedre kjent med de besøkende
 - Her ble det stilt spørsmål om bosted, alder, om de har besøkt området tidligere osv.
- En annen del av undersøkelsen kartla mer om turen som den enkelte respondent gjennomførte da han/hun besvarte spørreundersøkelsen
 - Her ble det stilt spørsmål om formålet med turen, varighet, gruppestørrelse, hvorvidt det er en organisert tur osv.
- Den siste delen av spørreundersøkelsen bidrar til å finne ut om de besøkende er fornøyde med tilretteleggingen slik den er i dag, samt hva de opplever som den optimale tilretteleggingen hvis de selv skulle kunne bestemme
 - Her ble det stilt spørsmål om de er fornøyd med forvaltningen generelt og tilrettelegging for friluftslivutøvere i området. Videre ble det stilt en rekke hypotetiske spørsmål om respondentens «idealområde» og om preferanser for tiltak.

3.2 Selvregistreringskasser i Lofotodden nasjonalpark

Det ble plassert ut ti svarkasser i Lofotodden nasjonalpark. Disse var plassert ut ved de viktigste innfallsportene til området og ved populære pausesteder. I tillegg var det mulig å fylle ut svarkort ved to turisthytter i området; Selfjordhytta og Munkebu. Undersøkelsen kunne også besvares ved å scanne en QR-kode som sto på selvregistreringskassene. Disse respondentene kan vi imidlertid ikke knytte til en spesifikk innfallsport, men svarene fra de som benyttet QR-koden er brukt der vi fremstiller resultater på et aggregert nivå for hele nasjonalparken.

Svarkassene var plassert ved strategiske plasser inne i parken og ved populære innfallsporter; ved stikryss, i nærheten av parkeringsplasser, ved fergekaier og i motbakker (se Figur 3-1). Svarkassene var alle utstyrt med en frontplakat som oppfordret de passerende til å stoppe og svare på undersøkelsen. På innsiden av svarkassen var det plassert et skriv som ga informasjon om undersøkelsen. I svarkassen lå også nødvendig materiell for å utføre undersøkelsen. All informasjon og alle skjema var tilgjengelig på tre språk. Utfylte svarskjemaer ble puttet i en tilhørende postkasse på undersiden av kassen. Alle frontplakater og skriftlig materiell i svarkassene var laminert for å tåle vær og vind.

Figur 3-1: Svarkasse ved Markvatnet



Foto: Ole-Jakob Kvalshaug

Det ble jevnlig ført tilsyn med kassene, og alle kassene (utenom de to postkassene i hyttene til Lofoten Turlag) ble sjekket minst én gang i uka i perioden 20. juni til midten av september. Kassene ble tømt for utfylte skjema, og fylt opp med tomme skjema ved behov. I tillegg så en til at alle plakater, informasjon og materiell var på plass.

Fra midten av september minsket turistrykket noe, og tilsynet ble mer sporadisk. Tabell 3-1 beskriver de ulike kasselokalitetene.

Tabell 3-1: Plassering av selvregistreringskasser i Lofotodden nasjonalpark

Lokalitet (ved lokaliteter merket * var det også utplassert ferdselstellere)

1. Ågvatnet sør*: Svarkassa var plassert ved et naturlig stoppe-/ utkikkspunkt, og godt synlig. Kassa hadde en annen plassering i starten, men dette ble justert tidlig i undersøkelsen. Dette for å få en mer gunstig plassering. Det var opptil flere oppgatte stier fra flere startpunkt i området, så det var generelt vanskelig å finne en plassering som dekket alle turgåerne som skulle denne veien. Svarene fra denne svarkassa må ses i sammenheng med kasse nr. 2 på nordsiden av Ågvatnet, da mange bruker stien som går rundt innsjøen, og derfor vil passere begge kassene. Det er en ferdselsteller i området, før man kommer til kassa, som kan ses i sammenheng med kasse nr. 1 og 2. Hvor god dekning ferdselstilleren hadde kan diskuteres, som følge av flere stier i området hvor telleren var plassert. Periode svarkassa var utplassert: 22. juni – 27. oktober 2019

2. Ågvatnet nord*: Svarkassa var plassert på et naturlig stoppested på stien, og godt synlig i terrenget. Det er ingen andre stier inn i området, og svarkassa hadde etter vår vurdering svært god dekning. Må ses i sammenheng med kasse nr. 1 på sørsiden av Ågvatnet, da mange bruker stien som går rundt innsjøen, og derfor vil passere begge kassene. Periode svarkassa var utplassert: 22. juni – 27. oktober 2019

3. Stuvdalsvatnet: Dette er en av kassene som var lengst unna nasjonalparkgrensa, og for mange som passerte denne kassa var trolig ikke målet for turen innenfor nasjonalparken. Det må legges til grunn at mange av de passerende hadde som mål å besøke Munkebu, fjellet Munken eller kortere trimturer fra tettstedet Sørvågen. Kassa dekker uansett en viktig innfallsport for nasjonalparken, f.eks. for de mer krevende turene til fjellene Hermannsdalstinden (høyeste fjellet i nasjonalparken) og Støvla. Det var i utgangspunktet tenkt at denne kassa skulle dekke Tindstinden (innenfor nasjonalparken), en lett tilgjengelig topptur fra Sørvågen, men det var flere stier i området, så det er usikkert hvor vellykket dette ble. Periode svarkassa var utplassert: 22. juni – 27. oktober 2019

4. Vindstad kai*: Svarkassa var plassert på enden av fergekaia, fergerute Reine – Vindstad – Kjerkfjorden. Kassa hadde god dekning blant de som kom med fergen, eller annen båt og skulle inn i nasjonalparken, spesielt til Bunesstranda og Helvetestinden. Hensikten var å fange opp folk som etter endt tur ventet på fergen tilbake til Reine. Vi hadde i tillegg et samarbeid med kafeen på grendehuset på Vindstad, her ble det lagt ut skjema, og kafévertene oppfordret folk til å fylle ut skjema og ta med seg til kassa ved kaia. En stor svakhet med kasseplasseringa var at den ikke dekte opp de som padlet kajakk inn til Bunesfjorden og gikk derfra. Her gikk vi nok glipp av en stor brukergruppe. Mange turoperatører tilbyr kajakkstur til Bunesfjorden og gåtur til Bunesstranda. Periode svarkassa var utplassert: 22. juni – 27. oktober 2019

5. Kjerkfjorden kai: Plassert på fergekaia som dekker fergerute Reine – Vindstad – Kjerkfjorden. Svarkassa hadde god dekning for folk som sto og ventet på ferga tilbake til Reine. Dette var folk som enten gikk fra Kjerkfjorden til Horseid tur/retur eller Selfjord – Horseid – Kjerkfjorden. Periode svarkassa var utplassert: 22. juni – 27. oktober 2019

6. Yttersand: Denne svarkassa ble plassert ved parkeringsplassen for å dekke opp to stier, stien til Mulstøa og stien over Stokkvikheia. Svarkassa var plassert bak en stor stein, og var derfor muligens lite synlig for folk som gikk fra parkeringsplassen. Men svarkassa skulle være greit synlig andre vei. Periode svarkassa var utplassert: 21. juni – 27. oktober 2019

7. Ryten*: Plassert på et naturlig stoppested og en flate like før en ny stigning. Det er jevn stigning hele veien fra parkeringsplassen, med et par flate partier innimellom, så det kan tenkes at folk tar seg en pause før ny stigning. Svarkassa var godt synlig og hadde etter vår vurdering god dekning. Plassert på en av de mer populære stiene i nasjonalparken, som går opp til fjellet Ryten eller til stranda Kvalvika. Kan ses i sammenheng med ferdselsteller som var plassert på samme sti 300 meter under kassen. Må også ses i sammenheng med kassene nr. 8 og 9, da stiene her også går til Kvalvika. Periode svarkassa var utplassert: 21. juni – 27. oktober 2019

8. Torsfjorden*: Plassert godt synlig ved stien, og hadde etter vår vurdering god dekning av fotturistene. Plassert ved et naturlig utsiktspunkt på en sti med jevn stigning. Det var montert en ferdselsteller helt i starten av denne stien. Må videre ses i sammenheng med kassene nr. 7 og 9, da stiene her også går til Kvalvika. Periode svarkassa var utplassert: 21. juni – 27. oktober 2019

9. Markvatnet*: Ble satt opp én uke senere enn de andre. Plassert godt synlig ved stien, og hadde etter vår vurdering god dekning av fotturistene. Svarkassa dekte opp stien som går til Vestervika (veststranda til Kvalvika), og ellers fjellet Moltinden. Må ses i sammenheng med kassene nr. 7 og 8, da stiene her også går til Kvalvika. Periode svarkassa var utplassert: 28. juni – 27. oktober 2019

10. Selfjorden: Plassert langs stien som går i flatt og myrlendt terreng. Dette er et noe bløtt område, og stiene forgreiner seg derfor ut i terrenget. Men svarkassa ble plassert ganske langt inn, der stiene begynner å samle seg igjen, og kassa hadde etter vår vurdering god dekning. Noe usikkert hvor naturlig stoppepunkt dette kan betraktes som. Stien går til den litt mindre besøkte stranda Horseid. Derfra kan man gå over til Kjerkfjorden og ta ferga tilbake til Reine. Periode svarkassa var utplassert: 21. juni – 27. oktober 2019

11. Selfjordhytta: Plassert på veggen utenfor hytta. Skjema lå i en perm inne i begge hyttene. Lofoten turlags hytter er ubetjent og låst. Man må innom turistinformasjonen på Ramberg for å få nøkkel til hytta. Generelt lite svar fra postkassene ved turlagets hytter. Periode kasse var utplassert: 21. juni – 27. oktober 2019

12. Munkebu: Postkasse og perm med skjema var plassert inne i hytta. Lofoten turlags hytter er ubetjent og låst. Man må innom turistinformasjonen på Moskenes/ Reine for å få nøkkel til hytta. Generelt lite svar fra postkassene ved turlagets hytter. Periode kassen var utplassert: 27. juni – 27. oktober 2019

Kilde: Informasjon mottatt av nasjonalparkforvalter

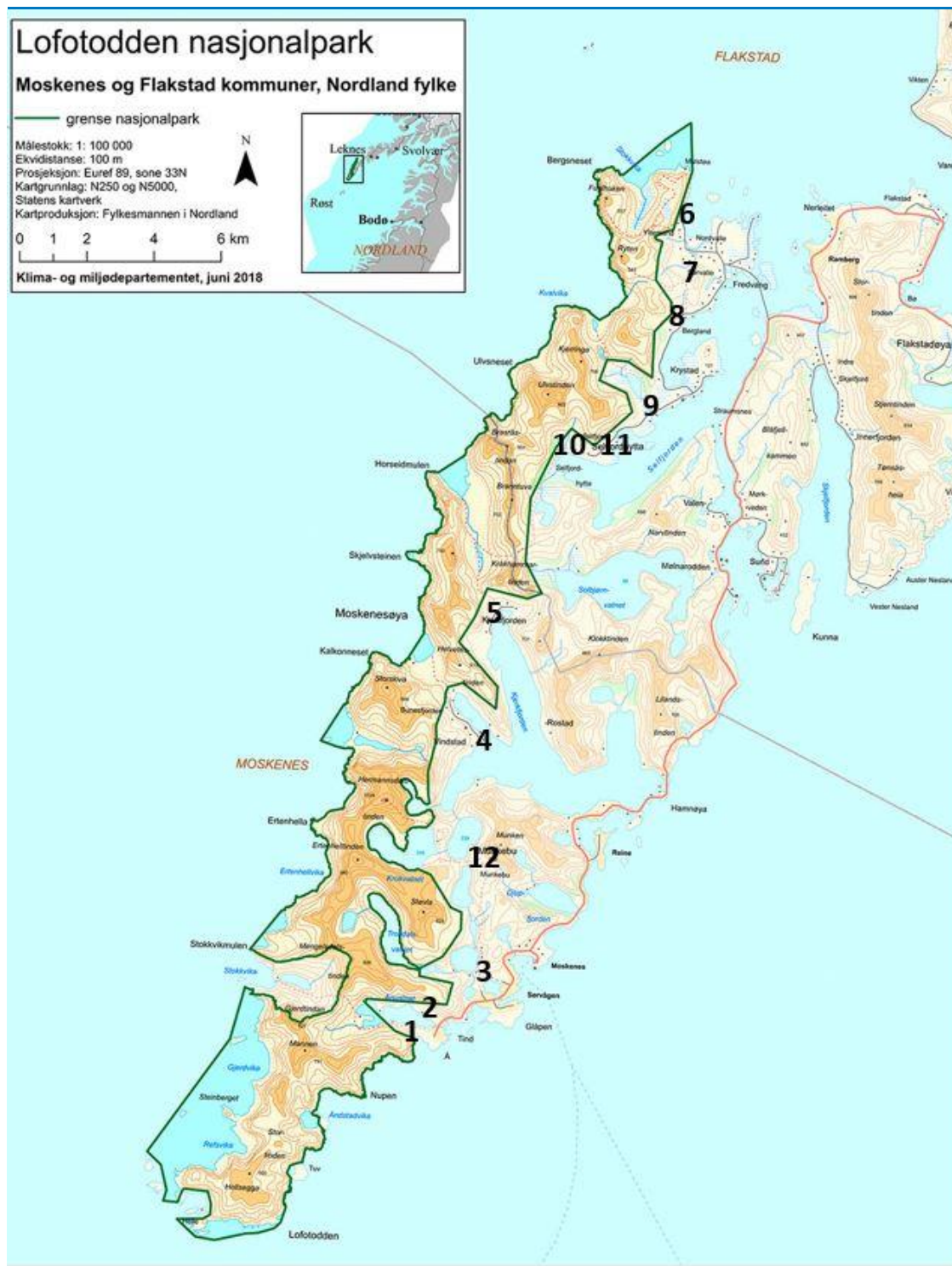
Nasjonalparkforvalter rapporterer om forhold som både fungerte godt og mindre godt ved gjennomføring av selvregistreringsundersøkelsen i Lofotodden nasjonalpark. Forvalter er tilfreds med plasseringen av de fleste kassene. Kasse nr. 6 ved Yttersand var trolig litt skjult bak steinen, og kunne heller blitt plassert på veien eller parkeringsplassen. Kasse nr. 4 ble plassert på kaia på Vindstad, og her gikk en trolig glipp av en god del kajakkpadlere som padlet inn til Bunesfjorden og gikk derfra. Samtidig rapporteres det som en styrke med plasseringen at de besøkende hadde god tid til å svare på undersøkelsen da de ventet på ferga tilbake til Reine. De to postkassene plassert på Lofoten Turlag sine hytter hadde svært få utfylte svarskjema. Det kan vurderes å ikke ta med disse i en eventuell neste runde.

Det var allerede mye fotturister i området fra tidlig juni. Det påpekes av nasjonalparkforvalter at kassene bør settes ut allerede i slutten av mai, slik at man får dekket hele barmarkssesongen. I de mest populære områdene var det mange svar også sent på sesongen. Alle kassene ble satt opp med stativ og føtter i impregneret trevirke. Det ble brukt stein som vekt på føttene. Dette fungerte veldig bra, og en slapp å grave hull for å holde kassene stødig.

Videre har vi fått rapport om at en god del av skjemaene bare var fylt ut på den ene siden. Dette er en indikasjon på at mange syntes undersøkelsen var for lang, eventuelt at de ganske enkelt har oversett dette. Verneområdeforvaltningen hadde som hovedregel at skjemaer som bare var fylt ut på ene siden ikke ble plottet i Excel for videre analyse. Skjemaene måtte altså være fylt ut mer enn 50 prosent for at de skulle plottes.

Figur 3-2 viser plasseringene av selvregistreringskasser i et kart over Lofotodden. Kartet viser at det var plassert ut svarkasser ved de viktigste innfallsportene til Lofotodden.

Figur 3-2: Kart over Lofotodden nasjonalpark og lokaliteter der selvregistreringskasser var plassert ut.



Kilde: Verneområdeforvalter for Lofotodden nasjonalpark

I Tabell 3-2 vises kasselokaliteter i Lofotodden sommeren 2019 og antall respondenter som svarte på selvregistreringsundersøkelsen ved de ulike lokalitetene.

Tabell 3-2: Antall gyldige svar ved de ulike svarkassene

Svarkasselokalitet	Antall gyldige svar (N)
1. Ågvatnet Sør	670
2. Ågvatnet Nord	268
3. Stuvdalsvatnet	1139
4. Vindstad	351
5. Kjerkfjorden	152
6. Yttersand	142
7. Ryten	2313
8. Torsfjorden	1864
9. Markvatnet	676
10. Selfjorden	250
11. Selfjordhytta	16
12. Munkebu	59
QR	469
Totalt	8369

Kilde: Selvregistreringsundersøkelsen

Det ble ikke gjennomført en bortfallstudie i Lofotodden nasjonalpark. En bortfallstudie ville i dette tilfellet hatt til hensikt å kartlegge kjennetegn ved de som passerte selvregistreringskassene uten å fylle ut selvregistreringskort. Med en bortfallsstudie ville en hatt mulighet til å undersøke om det var forskjeller mellom de som svarte og de som ikke gjorde det. Slike typer studier er imidlertid relativt kostnadskrevene og ble av den grunn ikke gjennomført.

Alle respondenter under 15 år ble utelatt fra analysene. Totalt er det 8369 respondenter som er inkludert i analysene. Data fra skjemaene ble lagt inn i Excel av nasjonalparkforvalter. Dette fulgte standard prosedyre, slik det har blitt gjennomført ved brukerundersøkelser i andre verneområder. Videre benyttet Oslo Economics makrokoding i Excel til å analysere dataene.

3.3 Ferdselstellere

Det var plassert ut fem ferdselstellere i Lofotodden nasjonalpark sommeren 2019. De fem ferdselstelloene var plassert i nærheten av seks svarkasser (Tabell 3-1). Alle ferdselstelloene eies og forvaltes av Lofoten Friluftsråd. Ferdselstelloene registrerer ferdsel forbi telleren ved hjelp av en sensor som reagerer på infrarød stråling (varme). Dermed er ferdselstelloeren i stand til å registrere når det kommer noe levende forbi sensoren. Ferdselele blir registrert på dato, hver hele time og retningen inn/ut. Telloene står ute store deler av sesongen og det blir gjort ettersyn med telloene for å kontrollere at telleren er skjult for forbipasserende og at alt fungerer som det skal. Telloene ble montert ca. én meter fra bakken for å unngå å telle lavere dyr, herunder primært hunder og sauer. Feilmarginele på disse ferdselstelloene skal være på maksimalt 5 prosent. NINA har gjennomført tester for å validere om denne feilmarginele er korrekt. De påviste at en feilmargin på 5 prosent stemmer godt med deres egne målinger (Andersen, Gundersen, Wold, & Stange, 2014).

Nasjonalparkforvalteren i Lofotodden har sendt oss ferdseleledata fra sommeren 2019. Det er vurdert om telloerdataene er sannsynlige ut ifra eksisterende kunnskap om bruk av området og telloerdata fra andre områder i Lofoten. Konklusjonen er at telloerdataene fra de fem ferdselstelloene som sto ute i barmarkssesongen 2019 er sannsynlige. For telleren som var utplassert ved Ågvatnet er det imidlertid høyst usikkert om denne evnet å fange opp ferdsel som leder til svarkassene både ved Ågvatnet Sør og Ågvatnet Nord, fordi det finnes mange stier i

dette området. Av den grunn har vi ikke benyttet ferdselsdata fra telleren ved Ågvatnet til å beregne svarprosent ved de to svarkassene i dette området.

Figur 3-3 viser hvordan en ferdselsteller er montert ved Offersøykammen som ligger utenfor nasjonalparken og lenger nord i Lofoten. Ferdselstellerne ved innfallsportene til Lofotodden nasjonalpark er montert på tilsvarende måte som telleren i figuren under.

Figur 3-3: Montering av ferdselsteller ved Offersøykammen



Foto: Lofoten Friluftsråd

3.4 Etterundersøkelse

Fra kasseundersøkelsen ble det samlet inn totalt 3061 e-postadresser. Vi sendte ut en oppfølgende etterundersøkelse til disse respondentene. Etterundersøkelsen ble designet på tre ulike språk; norsk, engelsk og tysk. Respondentene kunne selv velge hvilket språk de ville gjennomføre undersøkelsen på. Undersøkelsen ble opprettet i den web-baserte løsningen QuestBack (www.questback.com). Formålet med etterundersøkelsen var å kunne stille mer detaljerte spørsmål knyttet til bruk og holdninger enn det som var mulig i selvregistreringsundersøkelsen.

Spørreskjemaet er en revidert versjon av etterundersøkelser som er gjennomført i andre landskapsvernområder og nasjonalparker tidligere, både av NINA og andre aktører. Av de 3061 e-post-adressene var 803 adresser ugyldige, eller undersøkelsen nådde av en annen grunn ikke frem til mottaker, slik at utvalget utgjorde 2258 respondenter. Svarprosenten var 39,4 prosent. Det vil si at 890 respondenter besvarte etterundersøkelsen. Sammenlignet med andre brukerundersøkelser er dette en nokså normal svarprosent. Det ble sendt ut tre

påminnelser til de som ikke hadde svart på undersøkelsen. Påminnelsene ble sendt med 4-6 dagers mellomrom. Alle som svarte på undersøkelsen var med i trekningen av et gavekort på kajakkstur til Bunesfjorden for to personer og 2 stk pannebånd med Lofotodden-logo.

3.4.1.1 Representativitet etterundersøkelse og selvregistreringsundersøkelse

Tabell 3-3 viser representativiteten i selvregistreringsundersøkelsen sammenlignet med etterundersøkelsen. Tabellen viser om det er omtrent lik fordeling av ulike type brukere i de to undersøkelsene eller ikke. Siden det ikke er gjort en bortfallsstudie i forbindelse med denne brukerundersøkelsen, så kjenner vi ikke karakteristikene til de som ikke har fylt ut svarskjema. Av den grunn kan vi ikke vite om utvalget vi studerer er 100 prosent representativt for brukerne av Lofotodden nasjonalpark. Likevel er det ønskelig at sammensetningen av utvalget i selvregistrerings- og etterundersøkelsen er nokså lik, slik at vi vet at det er tilnærmet den samme brukergruppen vi studerer i selvregistreringsundersøkelsen som i etterundersøkelsen.

Tabell 3-3 viser at de som besvarte etterundersøkelsen var noe eldre enn respondentene som svarte på selvregistreringsundersøkelsen. Det var også en noe større andel lokalt bosatte i etterundersøkelsen, og en noe lavere andel førstegangsbesøkende. Dette tyder på at personer som har en større tilknytning til Lofotodden i form av å bo i nærheten eller å ha besøkt nasjonalparken tidligere har hatt en større tilbøyelighet til å svare på etterundersøkelsen.

Tabell 3-3: Representativitet i selvregistrerings- og etterundersøkelse

	Selvregistreringsundersøkelse	Etterundersøkelse
Alder, gjennomsnitt	36,9	39,0
Kvinneandel	53,0 %	47,5 %
Andel nordmenn	22,0 %	21,0 %
Andel lokalt bosatte*	1,3 %	4,0 %
Andel førstegangsbesøkende	81,0 %	77,4 %

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse og etterundersøkelse. * Lokalt bosatte er definert som personer som bor i kommunene Flakstad og Moskenes

Forskjellene er imidlertid ikke store og således at skjevhetene er innenfor et akseptabelt nivå. Derfor har vi valgt å ikke vekte dataverdier fra etterundersøkelsen. Vekting av data innebærer å tillegge svar fra enkelte respondentgrupper en større betydning. Videre er det slik at vi ikke kjenner den sanne fordelingen av ulike typer brukere i Lofotodden nasjonalpark, så vi kan heller ikke vite om utvalget som utgjør respondentene i selvregistreringsundersøkelsen er en mer riktig representasjon av Lofotodden-brukerne enn det respondentene fra etterundersøkelsen er. Som påpekt av NINA i brukerundersøkelsen i Sjøen (Wold & Selvaag, 2017), vil det også være slik at når det totale antallet respondenter i etterundersøkelsen er lite, vil det å vekte dataene kunne tilføre ytterligere usikkerhet. Det er derfor valgt å presentere alle data fra etterundersøkelsen uvektet.

4. Om brukerne av Lofotodden nasjonalpark

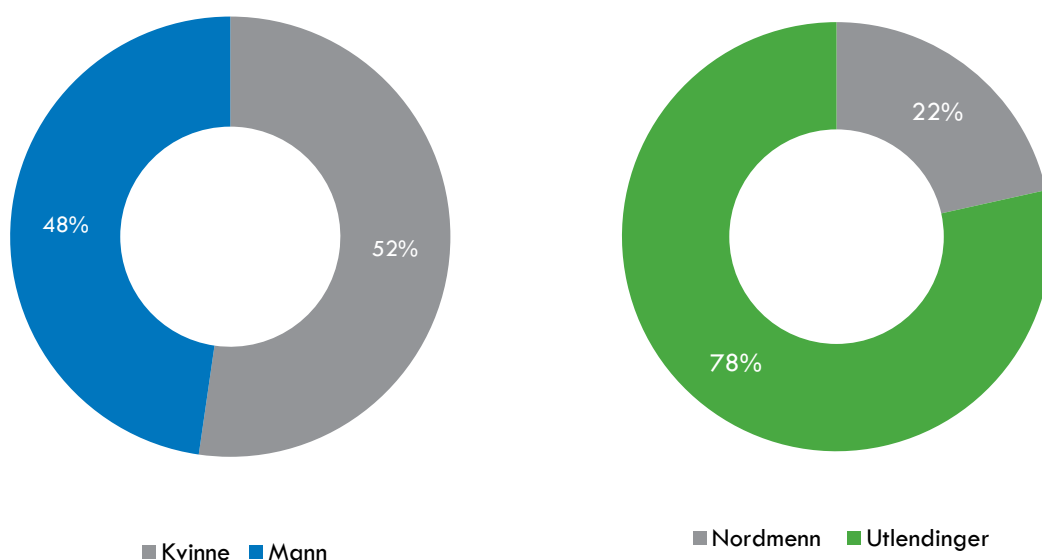
4.1 Informasjon om kjønn, alder, utdanningsnivå, bosted

Fra Figur 4-1 kan man se at kjønnsfordelingen av respondentene var jevnt fordelt, men med noe flere kvinner (52 prosent). At det er en svak overvekt av kvinnelige respondenter er et mønster som en også ser i andre norske nasjonalparker. Da det ble gjennomført brukerundersøkelser i elleve ulike verneområder sommeren 2017, var 51 prosent av respondentene (N=25 411) kvinner og 49 prosent menn (Oslo Economics, 2018a). Vi vet imidlertid ikke med sikkerhet om det er flere kvinner enn menn som *faktisk* besøker norske nasjonalparker, eller om den observerte overvekten av kvinner skyldes at kvinner i større grad svarer på svarskjemaer som er blitt utplassert i nasjonalparkene.

78 prosent av de besøkende til Lofotodden nasjonalpark var utlendinger (høyre panel i Figur 4-1). Sammenlignet med andre nasjonalparker er dette en høy utlendingsandel. Normalt ligger utlendingsandelen på mellom 20 og 40 prosent (Oslo Economics, 2018a). I Møysalen, som er en nasjonalpark som det er naturlig å sammenligne med av geografiske årsaker, var utlendingsandelen 51 prosent da det ble gjennomført brukerundersøkelse der i 2017 (Oslo Economics, & Sørensen, O.J, 2018c). Tabell 4-1 på neste side viser at 51 prosent av de utenlandske besøkende til Lofotodden nasjonalpark kom fra Tyskland, Sverige eller Frankrike. De resterende utenlandske respondentene kom fra 65 ulike nasjonaliteter.³

Respondentene fra Norge ble videre spurt om bostedskommunen deres. Fra Figur 4-2 på neste side kan vi lese at 1,3 prosent av de besøkende var lokale, i den betydning at de bor i kommunene som nasjonalparken ligger i (Moskenes og Flakstad). Det er kjent fra tidligere brukerundersøkelser at lokalt bosatte i mindre grad enn andre brukere velger å fylle ut svarskjema som omhandler verneområdet (Wold & Selvaag, 2017). Med det kan det tenkes at andelen lokale besøkende kan være noe høyere i realiteten. Om lag hver femte besøkende var nordmenn som bor utenfor kommunene som nasjonalparken ligger i. Fra dataene i selvregistreringsundersøkelsen vet vi også at i underkant av 20 prosent av de norske besøkende var fra Nordland, mens 80 prosent var fra øvrige fylker i Norge.

Figur 4-1: Kjønnsfordeling (til venstre, N=8336) og andel nordmenn (til høyre, N=8290) i Lofotodden nasjonalpark



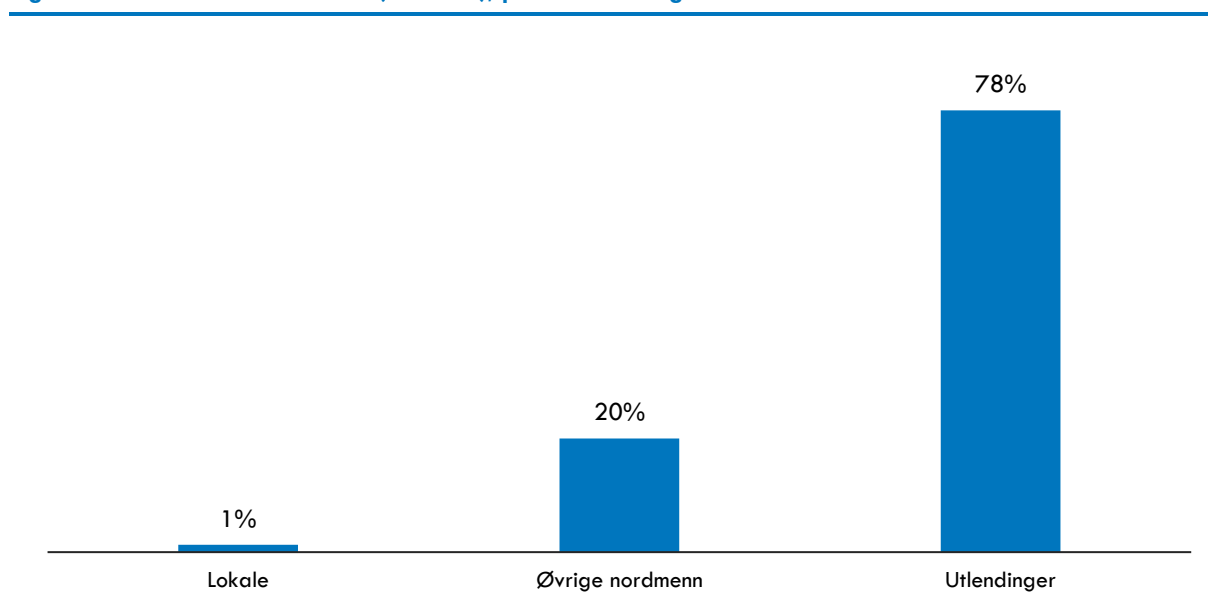
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

³ Blant disse er det mange besøkende fra Europa og Nord-Amerika, men det er også registrert besøkende fra Jordan (n=1), Taiwan (n=5), Nigeria (n=2) og Saudi-Arabia (n=2).

Tabell 4-1: Fordeling utenlandske respondenter i selvregistreringsundersøkelsen i Lofotodden (N=6490)

Land	Andel	Antall
Tyskland	28 %	1817
Sverige	12 %	760
Frankrike	11 %	694
Finland	7 %	461
Sveits	6 %	380
USA	5 %	330
Nederland	4 %	238
Belgia	3 %	207
Østerrike	3 %	189
Polen	3 %	182
Storbritannia	2 %	161
Italia	2 %	160
Andre land	14 %	911

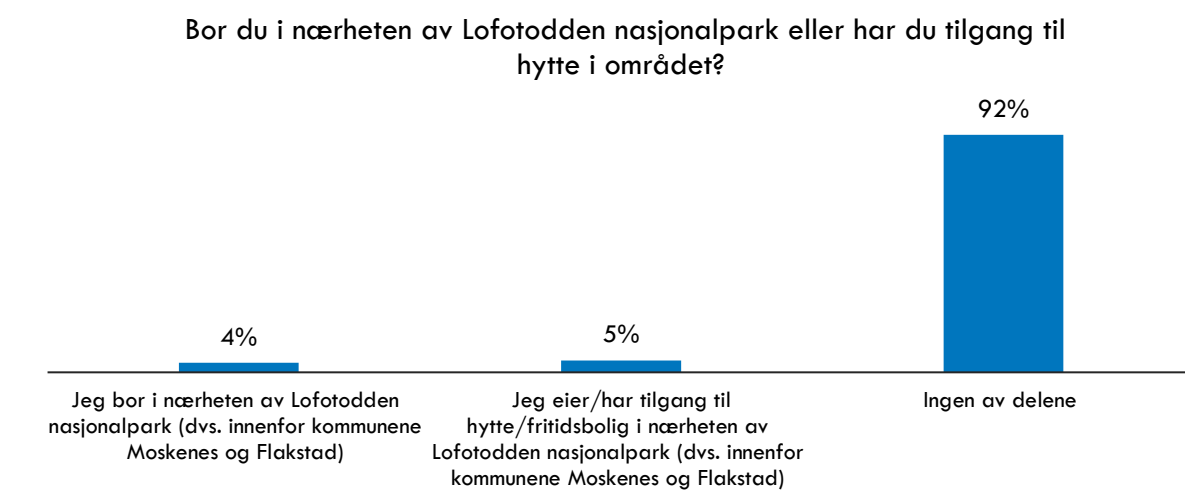
Kilde: Selvregistreringsundersøkelsen

Figur 4-2: De besøkendes bosted (N=8290), prosentfordeling

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen. *Lokale respondenter er definert som personer med bostedsadresse i kommunene Moskenes og Flakstad

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om deres tilknytning til Lofotodden nasjonalpark, herunder om de bor i nærområdet eller om de har tilgang til hytte/fritidsbolig i eller rundt Lofotodden. Figur 4-3 viser at 9 prosent oppga at de var bosatt i lokalområdet og/eller hadde tilgang til hytte/fritidsbolig. Den høye andelen som verken bor eller har tilgang til hytte/fritidsbolig i nærheten er konsistent med den høye andelen utlendinger og norske tilreisende som besøker Lofotodden nasjonalpark. Som nevnt er resultatene vist i Figur 4-3 basert på svar fra den digitale etterundersøkelsen. Denne undersøkelsen hadde færre antall svar (N=890) og en høyere andel lokale respondenter enn selvregistreringsundersøkelsen (N=8290). Ut fra dette må en forvente at det er noe høyere usikkerhet knyttet til svarene fra etterundersøkelsen enn selvregistreringsundersøkelsen.

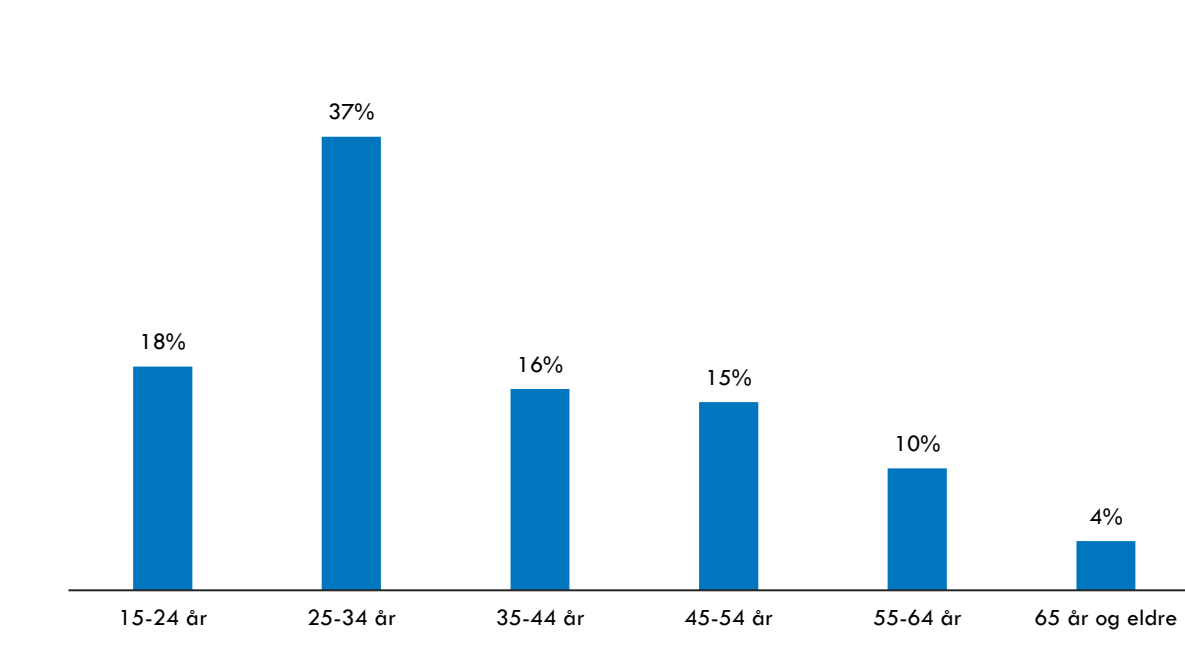
Figur 4-3: De besøkendes tilknytning til området (N=890)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen. *Mulig å krysse av for flere alternativ, herunder at en både bor i nærheten av Lofotodden og eier/har tilgang til hytte i området. Av den grunn summerer alternativene seg til mer enn 100 prosent.

Figur 4-4 viser at 71 prosent av de besøkende var under 45 år. Den høyeste andelen besøkende var i aldergruppen 25-34 år, men vi kan se at Lofotodden nasjonalpark hadde besøkende i alle aldre. Aldersfordelingen blant besøkende i Lofotodden nasjonalpark er nokså lik aldersfordelingen blant besøkende til Møysalen (Oslo Economics, & Sørensen, O.J., 2018c). Gjennomsnittsalderen til de besøkende som deltok i selvregistreringsundersøkelsen var 36,9 år. Dette bekrefter at Lofotodden nasjonalpark har en ung besøksgruppe. Gjennomsnittsalderen i de fleste verneområder i Norge ligger på mellom 44-47 år (Oslo Economics, 2018a).

Figur 4-4: Aldersfordeling blant besøkende i Lofotodden nasjonalpark (N=8183)

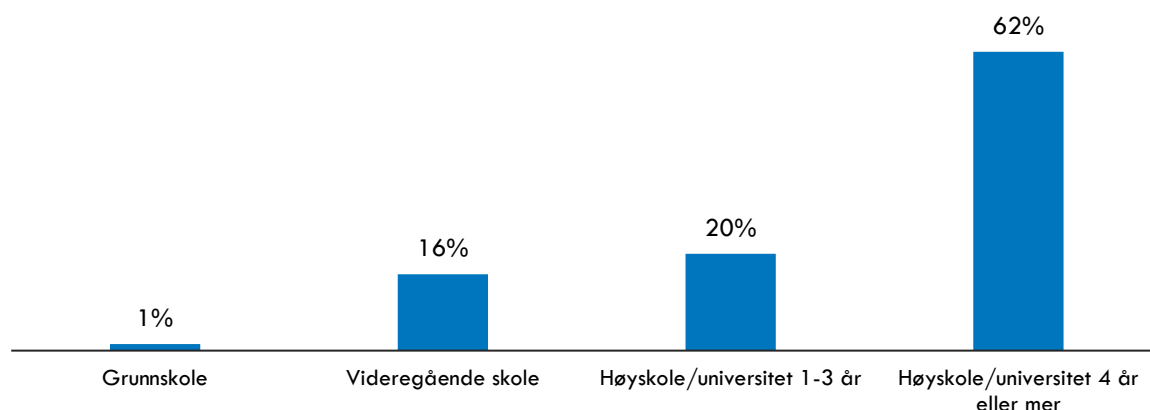


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble det i tillegg spurt om utdanningsnivået til de besøkende (Figur 4-5). Her kan vi se at over 60 prosent av de besøkende har gjennomført høyskole- eller universitetsutdanning med varighet på fire år eller mer, og 20 prosent har høyskole- eller universitetsutdanning på mellom ett og tre år som høyeste fullførte utdanning. Kun 17 prosent av de besøkende har grunnskole eller videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Dette synliggjør at majoriteten av de som besøker Lofotodden nasjonalpark er høyt utdannet. Også

sammenlignet med andre nasjonalparker i Norge er utdanningsnivået blant de besøkende til Lofotodden nasjonalpark høyt.

Figur 4-5: Høyeste fullførte utdanning blant besøkende (N=890), prosentfordeling

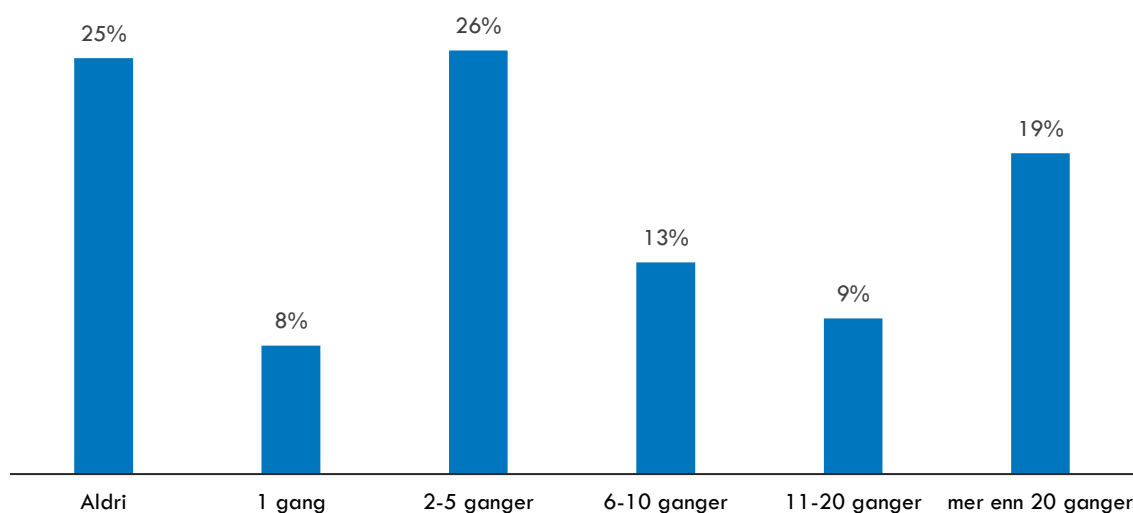


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

4.2 Friluftslivserfaring og friluftslivsinteresse

Behovet for tilretteleggingstiltak i nasjonalparken og god informasjon avhenger av hvor turvante de besøkende er. En indikator på turerfaring er hvor mange ganger de besøkende har vært på en flerdagers ski- eller fottur i løpet av livet. I Figur 4-6 vises de besøkendes erfaring med turer som strekker seg over flere dager. Hver fjerde besøkende hadde ingen erfaring med flerdagers turer til fots eller på ski da man ankom Lofotodden nasjonalpark. Det var 34 prosent av respondentene som oppga at de har vært på flerdagstur mellom én og fem ganger i løpet av livet. Hvis vi studerer respondentene med svært mye erfaring, så var det 19 prosent som hadde gjennomført flere enn 20 flerdagsturer til fots eller ski. Dette viser at Lofotodden nasjonalpark tiltrekker seg besøkende med svært ulik grad av erfaring med flerdagsturer. Når en sammenligner med andre nasjonalparker i Norge, ser en at Lofotodden nasjonalpark mottar en besøksgruppe som er relativt lite turvant. Av elleve undersøkte verneområder sommeren 2017 var det kun ett verneområde som hadde en høyere andel besøkende med lite turerfaring⁴ enn det Lofotodden nasjonalpark hadde (Oslo Economics, 2018a).

Figur 4-6: Hvor mange ganger har du vært på en flerdagers fottur eller skitur (N=8245)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

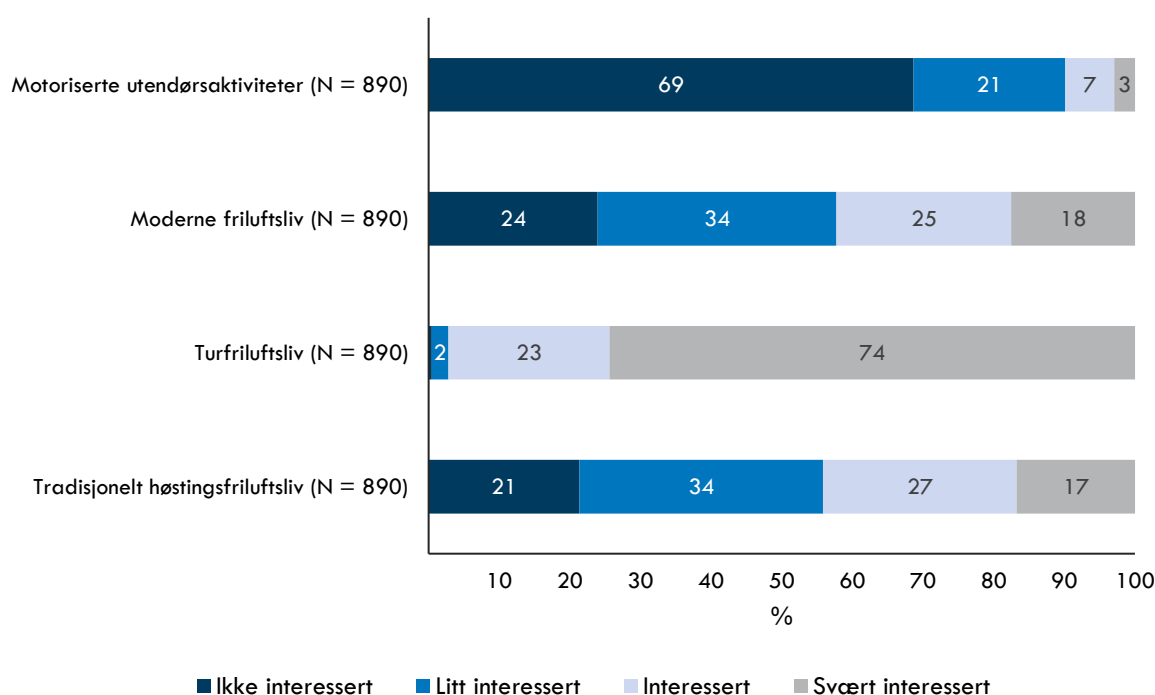
⁴ Med lite turerfaring menes her besøkende som aldri har vært på en flerdagstur eller kun vært på en slik tur én gang i løpet av livet. Det var kun Jostedalsskibreen nasjonalpark som hadde en høyere andel besøkende med lite erfaring enn Lofotodden.

I etterundersøkelsen ble interessen hos de besøkende for ulike typer friluftsliv kartlagt. Respondentene kunne svare på deres interesse knyttet til fire ulike aktiviteter. Disse var definert på følgende måte:

- **Motoriserte utendørsaktiviteter:** for eksempel båtsport og snøscooterkjøring.
- **Moderne friluftsliv:** aktiviteter som krever spesielle ferdigheter og utstyr eks. terrengsykling, klatring, kiting, elvepadling, hanggliding, randonee.
- **Turfriluftsliv:** turer til fots og/eller på ski.
- **Tradisjonelt høstingsfriluftsliv:** høsting av naturens ressurser for matauk og andre formål, gjennom jakt, fiske, bær- og sopplukking.

Figur 4-7 viser hvor interesserte respondentene er i ulike typer friluftsliv. De besøkende til Lofotodden nasjonalpark viste desidert størst interesse for turfriluftsliv. 97 prosent av de besøkende oppga at de enten er interessert eller svært interessert i turfriluftsliv. Videre var det omtrent like mange respondenter som oppga at de er interesserte i moderne friluftsliv som tradisjonelt høstingsfriluftsliv. Det var 10 prosent av respondentene som oppga at de enten er interessert eller svært interessert i motoriserte utendørsaktiviteter. Sammenlignet med andre verneområder skiller Lofotodden nasjonalpark seg ut ved at en noe høyere andel av de besøkende er interesserte i moderne friluftsliv og motoriserte utendørsaktiviteter. Dette kan ha sammenheng med at Lofotodden nasjonalpark har en relativt ung besøksgruppe sammenlignet med andre verneområder, og at motoriserte utendørsaktiviteter og moderne friluftsliv i større grad appellerer til denne aldersgruppen. Det er også mulig at en høy andel utenlandske besøkende påvirker resultatet.

Figur 4-7: Interesse for ulike typer friluftsliv (N=890), prosentfordeling



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

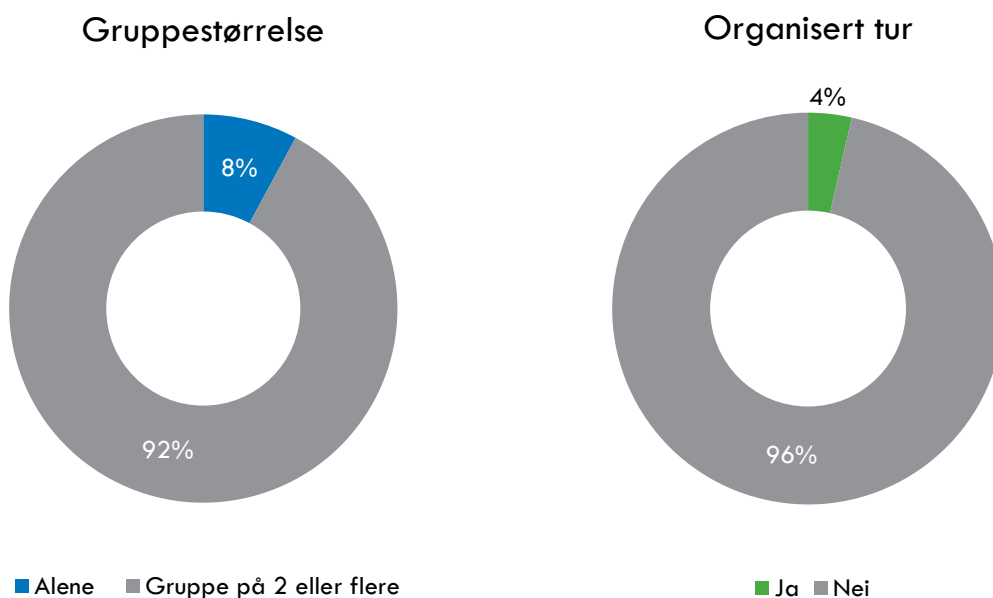
4.3 Turfølget

Figur 4-8 viser at kun 8 prosent av de besøkende gikk alene da de var på tur i Lofotodden nasjonalpark. Den mest vanlige størrelsen på et turfølge er to personer (Figur 4-9). Det var 56 prosent av respondentene som oppga at de hadde vært på tur med én annen person i Lofotodden nasjonalpark. Det er også en andel av de besøkende som går i større turgrupper. Fra selvregistreringsundersøkelsen var det 12 prosent av respondentene som oppga at de var en del av et turfølge som telte mer enn fem personer.

Det var 4 prosent av respondentene som oppga de at deltok på en organisert tur (høyre panel i Figur 4-8). Av de som krysset av at de var på organisert tur i Lofotodden nasjonalpark var det flere som oppga at de var på

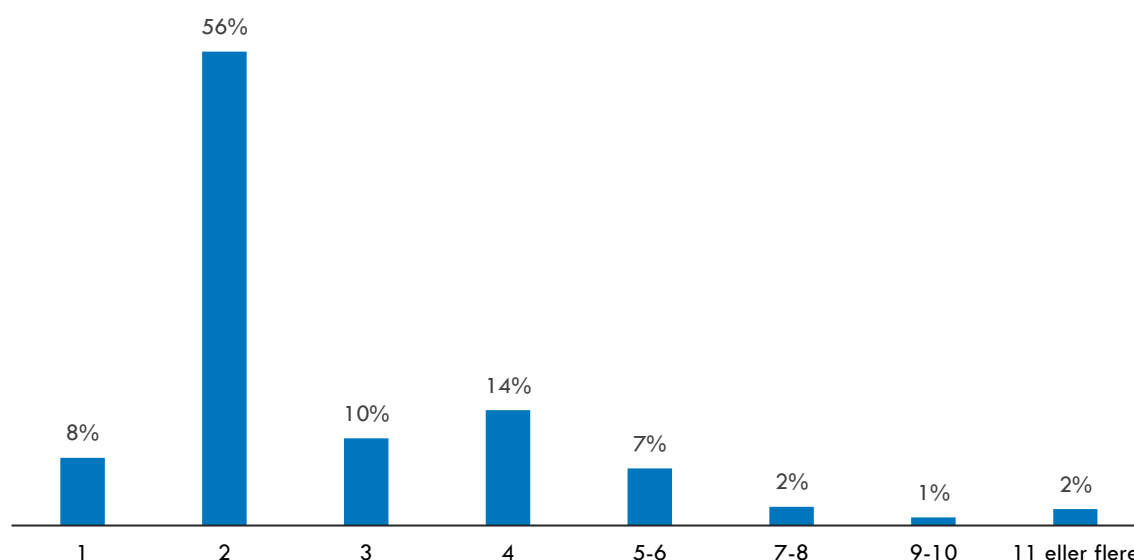
tur med sin videregående skole, folkehøyskole eller en lokal turgruppe. Det var også flere som oppga at de deltok på en guidet kajakk- eller fjelltur.

Figur 4-8: Andel alenereisende (figur til venstre, N=8120) og andel som reiste som organisert gruppe (figur til høyre, N=8305)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Figur 4-9: Gruppestørrelse (N=8130), prosentfordeling

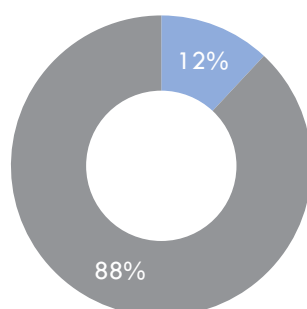


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Det var forholdsvis få av respondentene i selvregistreringsundersøkelsen som oppga at de hadde med seg barn i turfølgert. Fra Figur 4-10 kan vi se at kun 12 prosent av respondentene hadde med seg barn under 15 år i turfølgert da de besøkte Lofotodden. Av disse barna var 37 prosent 6 år eller yngre, mens 63 prosent av barna var mellom 7-14 år. Fra brukerundersøkelser i andre verneområder i Norge fremgår det at andelen som har med seg barn i turfølgert varierer fra mellom 8 prosent (Møysalen) til 25 prosent (Stølsheimen). Det kan være flere grunner til at få besøkende har med seg barn når de besøker Lofotodden; (1) mange reiser langt for å besøke nasjonalparken, (2) en høy andel av de besøkende er mellom 16 og 30 år, (3) samt at deler av terrenget i nasjonalparken kan være utfordrende å ferdes i.

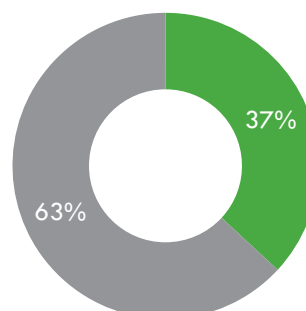
Figur 4-10: Andel med barn i følget (til venstre, N=8206) og alder på yngste barn (til høyre, N=889)

Barn i følget under 15 år



■ Ja ■ Nei

Alder yngste barn



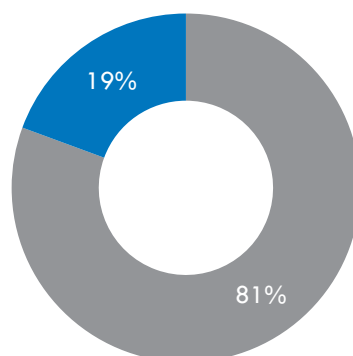
■ 6 år eller under ■ 7-14 år

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

4.4 Tidligere besøk og kjennskap til Lofotodden nasjonalpark

Lofotodden har en høy andel førstegangsbesøkende. Fra Figur 4-11 kan vi lese at 81 prosent av respondentene besøkte Lofotodden nasjonalpark for første gang sommeren 2019. At det er en høy andel førstegangsbesøkende til Lofotodden må ses i sammenheng med at mange av de besøkende er utenlandske turister eller tilreisende nordmenn.

Figur 4-11: Tidligere besøk til Lofotodden (N=8290)



■ Ingen tidligere besøk ■ Har besøkt tidligere

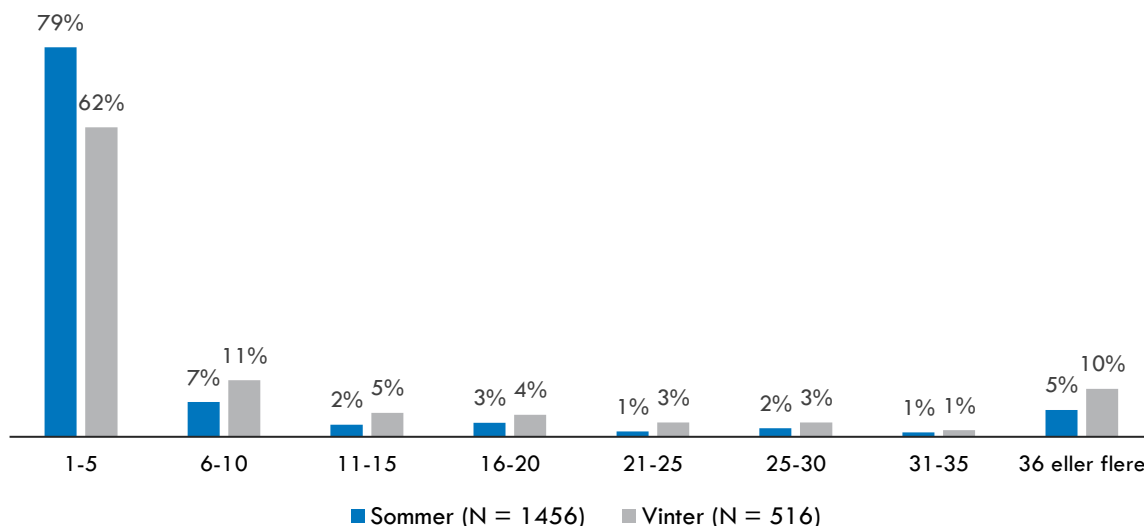
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Respondenter som oppga at de hadde besøkt Lofotodden tidligere fikk i tillegg spørsmål om hvor mange somre og vintre de har vært i Lofotodden tidligere (Figur 4-12). Det var flere som oppga at de har besøkt Lofotodden på sommerstid (n=1456) enn vinterstid (n=516). Dette sier ikke nødvendigvis noe om forholdet mellom antall personer som besøker området sommers- og vinterstid. Ettersom denne undersøkelsen ble gjennomført på sommeren, er det rimelig å anta at personer som kun benytter seg av området på sommeren er overrepresentert i utvalget vårt.

De fleste som har vært i Lofotodden nasjonalpark tidligere, både på sommers- og vinterstid, oppga at de har vært der 1-5 ganger tidligere. Blant respondentene som har vært i Lofotodden tidligere på sommerstid var det 79 prosent som oppga at de hadde vært i Lofotodden 1-5 somre tidligere. Tilsvarende for respondenter som har besøkt området på vinterstid var det 62 prosent som hadde besøkt Lofotodden 1-5 vintre tidligere. Det er også

en andel av de besøkende som har svært mye erfaring fra Lofotodden nasjonalpark. Det er henholdsvis 52 respondenter (10 %) av de som har besøkt området på vinterstid, som har vært i Lofotodden nasjonalpark mer enn 36 vintre. Tilsvarende var det 73 respondenter (5 %) som har besøkt området flere enn 36 somre.

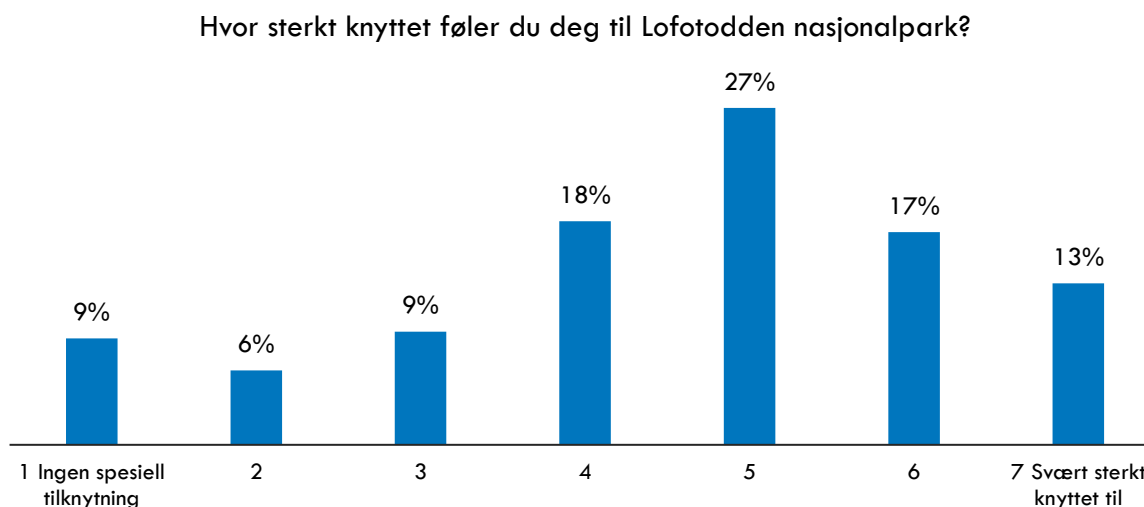
Figur 4-12: Antall tidligere besøk til Lofotodden, frekvensfordeling*



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen. *De som har svart at de har besøkt området sommerstid har blitt spurt om hvor mange somre de har besøkt området (blå søyler). Tilsvarende er de som har svart at de har besøkt Lofotodden på vinterstid spurt om hvor mange vintre de har besøkt området (grå søyler)

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om hvor sterkt knyttet de føler seg til Lofotodden nasjonalpark (Figur 4-13). Respondentene kunne gi en verdi mellom 1 og 7, hvor 1 representerer at brukeren føler ingen spesiell tilknytning og 7 at brukeren er svært knyttet til nasjonalparken. Respondentene som oppgir en tilknytning på den øvre delen av skalaen (5-7) utgjør 57 prosent av utvalget. Om lag 9 prosent av respondentene oppga at de ikke har noen spesiell tilknytning til nasjonalparken. Samlet er det likevel slik at mange opplever en viss form for tilknytning til Lofotodden nasjonalpark. Dette kan anses som noe overraskende ettersom nasjonalparken ble opprettet så sent som i 2018 og at mange av de besøkende hadde sitt første besøk til Lofotodden sommeren 2019. Det må da antas at mange rekker å bli glade i naturområdet i løpet av perioden de oppholdt seg i Lofotodden, og følgelig opplever en viss tilknytning til nasjonalparken.

Figur 4-13: Hvor sterkt knyttet føler du deg til Lofotodden nasjonalpark? (N=890)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

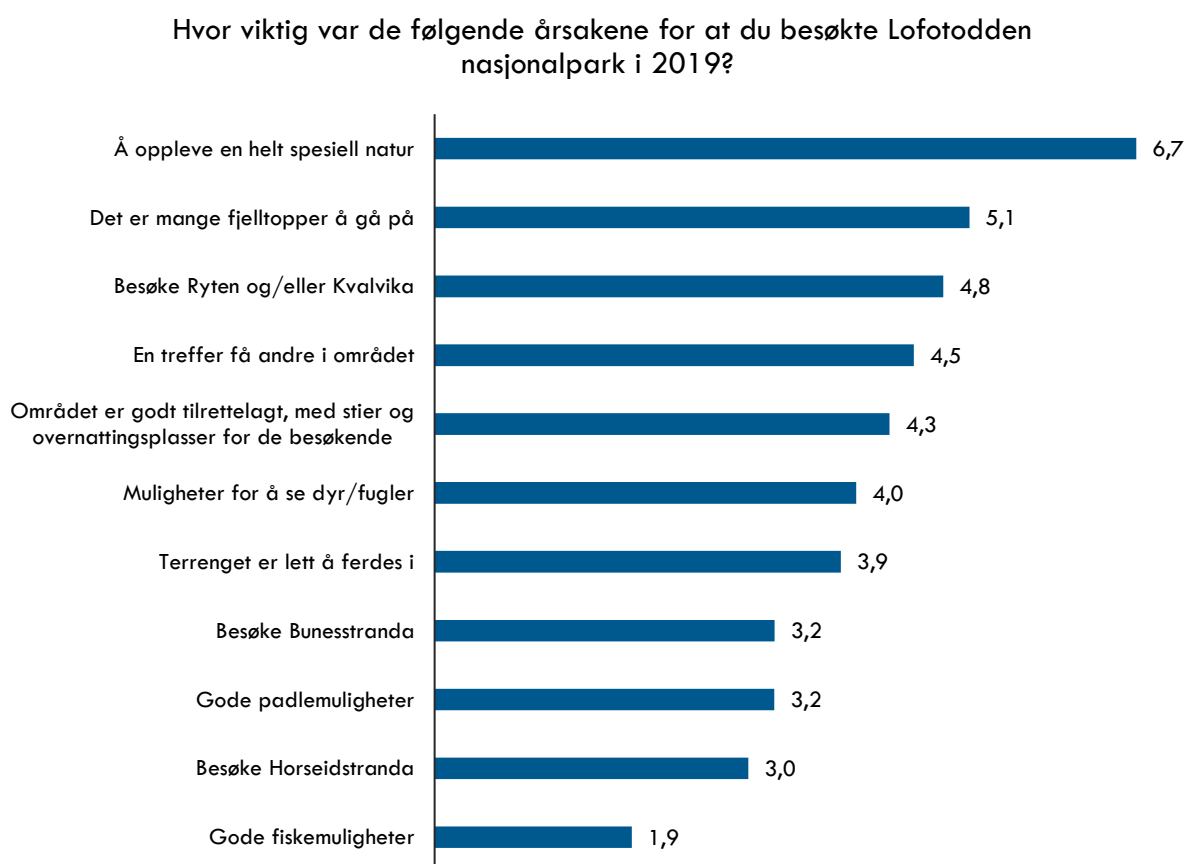
4.5 Brukernes motiv for å besøke Lofotodden

I etterundersøkelsen ble det kartlagt hvilke motiv respondentene hadde for å besøke Lofotodden nasjonalpark. Her ble det spurt om hvor viktig 12 ulike forhold var for at de besøkte området i 2019. Svarskalaen gikk fra 1 til 7, der 1 representerer at forholdet ikke hadde noen betydning for besøket, og 7 at forholdet hadde svært stor betydning for at de besøkte Lofotodden nasjonalpark. I Figur 4-14 vises gjennomsnittsscoren for de ulike forholdene. Å oppleve en helt spesiell natur fremgår som det viktigste motivet for besøket, med en gjennomsnittsscore på 6,7. Det er mange fjelltopper å gå på (5,1) var også et viktig motiv for den gjennomsnittlige respondent. Det var også mange som oppga besøk til Ryten og/eller Kvalvika (4,8) som et viktig motiv for å besøke nasjonalparken. At en treffer få andre i området (4,5) og at området er godt tilrettelagt med stier og overnattingsplasser for de besøkende (4,3) er andre forhold som trekkes frem som viktige motiv for å besøke Lofotodden. Motivene som omhandlet gode fiskemuligheter blir vurdert som minst viktig i gjennomsnitt.

For Lofotodden ble det i tillegg utarbeidet noen «motivutsagn» speiselt tilpasset for området, deriblant muligheter for å gå spesifikke ruter. Her blir turer til Ryten/Kvalvia, Bunesstranda og Horseidstranda listet opp som mulige motiv for å besøke Lofotodden nasjonalpark. Disse fikk imidlertid en gjennomsnittsscore som havner i midtre del av skalaen (3-5). Det må imidlertid påpekes at svaralternativ som oppnådde en forholdsvis lav gjennomsnittsscore likevel kan være svært viktige motiv for en andel av respondentene. Gjennomsnittsverdier sier ikke noe om spredningen i svarene. For eksempel var det over 16 prosent av respondentene som gir motivet Besøke Bunesstranda en score på 6 eller 7. Dette må indikere at for en nokså høy andel av de besøkende, så var denne turruten en avgjørende grunn for at de besøkte Lofotodden nasjonalpark.

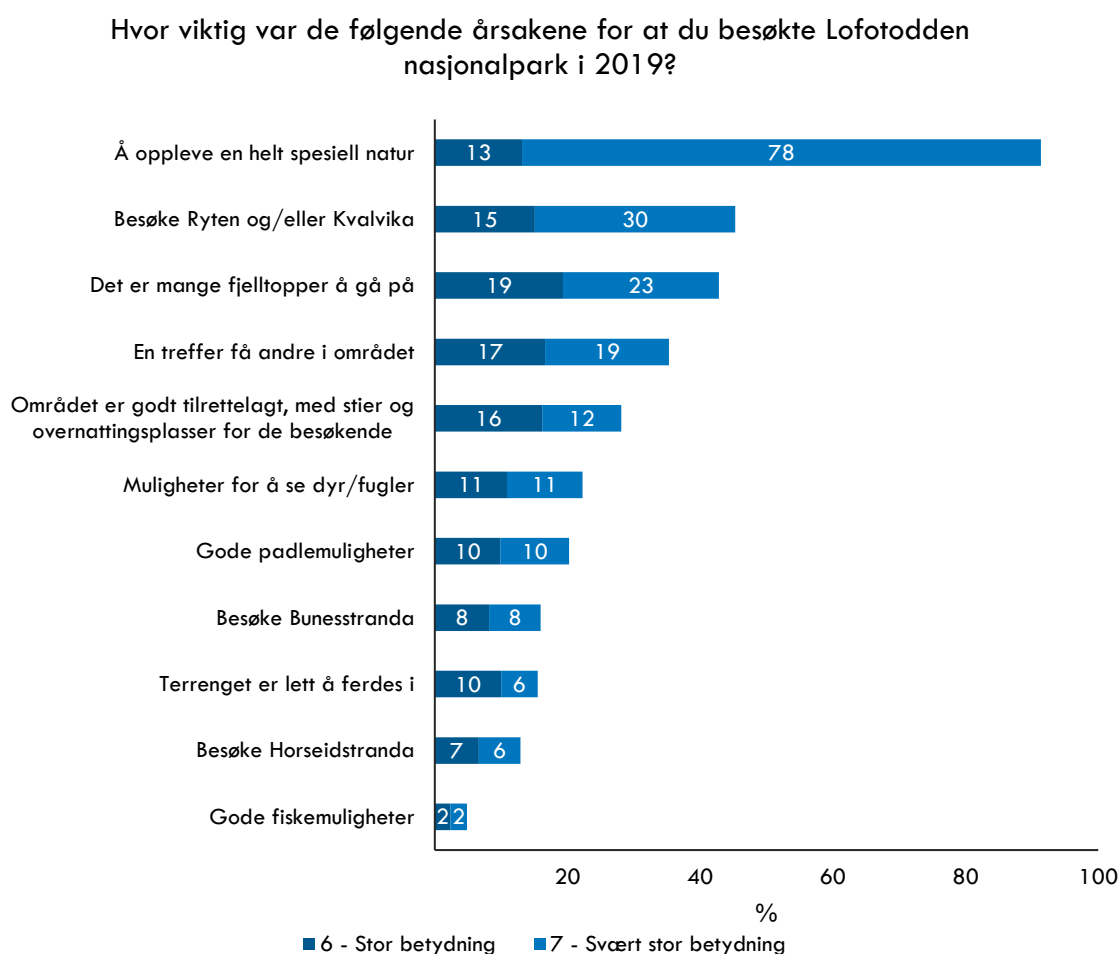
Hvis en ser bort fra motivene «Besøke Ryten og/eller Kvalvika», har de fleste angitt som stor eller svært stor betydning de mest generelle forholdene ved nasjonalparken. De mer spesifikke og smale motivene, som å gå spesifikke ruter, topturer eller å fiske, er markert å være av stor eller svært stor betydning av kun noen få respondenter (Figur 4-15).

Figur 4-14: Brukernes motiv for å besøke Lofotodden (N=890) [1=ingen betydning, 7=svært stor betydning]



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

Figur 4-15: Prosentandel som har svart at ulike motiver har stor/svært stor betydning for besøket (N=890)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

4.6 Idealområde og purisme

I selvregistreringsundersøkelsen ble de besøkende spurt om hva som kjennetegner deres «idealområde» gitt at de skal gjennomføre en flertimers tur i et skogs-/fjellterreng om sommeren (Figur 4-16). De åtte spørsmålene som brukes til å definere brukernes «idealområde» er ikke knyttet spesifikt til Lofotodden. Derimot ble de besøkende bedt om å se for seg et «idealområde», og beskrive hva som kjennetegner det. Respondentene skulle vurdere i hvilken grad åtte påstander kjennetegner deres idealområde, fra at det er «1 – svært negativt» til «7 – svært positivt» at idealområdet deres inneholder dette forholdet:

- Det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker
- Du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker
- Det finnes merkede stier i området
- Det er god skilting ved stistart og stikryss i området
- Det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr
- Det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området
- Du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen
- Du kan gå milevis uten å møte et menneske

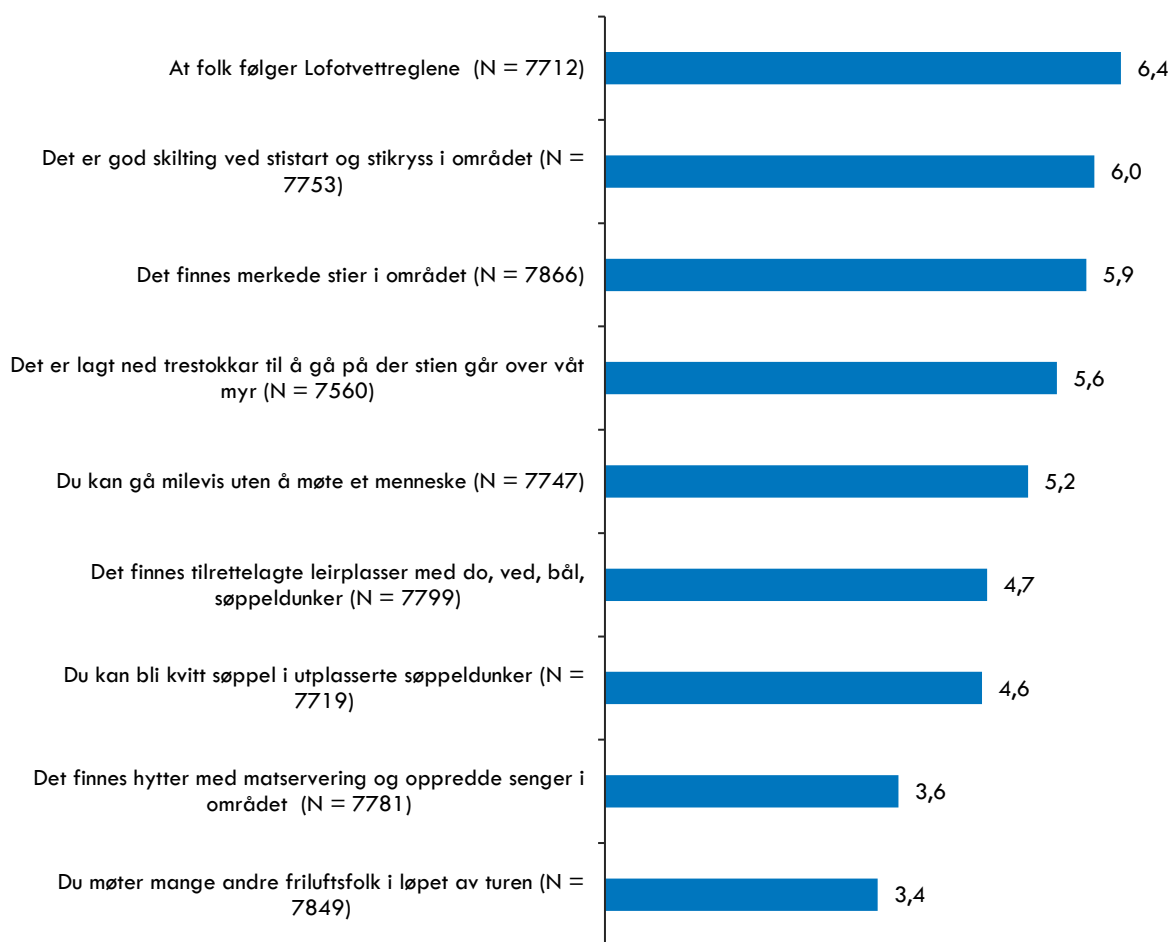
I tillegg til de åtte ovennevnte påstandene som ble benyttet til å definere brukernes idealområde, ble det for brukerundersøkelsen i Lofotodden lagt til en ekstra påstand: *At folk følger Lofotvettreglene.*⁵ Lofotvettreglene er

⁵ <https://lofoten.info/lofotvettreglene/?Article=802>

et sett med til sammen ti regler som skal oppfordre til hensynsfull og skånsom bruk av Lofoten. Lofotvettreglene er utarbeidet både på norsk, engelsk, fransk og tysk.

Figur 4-16 viser gjennomsnittscoren til de åtte påstandene. Her fremgår det at «idealområdet» til gjennomsnittsbukeren i Lofotodden nasjonalpark kjennetegnes av *at folk følger Lofotvettreglene* (6,4). Dette er trolig et uttrykk for at de respondentene er opptatt av at andre besøkende opptrer hensynfullt overfor natur, mennesker og dyr. Videre kjennetegnes «idealområdet» til de besøkende av at det er *god skilting ved stistart og i stikryss* (6,0), *godt oppmerkede stier* (5,9) og *trestokker der stien går over våte myrområder* (5,6). De besøkende uttrykte at det er positivt å kunne gå milevis uten å møte på andre mennesker (5,2) og at det er tilrettelagte leirplasser (4,7), samt at det er mulig å bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker (4,6). Det ble lagt minst vekt på at «idealområdet» må ha hytter med matservering og oppredde senger (3,6) og at man møter på mange andre friluftsfolk i løpet av turen (3,4).

Figur 4-16: Brukernes idealområde, gjennomsnittscore⁶, [1 representerer at dette forholdet er «svært negativt», 4 betyr «nøytralt» og 7 betyr at det er «svært positivt» at idealområdet inneholder dette forholdet



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

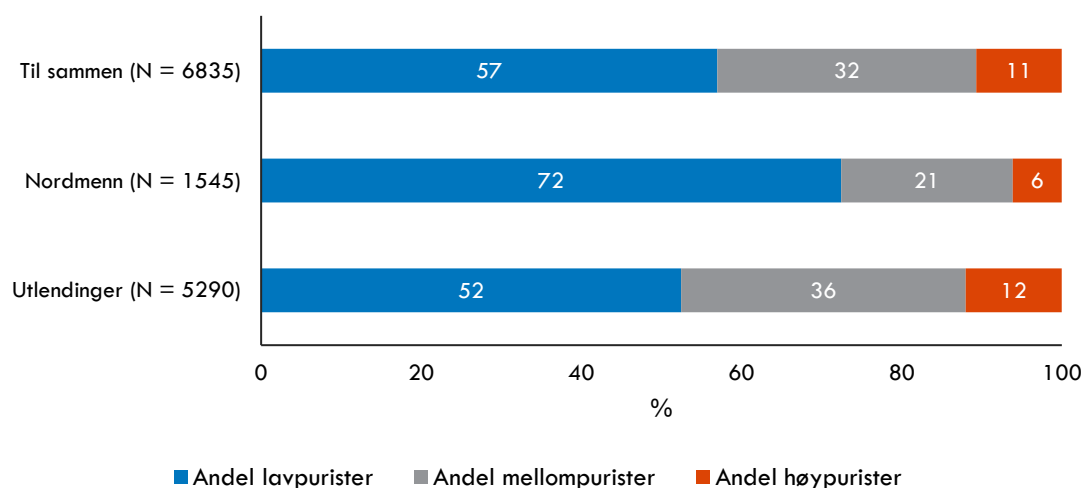
For de åtte forholdene som ble brukt til å kartlegge brukernes «idealområde» (Figur 4-16), dvs. alle forhold bortsett fra forholdet knyttet til Lofotvettreglene, er det mulig å beregne respondentenes purismegrad. Purismegrad er en indikator som er utviklet for forskning på turgåere i verneområder (Vistad & Vorkinn, 2012). Purismegraden sier noe om brukernes preferanser for tilretteleggingstiltak og hvorvidt en ønsker å møte på andre mennesker når en er på tur. *Lavpurister* er de som ønsker mye tilrettelegging og synes det er hyggelig å møte andre mennesker på tur. *Høypurister* setter pris på lite tilrettelegging og muligheter til å ferdes uforstyrret fra andre mennesker. Måten vi har beregnet andel lav-, mellom og høypurister følger metoden som er beskrevet

⁶ Spørsmålet var stilt slik: «Tenk deg at du skal gjennomføre en flertimers tur i skogs-/fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik DU helst vil ha det – som om det var ditt «idealområde» for en slik tur. Ville det vært positivt eller negativt for deg at...»

av Vistad og Vorkinn (2012). Hver respondent har fått en gjennomsnittscore basert på hva de har svart på de åtte ovennevnte forholdene (Figur 4-16). Score-verdien ligger mellom 1 og 7 der *lavpurister* er de som oppnår en score mellom [1-3,5], *mellompurister* en score mellom [3,51-4,49] og *høypurister* en score på [4,5-7]. Det må påpekes at svarskalaen som er vist i Figur 4-16 over er snudd for syv av spørsmålene (bortsett fra svarkategorien «du kan gå milevis uten å møte et menneske») når vi beregner purismegrad.⁷

Av de 6 835 respondentene som ble vurdert etter purismeskalaen, var det 57 prosent som ble definert som *lavpurister*, 32 prosent som *mellompurister* og 11 prosent som *høypurister* (Figur 4-17). Det er en høyere andel *mellompurister* og *høypurister* blant utlendinger sammenlignet med nordmenn. Dette tyder på at utlendinger ønsker noe mindre tilrettelegging og at de i større grad foretrekker å kunne ferdes uforstyrret fra andre mennesker. Sammenlignet med andre norske verneområder skiller ikke besøksgruppen til Lofotodden nasjonalpark seg ut i nevneverdig grad (Oslo Economics, 2018a). Det er imidlertid en noe høyere andel *mellompurister* i Lofotodden enn andre verneområder i Norge. Dette er en gruppe besøkende som vil ha et moderat innslag av tilrettelegging når de ferdes i naturområder.

Figur 4-17: Purismegrad (N=6835)



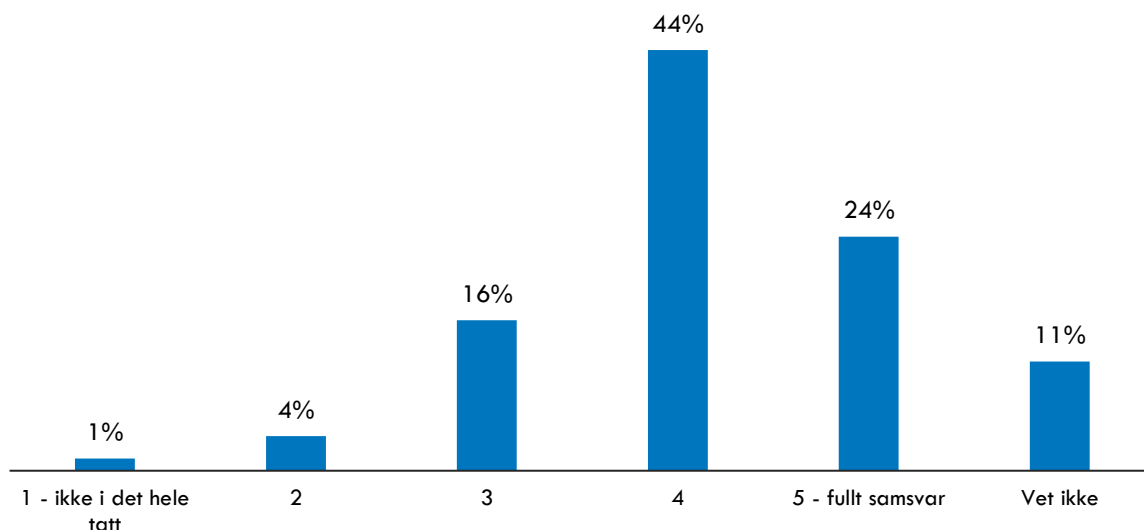
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Vi har også kartlagt hvorvidt Lofotodden nasjonalpark samsvarer godt med brukernes «idealområde» og om det er forskjeller mellom *lav-* og *høypurister* når det gjelder hvordan de vurderer Lofotodden nasjonalpark som et idealområde. Respondentene som fylte ut skjema under selvregistreringsundersøkelsen i Lofotodden nasjonalpark ble bedt om å vurdere i hvilken grad Lofotodden samsvarer med deres idealområde. En verdi på 1 betyr at Lofotodden «ikke samsvarer i det hele tatt» med deres idealområde og 5 betyr «fullt samsvar».

Fra Figur 4-18 leser vi at de fleste respondenter oppga at Lofotodden samsvarer godt med deres idealområde. Det er i underkant av 70 prosent av respondentene som ga en score på 4 og 5, som indikerer at mange mener at Lofotodden nasjonalpark er et ideelt naturområde for å gå på tur i. Utvalget av respondenter som figuren er basert på er begrenset til de besøkende som var på vei ut av nasjonalparken, fordi andelen som svarte *vet ikke* blant alle i utvalget var relativt høy. Det er altså fortsatt en andel som svarer *vet ikke*, selv når vi tar ut respondenter som var på vei inn i nasjonalparken. Det kan knytte seg til at flere av respondentene kun har opplevd en liten del av nasjonalparken og av den grunn synes det er vanskelig å vurdere samsvar med deres eget idealområde.

⁷ En person som svarer «7» (svært positiv) på hvordan det oppleves at man møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen, blir omregnet til en score lik «1» når vi beregner purismegrad.

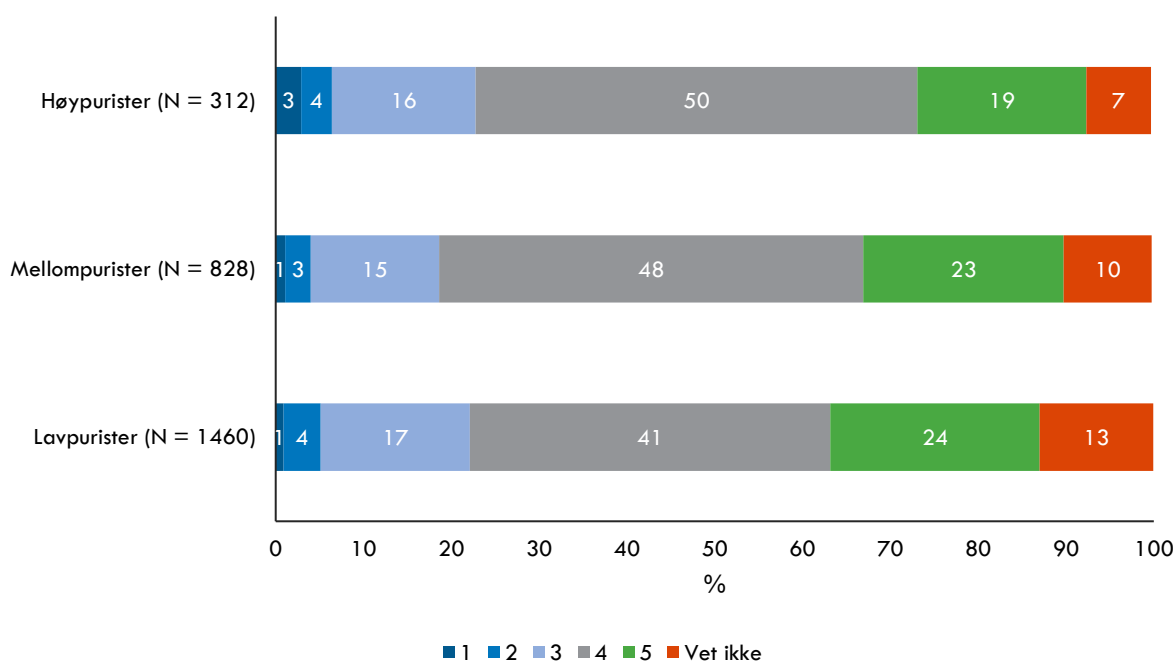
Figur 4-18: Samsvar med «idealområde», på en skala fra 1 til 5 [1 = ikke i det hele tatt, 5 = fullt samsvar], kun respondenter på vei ut av nasjonalparken (N=3057)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

I Figur 4-19 er svarene om samsvar med de besøkendes «idealområde» fordelt på purismegruppene. Det er kun respondenter på vei ut av nasjonalparken som er inkludert. En interessant observasjon er de fleste besøkende, uavhengig av purismegrad, mener området i stor grad samsvarer med deres «idealområde». 69 prosent av høypuristene har gitt en score på 4 eller 5. For mellompurister er tallet 71 prosent, og 65 prosent for lavpurister. Det betyr at nasjonalparken må evne å tilfredsstille alle tre kategorier av besøkende til tross for at de har ulike oppfatninger om hvordan et «idealområde» bør være. Videre ser vi at svært få besøkende mener at området ikke samsvarer med deres «idealområde». Kun 7 prosent, 4 prosent og 5 prosent av henholdsvis høy-, mellom- og lavpurister har gitt en score på 1 eller 2.

Figur 4-19: Samsvar med «idealområde», [1=samsvarer ikke i det hele tatt, 5=fullt samsvar], kun respondenter som var på vei ut da de svarte (N=2600)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

5. Bruken av området

I dette kapitlet vil vi se nærmere på hvordan de besøkende bruker nasjonalparken og hvor de ferdes. Vi har imidlertid ikke mulighet til å kartlegge brukernes ferdselsruter på et detaljert nivå. Det ville krevd at respondentene tegnet inn ferdselsruter i selvregistreringsundersøkelsen. Det er ikke gjort. Vi vil av den grunn presentere informasjon om hvilke innfallsporter som er mest benyttet og hvilke tellerpunkter som har flest registrerte målinger. Dette gir en indikasjon på hvilke deler av nasjonalparken det er mest ferdsel, men dessverre ikke et fullstendig bilde.

5.1 Romlig bruk

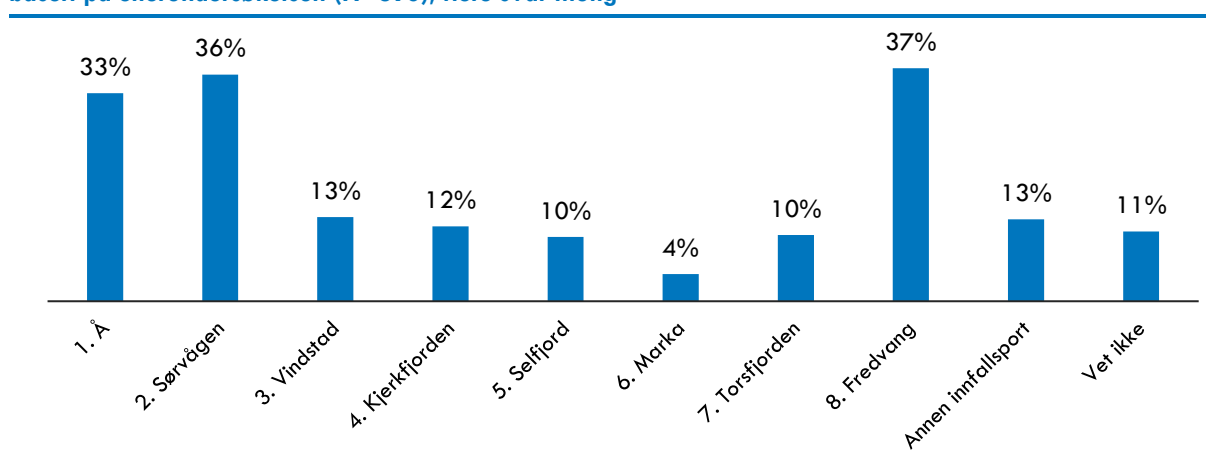
Både selvregistreringsundersøkelsen og etterundersøkelsen gir informasjon om hvordan de besøkende fordeler seg på de ulike innfallsportene. Statistikken med antall besøkende per innfallsport fra selvregistreringsundersøkelsen er ikke direkte sammenlignbar med besøksstatistikken fra etterundersøkelsen. I selvregistreringsundersøkelsen er det kun ett besøk som er registrert per besøkende, nemlig besøket da de fylte ut spørreskjemaet, mens i etterundersøkelsen kunne man velge flere alternativer dersom man hadde vært på tur til flere steder i nasjonalparken samme år. Resultatene fra selvregistreringsundersøkelsen er presentert i Tabell 5-1, mens resultatene fra etterundersøkelsen fremgår av Figur 5-1. Det er relativt høy korrelasjon mellom de to spørreundersøkelsene når det kommer til benyttede innfallsporter. Dette er også noe som forventes, siden respondenter i etterundersøkelsen er rekruttert fra kasseundersøkelsen.

Tabell 5-1: Registrerte svarskjemaer fra selvregistreringsundersøkelsen i Lofotodden (N=7900)

Svarkasselokalitet (navn/nummerering i etterundersøkelse i parentes)	Antall gyldige svar	Prosentvis fordeling
1. Ågvatnet Sør (1. Å)	670	8 %
2. Ågvatnet Nord (1. Å)	268	3 %
3. Stuvdalsvatnet (2. Sørvågen)	1139	14 %
4. Vindstad	351	4 %
5. Kjerkfjorden	152	2 %
6. Yttersand (8. Fredvang)	142	2 %
7. Ryten (8. Fredvang)	2313	29 %
8. Torsfjorden	1864	24 %
9. Markvatnet (6. Marka)	676	9 %
10. Selfjorden	250	3 %
11. Selfjordhytta	16	0 %
12. Munkebu	59	1 %
Totalt	7900	100 %

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 5-1: Andel av respondenter som har benyttet ulike innfallsporter til Lofotodden nasjonalpark siste år basert på etterundersøkelsen (N=890), flere svar mulig



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Fra selvregistreringsundersøkelsen fremgår det at i overkant av 61 prosent av respondentene har fylt ut svarskjema ved innfallsportene til Ryten og Kvalvika, dvs. svarkasselokalitetene Ryten, Torsfjorden og Markvatnet. Videre er det 1139 skjemaer (14 %) som er fylt ut ved Studalsvatnet. Dette er en innfallsport som er populær å benytte hvis en skal besøke Munkebu og/eller Munken. I etterundersøkelsen er det en enda høyere andel av respondentene som oppgir at de har benyttet innfallsportene som ligger lenger sør i området (Å og Sørvågen). I etterundersøkelsen var det henholdsvis 33 prosent av respondentene som oppga at de benyttet Å som en innfallsport til nasjonalparken og 36 prosent som benyttet Sørvågen. Det kan ikke utelukkes at en del respondenter i etterundersøkelsen oppga hvilke områder de hadde besøkt da de var i Lofoten, fremfor hvilke innfallsporter til Lofotodden nasjonalpark som de benyttet da de svarte på dette spørsmålet.

5.1.1.1 Ferdseststillinger i Lofotodden nasjonalpark

Vi har mottatt ferdselsdata fra fem ulike ferdsesttellerne. Disse fem ferdsesttellerne fanger opp ferdsel forbi seks av de utplasserte svarkassene. Ferdsesttelleren som heter Ågvatnet sør fanger opp noe av ferdselen både forbi svarkassa som heter Ågvatnet sør og Ågvatnet nord. Ettersom det finnes mange benyttede stier i området hvor ferdsesttelleren ved Ågvatnet sør var plassert ut, er det høyst usikkert om denne telleren sier noe om den totale ferdselsintensiteten ved disse to svarkassene. Av den grunn er ikke ferdsesttelleren ved Ågvatnet sør benyttet til å beregne svarprosent ved svarkassene som var utplassert i dette området.

Fra Tabell 5-2 leser vi at Kvalvika og Ryten var de mest besøkte områdene av nasjonalparken; Torsfjorden/Kvalvika hadde 62 294 registreringer og Ryten/Kvalvika 63 372 registreringer fordelt på de to ferdsesttellerne. Her må det presiseres at de ulike ferdsesttellerne sto ute i ulike perioder av barmarkssesongen og med ulik varighet målt i antall dager. Kvalvika/Torsfjorden hadde da flest daglige registreringer (551 i gjennomsnitt), i perioden 6. mai til 30. september.

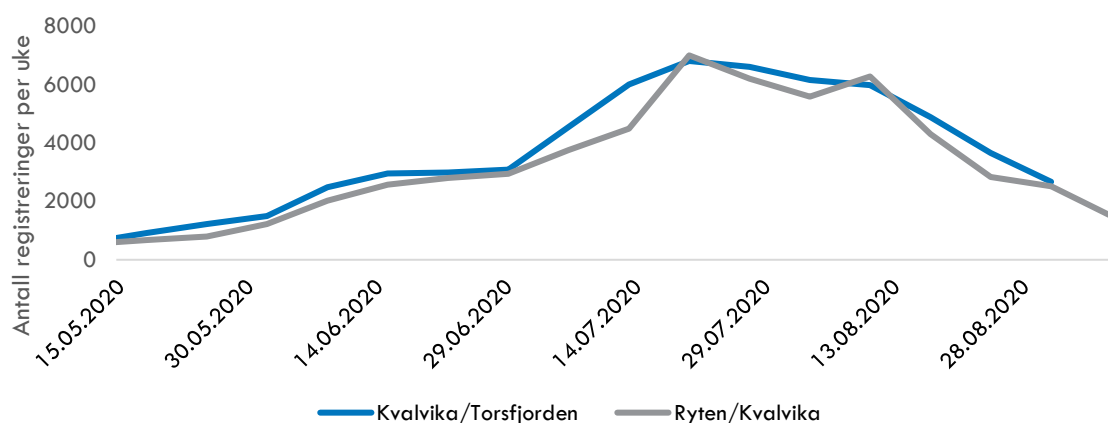
Tabell 5-2: Ferdselsdata i Lofotodden

	Måleperiode	Total trafikk	Gj.snitt per dag
1. Ågvatnet sør	13.05.19 - 26.08.19	4398	41
2. Kirkefjorden	29.07.19 - 07.10.10	2568	36
3. Bunes/Vindstad	29.07.19 - 07.10.19	12 219	172
4. Kvalvika/Torsfjorden	06.05.19 - 26.08.19	62 294	551
5. Ryten/Kvalvika	06.05.19 - 30.09.19	63 372	427

Kilde: Data mottatt fra Lofoten Friluftsråd

I Figur 5-2 vises det hvordan ferdselsregistreringene ved Kvalvika/Torsfjorden og Ryten/Kvalvika fordelte seg gjennom barmarkssesongen 2019. Vi leser at besøkstallene var høyest i juli og første halvdel av august. I de mest populære juliukene ble det registrert i underkant av 7000 registreringer per uke ved hver av ferdsesttellerne som fører inn til Kvalvika og Ryten.

Figur 5-2: Ferdselsregistreringer ved Kvalvika/Torsfjorden og Ryten/Kvalvika per uke



Kilde: Data mottatt fra Lofoten Friluftsråd

Ferdsestellers måler passeringer både inn og ut av området. De aller fleste besøkende går forbi målerne to ganger i løpet av turen, slik at vi får et omtrentlig anslag på antallet besøkende ved å dele totalantallet på to. Ved å sammenstille statistikk fra ferdsestellers over antall besøkende i området og antall utfylte skjemaer ved svarkassene som sto i nærheten av ferdsestellers, kan en estimere en svarprosent ved flere av svarkassene. For Kvalvika/Torsfjorden estimerer vi at det var 25 180 besøkende i området i perioden 24. juni til 26. august i 2019. I samme periode ble det registrert 1449 utfylte skjemaer ved svarkassa ved Torsfjorden. Det gir en estimert svarprosent på 5,8 prosent. Dette er en noe lavere svarprosent enn det som er avdekket ved hjelp av lignende i metode i Lyngsalpan landskapsvernområde (Oslo Economics, & Sørensen, O. J, 2018b) og Folgefonna nasjonalpark (Oslo Economics, & Sørensen, O. J, 2019), hvor svarprosent lå på henholdsvis mellom 11-22 prosent og 5-17 prosent.

I Tabell 5-3 fremgår estimert svarprosent ved svarkassene hvor det var plassert ut en ferdsestaller innen akseptabel avstand. Svarprosenten varierte mellom 3 og 8 prosent ved de fire svarkassene. Det må presiseres at det er en viss usikkerhet knyttet til slike type estimer, og at de estimerte svarprosentene bør ses på som pekepinner på hvor mange som har passert svarkassene og fylt ut skjema fremfor absolutte sannheter. I Lofotodden nasjonalpark var det også mulig å svare på undersøkelsen ved å skanne en QR-kode som sto på svarkassene. Det var 469 personer som svarte på undersøkelsen ved å skanne en QR-kode. Disse svarene kan ikke knyttes til en spesifikk kasse – noe som bidrar til at svarprosenten ved kassene blir noe underestimert. Det er reelt sett flere som har svart på undersøkelsen enn tallene som benyttes til å beregne svarprosent.

Tabell 5-3: Estimert svarprosent ved utvalgte svarkasser

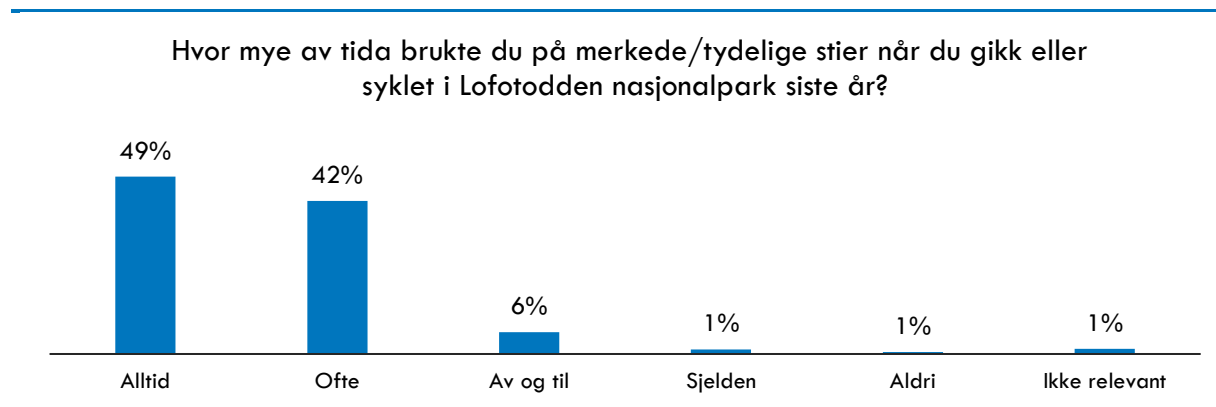
Navn på svarkasse	Estimert svarprosent
Kjerkefjorden	5,4 %
Vindstad	3,0 %
Torsfjorden	5,8 %
Ryten	8,0 %

Kilde: Data mottatt fra Lofoten Friluftsråd og data fra selvregistreringsundersøkelsen

5.2 Bruk av sti og terreng

I etterundersøkelsen ble det kartlagt om de besøkende går på eller utenfor sti når de ferdes i Lofotodden nasjonalparken (Figur 5-3). I underkant av halvparten av de besøkende oppga at de alltid brukte sti da de forflyttet seg i Lofotodden nasjonalpark i løpet av det siste året. Videre var det 42 prosent av respondentene som sa at de ofte benyttet sti da de besøkte Lofotodden nasjonalpark. Spørsmålet i etterundersøkelsen kartlegger stibruk blant både fotturister og syklist. Det må påpekes at de fleste som besøker nasjonalparken ferdes til fots. Kun én prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppga at de syklet da de besøkte nasjonalparken i 2019. Andelen som oppga at de sjelden eller aldri benyttet sti utgjør kun 2 prosent av besøksgruppa. At en høy andel svarer at de benyttet sti da de besøkte Lofotodden nasjonalpark, er ikke så overraskende når en ser hvordan de besøkende har fordelt seg på ulike innfallsporter. En høy andel av respondentene besøkte nasjonalparken i forbindelse med besøk til Ryten og/eller Kvalvika. Dette er turruter med et godt utviklet stinett. Videre var de fleste svarkasser plassert langs tydelige stier, noe som også impliserer at andelen besøkende som bruker stier når de ferdes i nasjonalparken er godt representert i vår undersøkelse.

Figur 5-3: Bruk av tydelige stier i Lofotodden nasjonalpark (N=890)

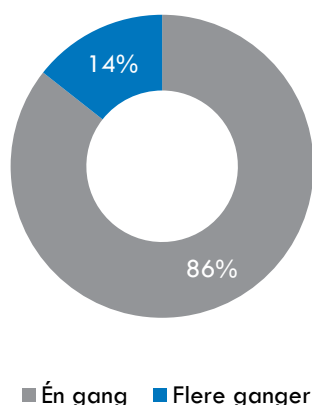


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

5.3 Besøk i Lofotodden nasjonalpark siste år basert på etterundersøkelsen

Figur 5-4 viser at kun 14 prosent av respondentene i etterundersøkelsen besøkte området flere ganger i løpet av det siste år. 86 prosent av respondentene besøkte området kun én gang. Dette må ses i sammenheng med at mange av de besøkende er utlendinger eller nordmenn som må reise langt for å komme til nasjonalparken.

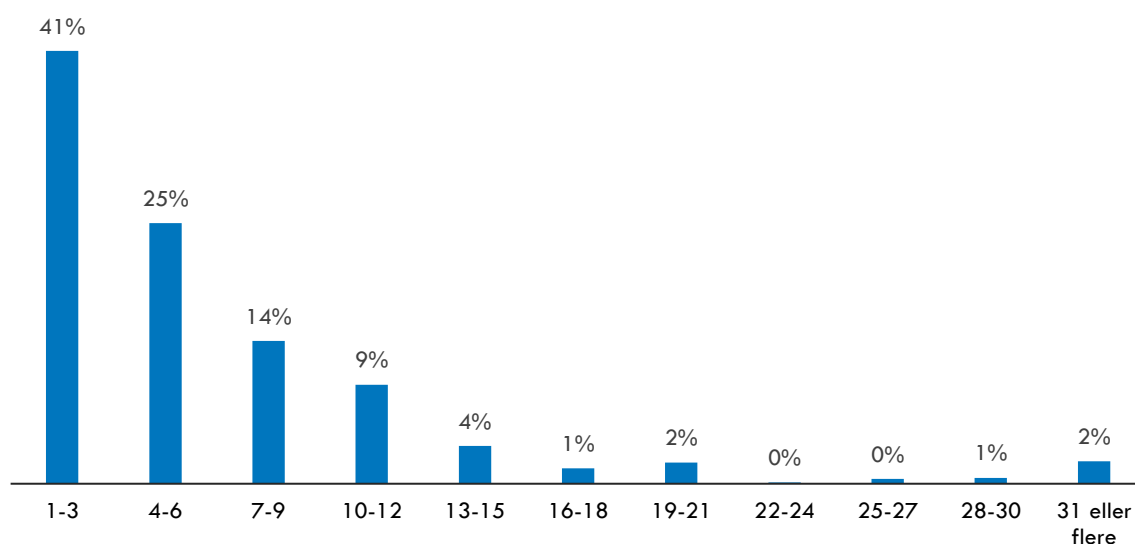
Figur 5-4: Besøkte du Lofotodden nasjonalpark én eller flere ganger i løpet av siste år? (N=890)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

I Figur 5-5 vises det hvor mange dager respondentene i etterundersøkelsen til sammen har vært i Lofotodden nasjonalpark i løpet av det siste året. Her svarte 41 prosent at de hadde oppholdt seg i nasjonalparken én til tre dager. Denne gruppen omfatter alle type dagsturer og de aller fleste overnattingsturer. Ettersom andelen som har besøkt Lofotodden kun én gang er langt høyere enn 41 prosent (86 prosent i Figur 5-4), betyr det at mange av de som besøkte Lofotodden én gang besøkte nasjonalparken i mer enn tre dager.⁸ 25 prosent oppgir at de har vært i nasjonalparken mellom 4-6 dager, og 14 prosent har vært i Lofotodden 7-9 dager i løpet av det siste året. Videre er det 19 prosent av respondentene som har oppgitt å ha vært i nasjonalparken 10 dager eller mer i løpet av det siste året. Blant disse er det flere respondenter som oppgir at de bor i nærheten av nasjonalparken eller har tilgang til hytte i området.

Figur 5-5: Hvor mange dager var du i Lofotodden nasjonalpark i løpet av det siste året? (N=885)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

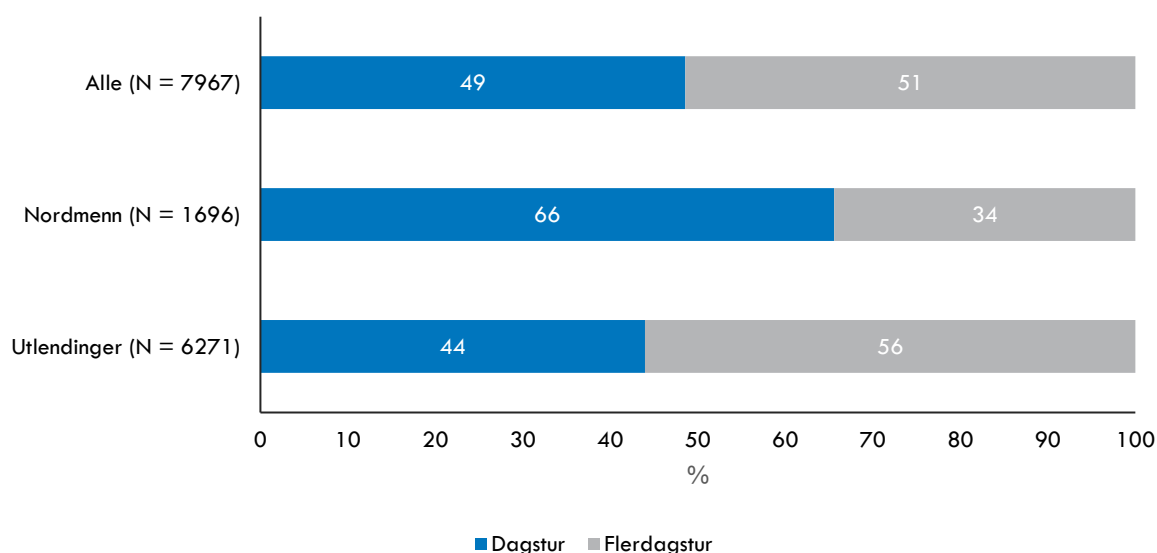
⁸ Det kan også tenkes at flere respondenter har svart på hvor mange dager de var i Lofoten i løpet av det siste året. Hvis respondentenes kunnskap om hvor vernegrensa går er lav, er det grunn til å anta at enkelte respondenter har inkludert dager hvor han/hun har oppholdt seg både i og utenfor nasjonalparken.

5.4 Tid i nasjonalparken og overnatting basert på selvregistreringsundersøkelsen

I delkapittel 5.3 over ble det gitt informasjon om hvor mange dager de besøkende oppholdt seg i nasjonalparken i løpet av det siste året. Dette var informasjon fra den digitale etterundersøkelsen. Videre vil vi gi mer detaljert informasjon om turen som respondentene gjennomførte da de svarte på selvregistreringsundersøkelsen sommeren 2019.

Figur 5-6 viser andelen av respondentene som var på dagstur og flerdagstur da de svarte på selvregistreringsundersøkelsen. Vi leser at 49 prosent var på dagsvisitt til Lofotodden nasjonalpark, mens 51 prosent var på en tur i nasjonalparken som strakk seg over flere dager. Det er en høyere andel blant utlendinger enn nordmenn som er på flerdagstur i nasjonalparken. Sammenlignet med andre verneområder mottar Lofotodden en noe høyere andel besøkende som er på flerdagstur. I tidligere undersøkte verneområder har andelen som er på flerdagstur i gjennomsnitt ligget rundt 30 prosent, men med betydelige variasjoner mellom ulike verneområder (Oslo Economics, 2018a).

Figur 5-6: Andel på dagstur og flerdagstur (N=7967), prosentfordeling



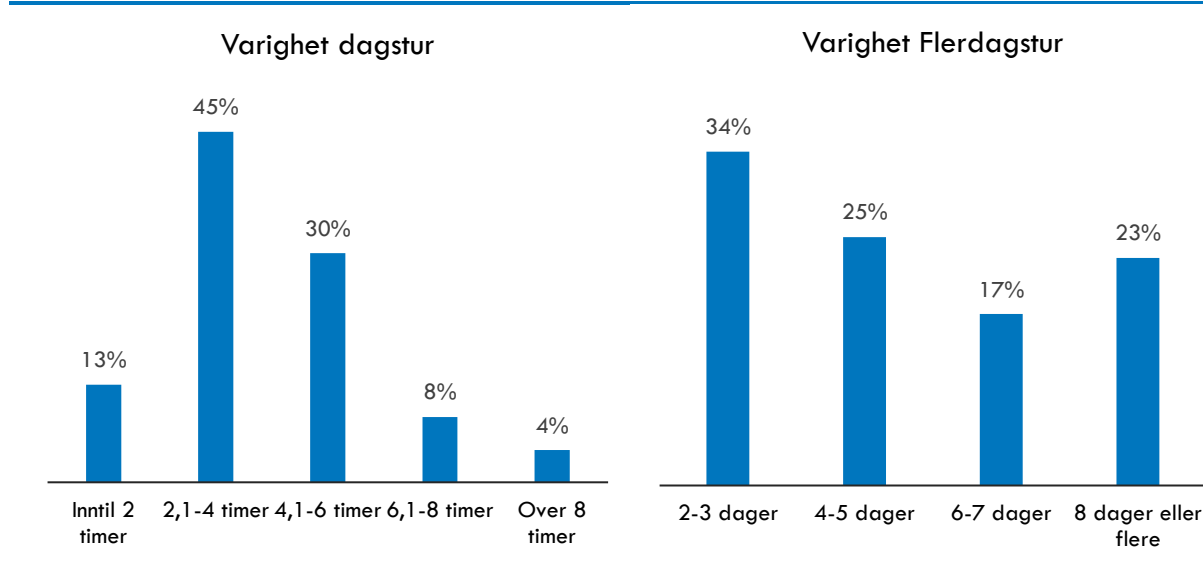
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Respondentene ble også spurt om varigheten på turen de var på da de fylte ut selvregistreringskort. Fra Figur 5-7 (venstre panel) leser vi at flertallet av de som var på dagstur i nasjonalparken var på tur mellom to og fire timer. Gjennomsnittlig varighet på en dagstur til Lofotodden nasjonalpark var 4,7 timer. For de som er på flerdagstur i nasjonalparken er det mest vanlig å være på en tur med varighet på to til tre dager. 34 prosent av respondentene som var på flerdagstur var på en tur som varte to eller tre dager. 25 prosent var på en tur med varighet fire til fem dager, 17 prosent mellom seks og syv dager, og 23 prosent var på tur som varte åtte dager eller mer. I gjennomsnitt varte en flerdagstur i Lofotodden nasjonalpark 5,9 dager.⁹ Dette er et svært høyt tall – spesielt hvis vi sammenligner med tall fra brukerundersøkelser i andre verneområder. Normalt varer en gjennomsnittlig flerdagstur mellom 3-4 dager i andre norske verneområder.

Det kan være flere årsaker til at mange respondenter oppgir at de oppholder seg lenge i nasjonalparken når de er på flerdagstur: (1) Området er godt tilrettelagt for lengre turer med mange egnede overnattingsplasser og et velutbygd stinett. (2) Mange av de besøkende har reist langt for å komme seg til nasjonalparken, og følgelig oppholder seg lenge i området når de er på besøk. (3) Som nevnt over kan det tenkes at mange har svart på hvor lenge de oppholdt seg i Lofoten – ikke hvor lenge de var i Lofotodden nasjonalpark. Vår vurdering er at det trolig er det siste forholdet som i størst grad påvirker gjennomsnittsvarigheten på en flerdagstur i Lofotodden nasjonalpark.

⁹ Vi har her ekskludert enkelte svært høye observasjoner. Respondenter som har oppgitt en varighet på 30 dager eller mer er tatt ut når vi beregner gjennomsnittlig varighet på en flerdagstur.

Figur 5-7: Varighet på dagstur (venstre, N=4092) og flerdagstur (høyre, N=4140), prosentfordeling

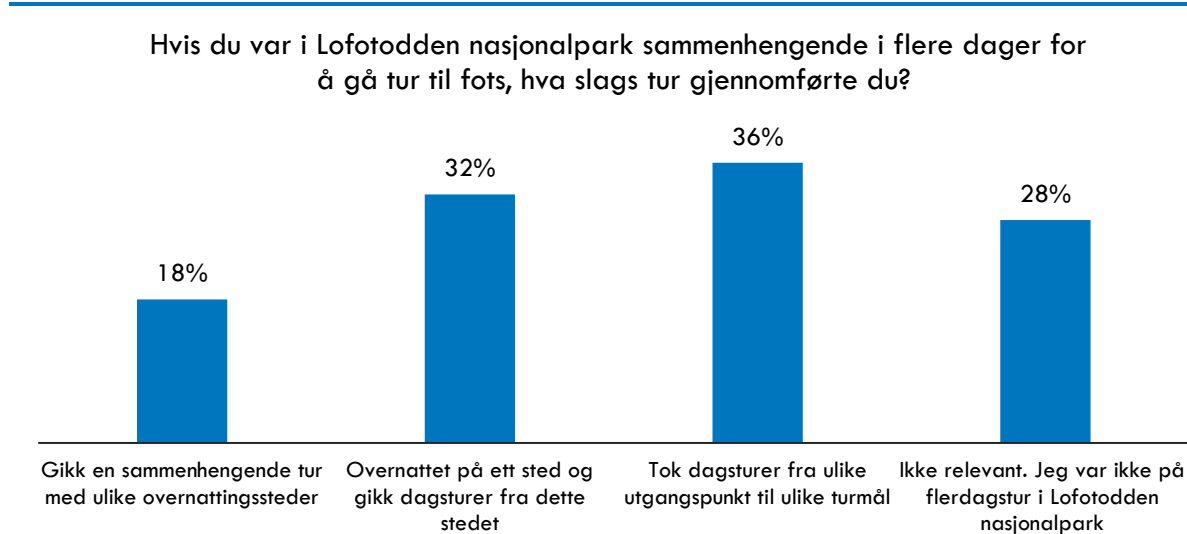


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Det er mulig å organisere en flerdagstur i nasjonalparken på flere ulike måter. Man kan etablere en base og gå dagsturer fra denne basen, eller man kan gå en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder hver dag. Eventuelt kan en ha til hensikt å besøke bestemte turmål, herunder populære fjelltopper, kulturminner e.l., og reise mellom disse turmålene ved hjelp av bil eller andre fremkomstmidler.

I etterundersøkelsen spurte vi de besøkende om hvorvidt de var på flerdagstur og hvordan de eventuelt organiserte denne turen (Figur 5-8). 18 prosent av respondentene oppga at de gjennomførte en sammenhengende tur med ulike overnattingsplasser. Videre var det 32 prosent som oppga at de dannet base et sted og gikk dagsturer fra denne basen. Det var flest respondenter (36 %) som oppga at de tok dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål. Alle som krysset av for dette svaralternativet ble videre spurt om hvilke turmål de hadde besøkt. Her tydeliggjøres det at mange respondenter ikke har skilt mellom turer og opplevelser i Lofotodden nasjonalpark og Lofoten generelt da de har svart på spørsmålet. På spørsmålet om *hvilke turmål de har besøkt i Lofotodden nasjonalpark* er det mange som svarer Uttakleiv, Reinebringen, Festvågtind og Hauklandstranda. Hvorvidt dette skyldes at respondentene ikke er kjent med hvor vernegrensa går eller om de har lest spørsmålet ukonsentrert, vites ikke. Blant respondenter som oppgir turmål som ligger i nasjonalparken er det mange som nevner Ryten, Kvalvika, Bunes, Horseid og Helvetestinden.

Figur 5-8: Type flerdagstur (N=890), prosentfordeling



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen. Det var mulig å svare flere alternativer, derfor summerer ikke andelen seg til 100 %.

Figur 5-9 viser at 88 prosent overnattet i nærheten av Lofotodden nasjonalpark i forbindelse med sitt besøk sommeren 2019. I etterundersøkelsen spurte vi også hvilke overnattingsalternativer de benyttet da overnattet i eller i nærheten av nasjonalparken (Figur 5-10). Det er flest respondenter som oppgir at de overnattet i telt/lavvo eller under åpen himmel. I overkant av hver tredje besøkende som oppholder seg i eller i nærheten av Lofotodden nasjonalpark i flere dager benyttet telt/lavvo eller sov under åpen himmel. Videre er tilrettelagt campingplass hvor en betaler for å overnatte (30 %) et annet populært overnattingstilbud. Hver tiende respondent oppga at han/hun benyttet «Airbnb-tilbud» i forbindelse med besøket til Lofotodden nasjonalpark. Dette gjenspeiler at presset på overnattingssteder i Lofoten er høyt i sommermånedene, og at det har etablert seg et marked for privatutleie gjennom delingsplattformer som Airbnb. Moskenes og Flakstad er blant kommunene i Norge hvor en høyest andel av boligene leies ut via Airbnb. I Flakstad kommune leies nesten hver tiende bolig ut via Airbnb (NRK Nordland, 2019).

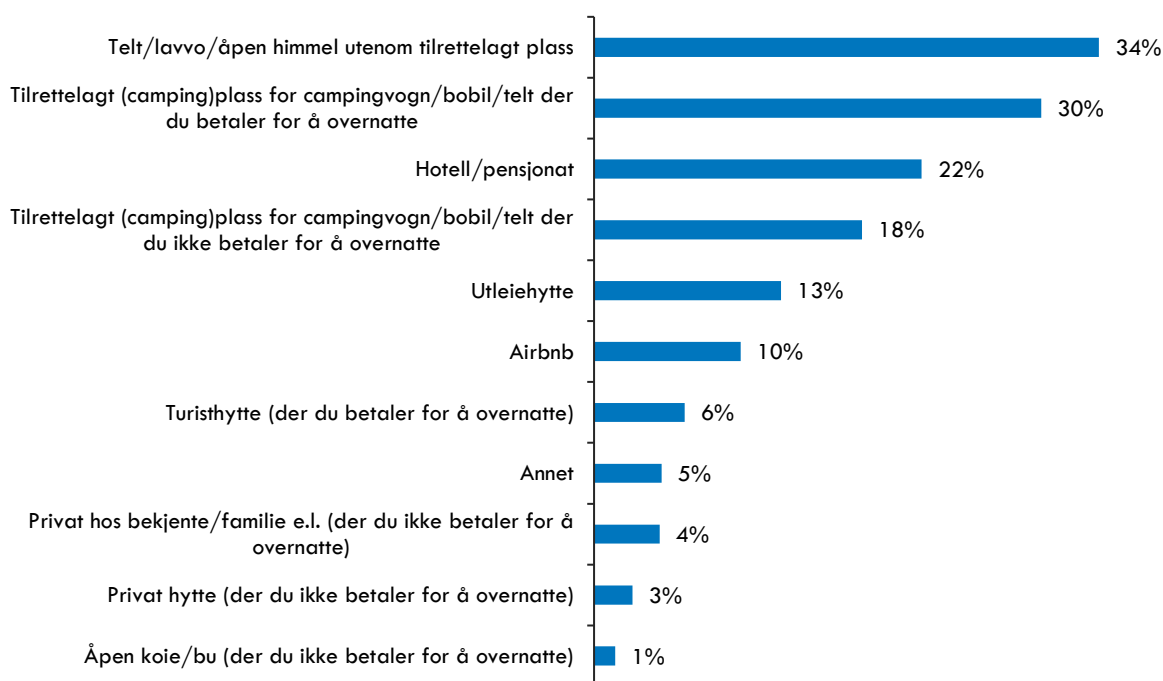
Figur 5-9: Overnattet du i eller i nærheten av Lofotodden nasjonalpark i forbindelse med besøket/besøkene dine det siste året? (N=890)

Overnattet du i eller i nærheten av Lofotodden nasjonalpark i forbindelse med besøket/besøkene dine det siste året?



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Figur 5-10: Andel av respondenter som har benyttet ulike typer overnattingstilbud i eller rundt Lofotodden nasjonalpark (N=770), flere svar mulig

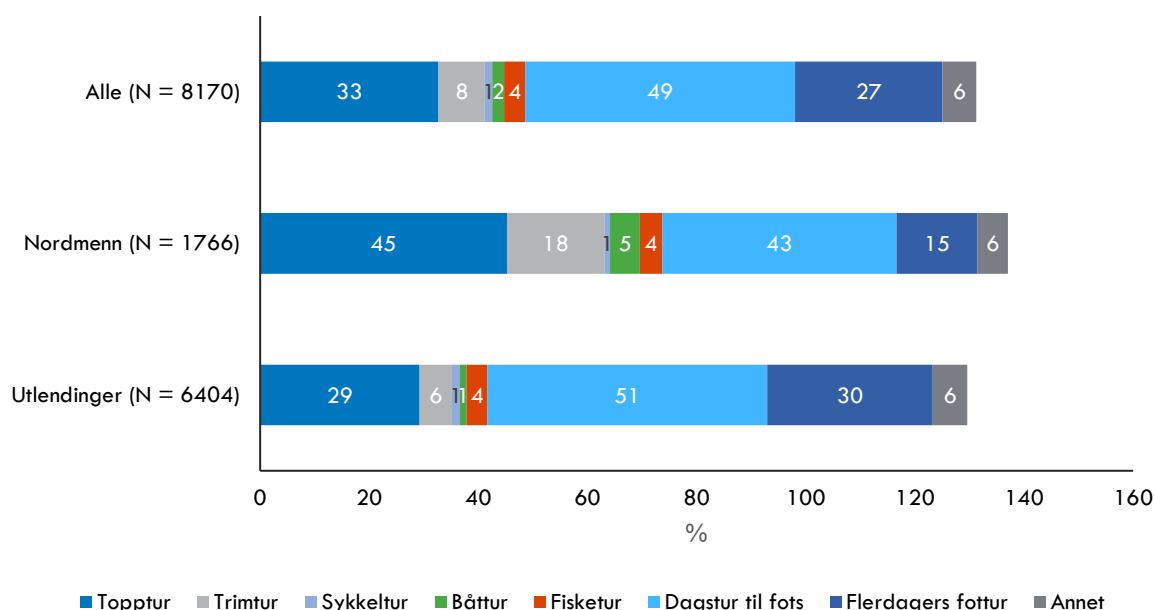


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

5.5 Type bruk

De besøkende til Lofotodden nasjonalpark kan ha ulike formål med besøket sitt til området. Dette er forsøkt kartlagt i selvregistreringsundersøkelsen. Her ble det spurt om de besøkende for eksempel hadde planer om å gjennomføre dags- eller flerdagerstur til fots, om de skulle fiske, gå på trimtur eller på topptur da de besøkte nasjonalparken. Det var mulig å krysse av for flere svaralternativer. Halvparten av de besøkende hadde dagstur til fots som sitt hovedformål med besøket til Lofotodden nasjonalpark (Figur 5-11). Andelen som oppga dagstur til fots som et formål med besøket er høyere blant utlendinger (51 %) enn blant nordmenn (43 %). Videre var det en høyere andel av de utenlandske respondentene (30 %) som hadde som formål å gjennomføre en flerdagers fottur i nasjonalparken enn blant de norske respondentene (15 %). Det er relativt få av de besøkende som hadde til hensikt å fiske (4 %) eller sykle (1 %) da de besøkte nasjonalparken sommeren 2019. Å gjennomføre trimturer i nasjonalparken er en aktivitet som i stor grad kun gjøres av nordmenn (18 %). Det er også en høyere andel nordmenn (45 %) enn utlendinger (29 %) som oppga at de hadde til formål å gå på topptur i nasjonalparken.

Figur 5-11: Formål med besøket (Alle, N=8170), flere valg mulig

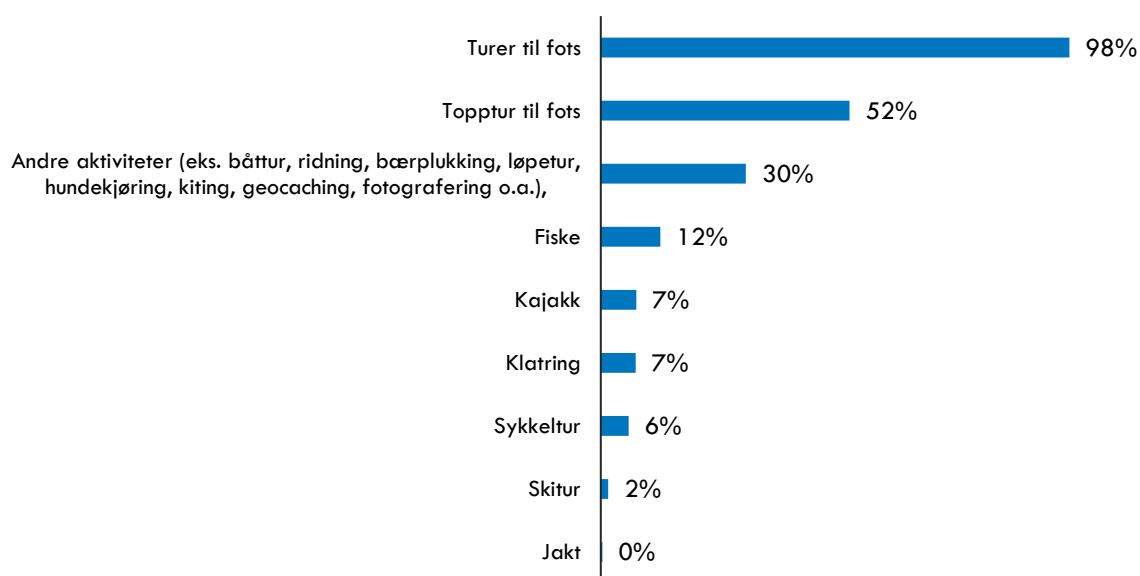


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om hvilke aktiviteter de har bedrevet i Lofotodden nasjonalpark det siste året. Fra Figur 5-12 kan vi lese at nesten alle respondenter (98 %) i etterundersøkelsen har gjennomført turer til fots. 52 prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppga at de har vært på topptur i Lofotodden nasjonalpark i løpet av det siste året. Det er en høyere andel i etterundersøkelsen som oppgir at de har fisket (12 %) i nasjonalparken enn det som var tilfelle i selvregistreringsundersøkelsen (4 %).¹⁰ Det er 7 prosent av respondentene som har oppgitt at de har klatret i nasjonalparken i løpet av det siste året. Det er en like høy andel som oppgir at de har padlet kajakk eller kano i nasjonalparken. Som påpekt tidligere kan vi ikke med sikkerhet vite om de besøkende har utøvd disse aktivitetene inne i nasjonalparken. Det synes som at mange respondenter har rapportert om deres opplevelser i Lofoten generelt – spesielt gjelder dette for resultat fra etterundersøkelsen. 30 prosent av respondentene oppga at de utøvde andre aktiviteter da de besøkte nasjonalparken det siste året. Her er det flere respondenter som oppgir at fotograferte, drev med geocaching, var på løpe- eller svømmetur da de besøkte Lofotodden nasjonalparken.

¹⁰ Spørsmålsstillingen var imidlertid noe ulik i etterundersøkelsen og selvregistreringsundersøkelsen. I etterundersøkelsen ble det spurt om hvilke aktiviteter respondentene har utøvd i nasjonalparken i løpet av det siste året. I selvregistreringsundersøkelsen skulle respondentene oppgi formålet med den turen de gjennomførte da de fylte ut selvregistreringsskjema.

Figur 5-12: Hvilke friluftslivsaktiviteter utøvde du i Lofotodden siste år? (N=890), flere svar mulig



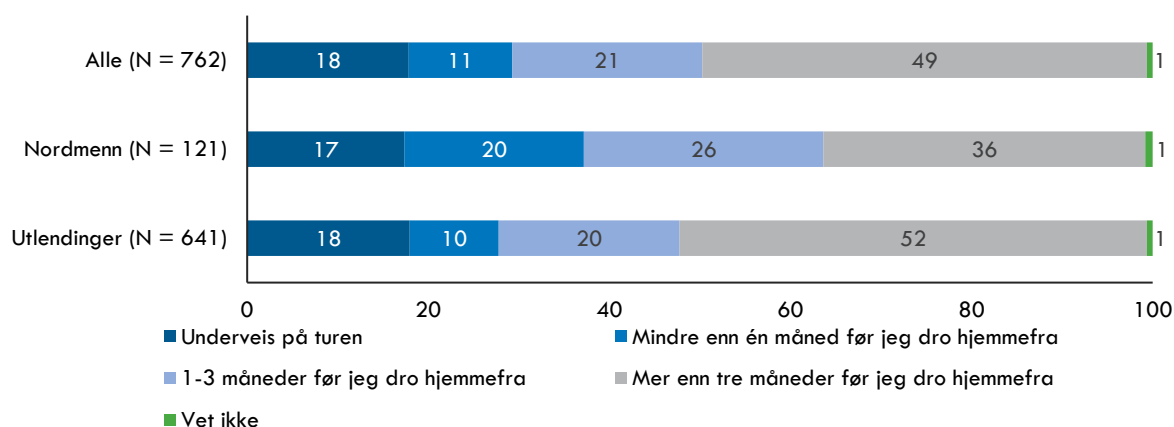
Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

5.6 Lofotodden nasjonalpark som besøksmål

I etterundersøkelsen ble respondentene som besøkte verneområdet én gang i løpet av det siste året spurt om når de bestemte seg for å besøke Lofotodden nasjonalpark. De besøkendes beslutningstidspunkt kan ha betydning for i hvilken grad forvaltningsmyndigheten har mulighet til å gi informasjon før de ankommer området. Hvis en høy andel av de besøkende bestemmer seg for å besøke Lofotodden i god tid før de ankommer området, har forvaltningsmyndigheten økt sannsynlighet for å nå frem med relevant informasjon om verneområdet via relevante informasjonskanaler som for eksempel internett, brosjyrer og apper.

Fra Figur 5-13 kan vi lese at 70 prosent av de besøkende hadde bestemt seg for å besøke nasjonalparken minst én måned før de dro hjemmefra. Nesten halvparten av de besøkende bestemte seg mer enn tre måneder før de dro hjemmefra, mens 21 prosent bestemte seg for å besøke Lofotodden nasjonalpark mellom én til tre måneder avreise. Videre var det 18 prosent som bestemte seg for å besøke Lofotodden nasjonalpark underveis på turen som de var på, mens 11 prosent bestemte seg under én måned før de dro hjemmefra. Utenlandske besøkende planla turen til Lofotodden nasjonalpark noe før de norske besøkende gjorde. Dette har trolig sammenheng med at de utenlandske besøkende har lenger reisevei til nasjonalparken.

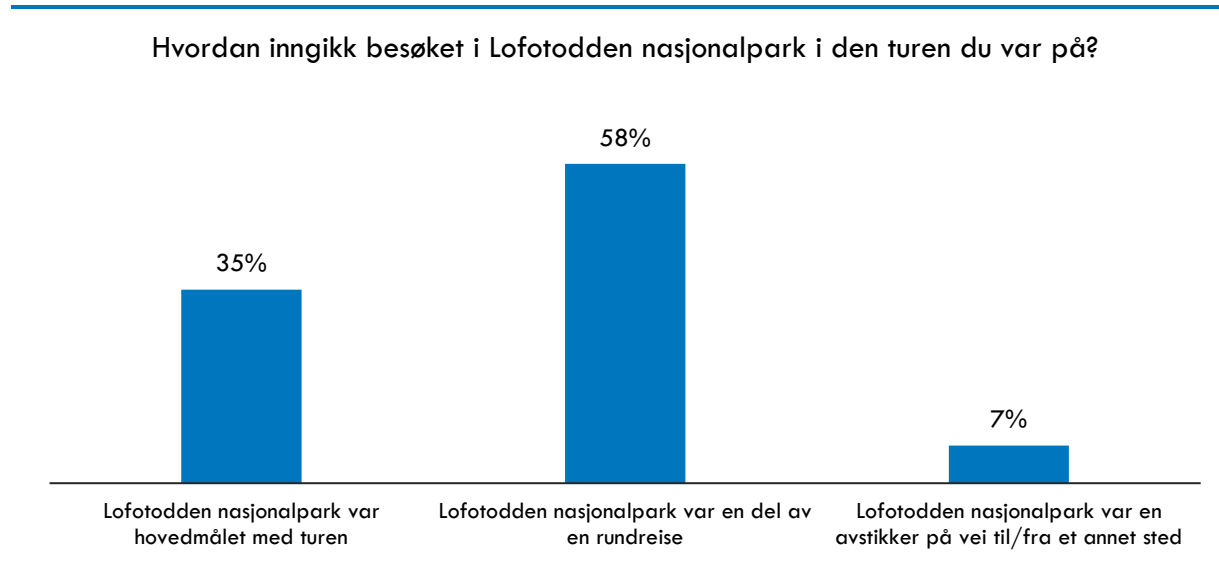
Figur 5-13: Når de besøkende bestemte seg for å besøke Lofotodden, prosentfordeling



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble respondentene også spurt om utgangspunktet for besøket deres til Lofotodden (Figur 5-14). Her oppgir en høy andel av respondentene (58 %) at besøket til Lofotodden nasjonalpark inngikk som en del av en rundreise. Da det er flest utlendinger som besøker nasjonalparken, er det tenkelig at disse besøker flere steder når de først har kommet til Norge. I svarene fra etterundersøkelsen fremgår det at mange respondenter også har besøkt andre deler av Lofoten i løpet av sommeren 2019. Det er likevel forholdsvis mange respondenter (35 %) som oppgir at Lofotodden nasjonalpark var hovedformålet med turen deres. Det var bare 7 prosent av respondentene som oppga at Lofotodden nasjonalpark var en avstikker på vei til/fra et annet sted.

Figur 5-14: Formålet med besøk til Lofotodden nasjonalpark (N=762)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

6. Informasjon og bruk av sosiale medier

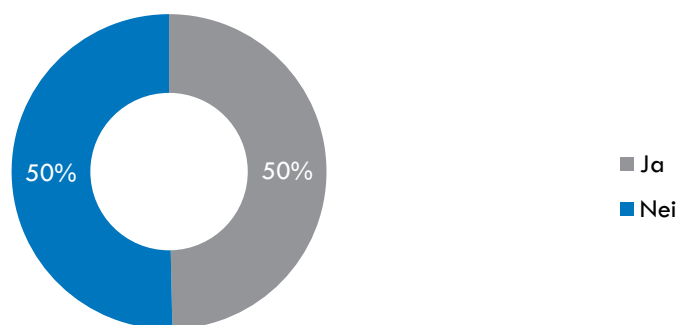
6.1 Informasjonsinnhenting og foretrukket informasjon

I etterundersøkelsen er det spurt om hvorvidt og hvordan respondentene skaffet seg informasjon om Lofotodden før de besøkte nasjonalparken i 2019. Fra Figur 6-1 ser vi at halvparten av de besøkende hadde skaffet seg informasjon om nasjonalparken før de kom til området. Fra etterundersøkelsen får vi også vite at en høyere andel utenlandske besøkende (51 %) enn norske besøkende (43 %) oppga at de skaffet seg informasjon om området. Når en sammenligner med funn fra brukerundersøkelser i andre verneområder, fremgår det at en noe lavere andel av de besøkende til Lofotodden nasjonalpark innhenter informasjon om området enn det som er vanlig i andre norske verneområder. Til sammenligning var det 61 prosent av de besøkende til Møysalen nasjonalpark som hadde innhentet informasjon om nasjonalparken da de besøkte området i 2017 (Oslo Economics, 2018a).

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om hvor de hentet informasjon fra (Figur 6-2). Av de som hadde skaffet seg informasjon om nasjonalparken, var det flest (73 %) som oppga at de hentet dette fra internett. Andre populære informasjonskilder er reisehåndbøker (44 %), blogg og sosiale medier (43 %), men også informasjon fra venner eller slekt (42 %).

Figur 6-1: Andel som skaffet seg informasjon før de ankom området i 2019 (N=890)

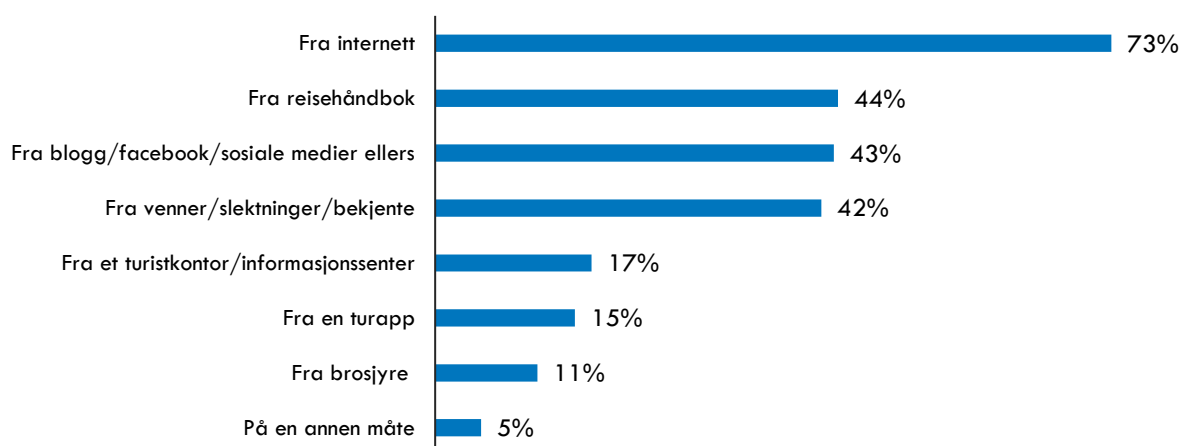
Skaffet du deg informasjon om Lofotodden nasjonalpark før du kom til området i 2019?



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Figur 6-2: Informasjonskilder (N=443), mulig å krysse av for flere alternativer

Hvor hentet du informasjon fra?

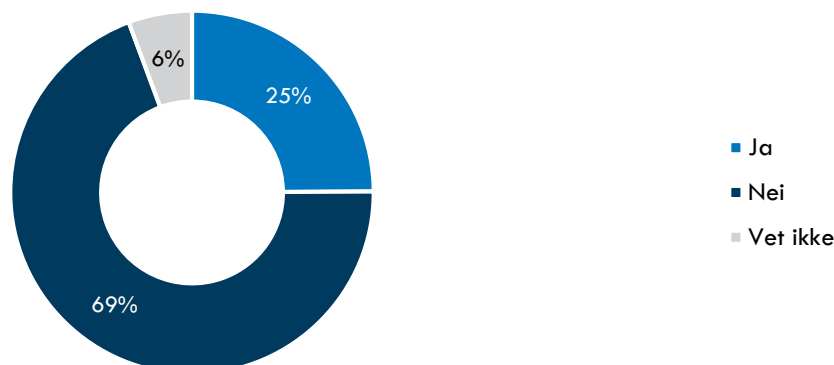


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Respondentene ble også spurt om de kjente til Lofotvettreglene før de besøkte nasjonalparken i løpet av sommeren 2019 (Figur 6-3). Lofotvettreglene består av 10 regler og skal fungere som veiledning for hvordan man skal oppføre seg når man ferdes i hele Lofoten. Vi leser av Figur 6-3 at om lag hver fjerde besøkende var kjent med Lofotvettreglene før de besøkte området sommeren 2019. I underkant av 70 prosent av respondentene oppga at de ikke kjente til Lofotvettreglene før de besøkte Lofotodden nasjonalpark.

Figur 6-3: Kjennskap til Lofotvettreglene (N=883)

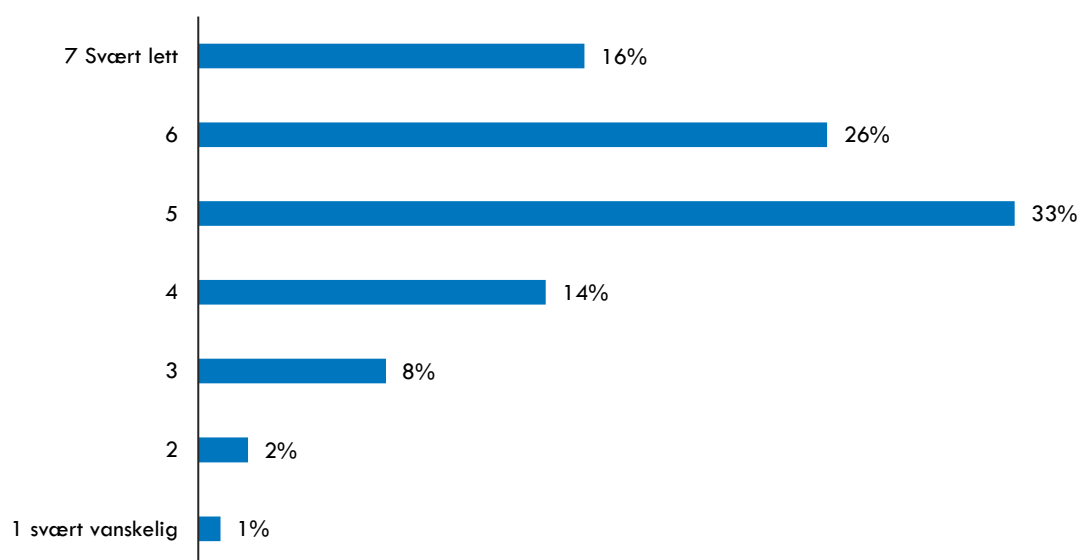
Kjente du til Lofotvettreglene før du besøkte nasjonalparken i løpet av sommeren 2019?



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

De aller fleste besøkende opplevde det som relativt uproblematisk å skaffe seg ønsket informasjon om Lofotodden nasjonalpark. På en skala fra 1 til 7, der 1 indikerer at det er *svært vanskelig* å finne informasjon og 7 indikerer at det er *svært lett*, svarer 75 prosent i den øvre delen av skalaen (5-7). Hele fordelingen er vist i Figur 6-4. Respondentene som svarte på den nedre halvdel av svarskalaen (1-3) utgjør bare 11 prosent av utvalget. Disse ble spurt om hvilken type informasjon de syntes det var vanskelig å finne. Her gikk det igjen at flere kunne ønsket seg mer tilgjengelig og detaljert informasjon om turruter og teltplasser. Mer spesifikt var det flere som ønsket seg informasjon om hvor startpunktene på populære turer er, samt hva som er vanskelighetsgraden på ulike fjellturer.

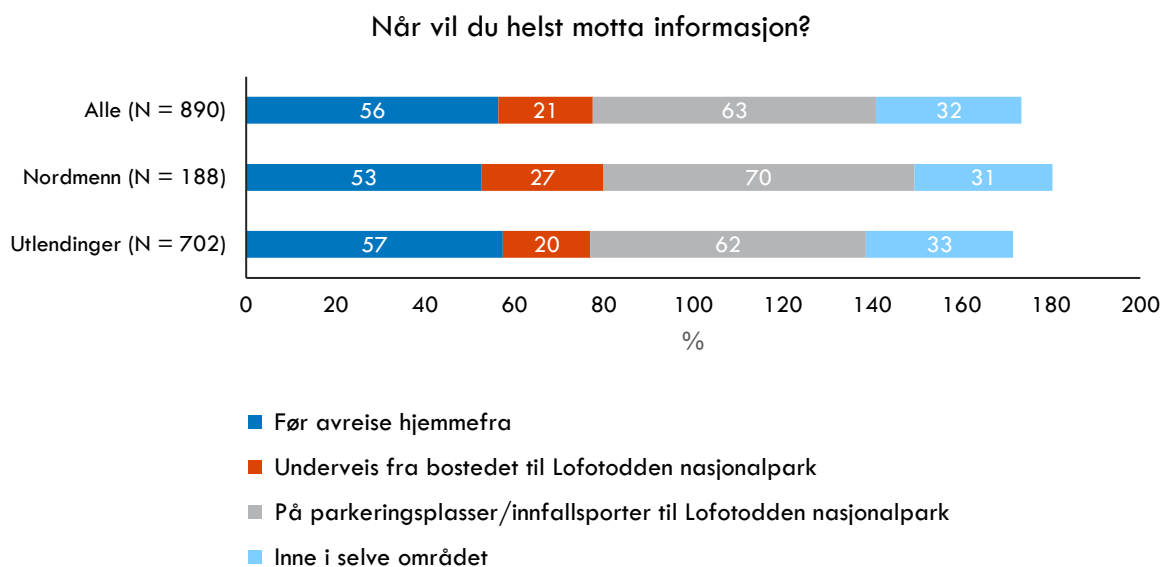
Figur 6-4: Hvor lett det er å skaffe seg informasjon om Lofotodden (N=442)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Respondentene ble spurt om når de helst ønsket å motta informasjon om Lofotodden nasjonalpark fra forvaltningsmyndigheten (Figur 6-5). Flertallet av respondentene ønsket å få informasjon før de reiser hjemmefra (56 %) og ved parkeringsplasser og innfallsporter til nasjonalparken (63 %). Det var 21 prosent av respondentene som ønsket å motta informasjon underveis fra bostedet til Lofotodden nasjonalpark. Videre var det 32 prosent som ønsket å motta informasjon inne i selve nasjonalparken. Norske besøkende oppga i noe større grad enn utenlandske besøkende at de ønsket å motta informasjon underveis fra bostedet til Lofotodden nasjonalpark eller ved parkeringsplasser/innfallsporter til nasjonalparken.

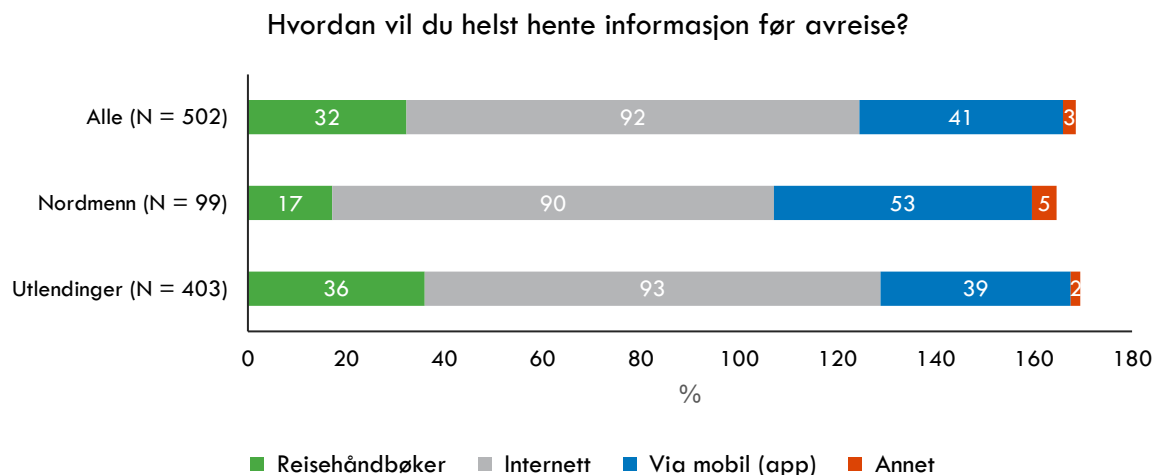
Figur 6-5: Når de besøkende ønsker å motta informasjon (N=890), flere svar mulig



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen. Flere svar mulig. Derfor summerer svarene seg til mer enn 100 prosent.

De som svarte at de ønsket å motta informasjon før avreise hjemmefra ble spurt om hva slags informasjonskanal de ønsket å benytte for å motta informasjon. Som det kan leses av Figur 6-6, ønsket de aller fleste (92 %) å kunne innhente relevant informasjon om Lofotodden nasjonalpark fra internett. 41 prosent av respondentene oppga app på mobilen som en ønsket informasjonskilde, og 32 prosent oppga reisehåndbøker. Flere nordmenn enn utlendinger ønsket å kunne innhente informasjon gjennom app på mobiltelefonen (53 % nordmenn og 39 % utlendinger). Omvendt ønsket flere utlendinger enn nordmenn å innhente informasjon gjennom reisehåndbøker (36 % utlendinger og 17 % nordmenn)

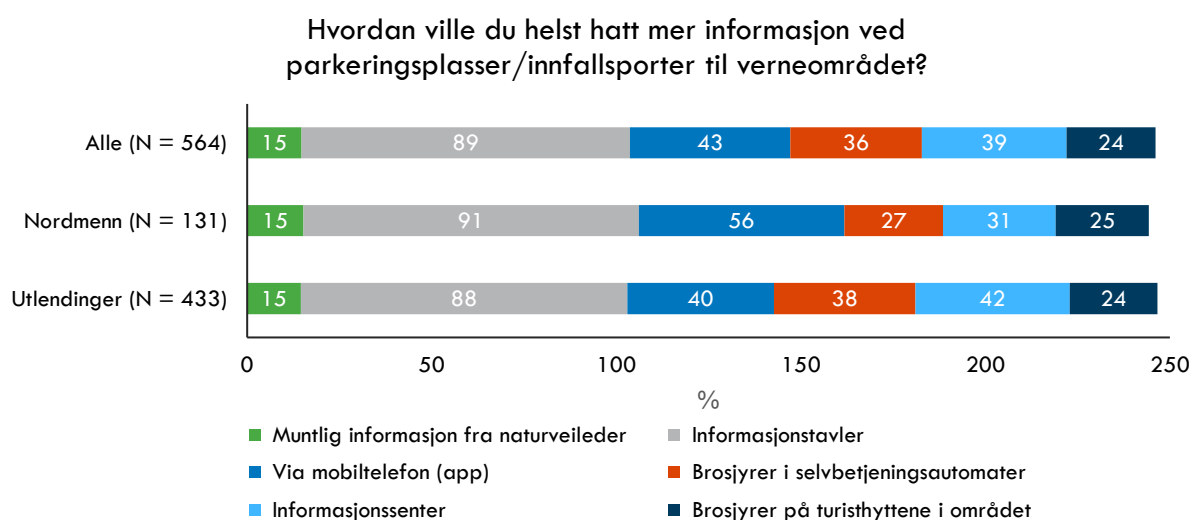
Figur 6-6: Hvordan de besøkende ønsker å hente informasjon før avreise hjemmefra, flere svar mulig



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Blant besøkende som ønsket å motta informasjon på parkeringsplassene eller ved infallsportene til nasjonalparken, oppga 89 prosent at de ønsket å motta denne informasjonen via informasjonstavler (Figur 6-7). Men, 43 prosent oppga at de også ønsket informasjon om nasjonalparken via app på mobiltelefon. Henholdsvis 43 og 24 prosent av respondentene oppga at de ønsket informasjon via brosjyrer i selvbetjeningsautomater og brosjyrer som var utplassert på turisthyttene i området. Sammenlignet med nordmenn, ønsket en større andel utlendinger informasjon gjennom informasjonssenter og brosjyrer. Det er også verdt å merke seg at de fleste respondentene krysser av for flere svaralternativer. Dette innebærer at de besøkende til Lofotodden nasjonalpark ønsket å motta informasjon om området gjennom flere informasjonskanaler.

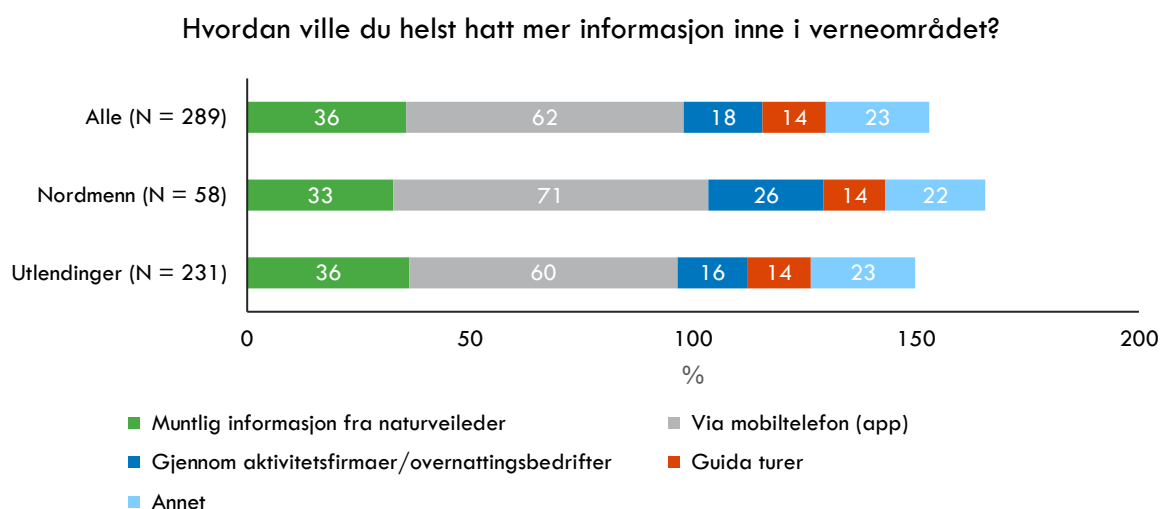
Figur 6-7: Informasjon ved parkeringsplasser og innfallsporter (N=564), flere svar mulig



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Det var i underkant av hver tredje respondent som oppga at han/hun ønsket å motta informasjon inne i nasjonalparken (Figur 6-5). I Figur 6-8 fremgår det hvordan disse respondentene ideelt sett ønsket å motta informasjon når de ferdes i nasjonalparken. Det var en høyest andel av respondentene (62 %) som oppga at de ønsket å ha muligheten til å hente informasjon om området via app på telefonen. 36 prosent oppgir at de ønsket muntlig informasjon fra naturoppsyn som man kunne treffe på ute i fjellet. 18 prosent har svart at de ønsket informasjon gjennom aktivitetsfirmaer eller overnattingsbedrifter inne i verneområdet. Videre var det 14 prosent som ønsket å kunne motta informasjon fra guida turer inne i nasjonalparken. Blant respondenter som har svart Annet (23 %) var det mange som oppga at de ønsket seg informasjonsskilt inne i nasjonalparken.

Figur 6-8: Informasjon inne i verneområdet (N=289), flere svar mulig

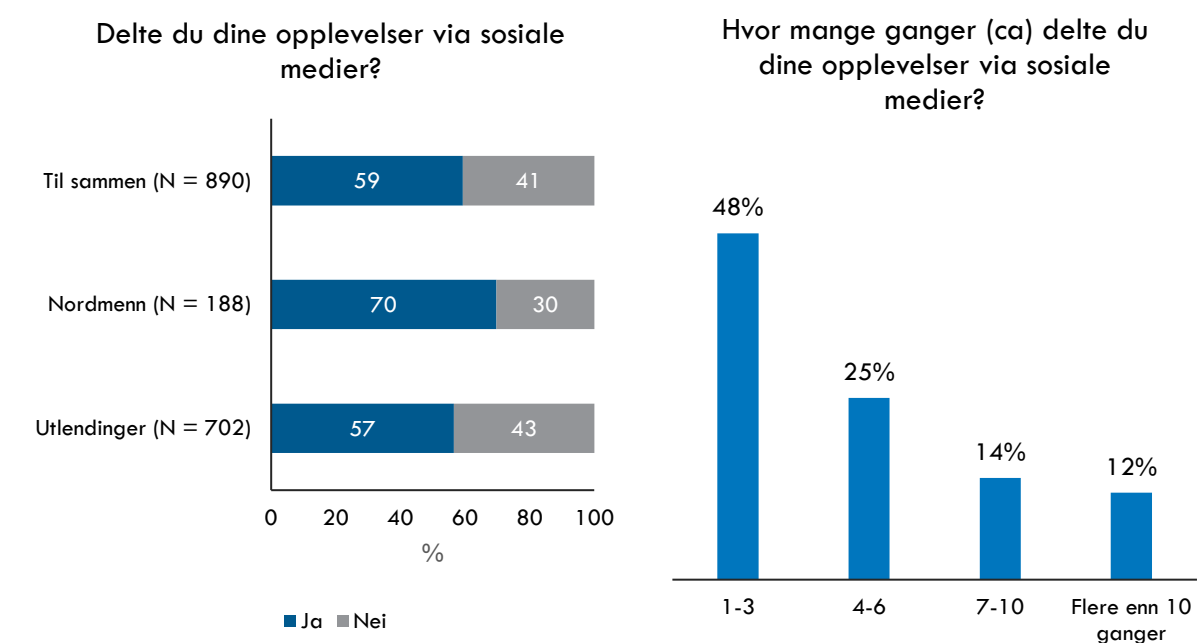


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

6.2 Bruk av sosiale medier

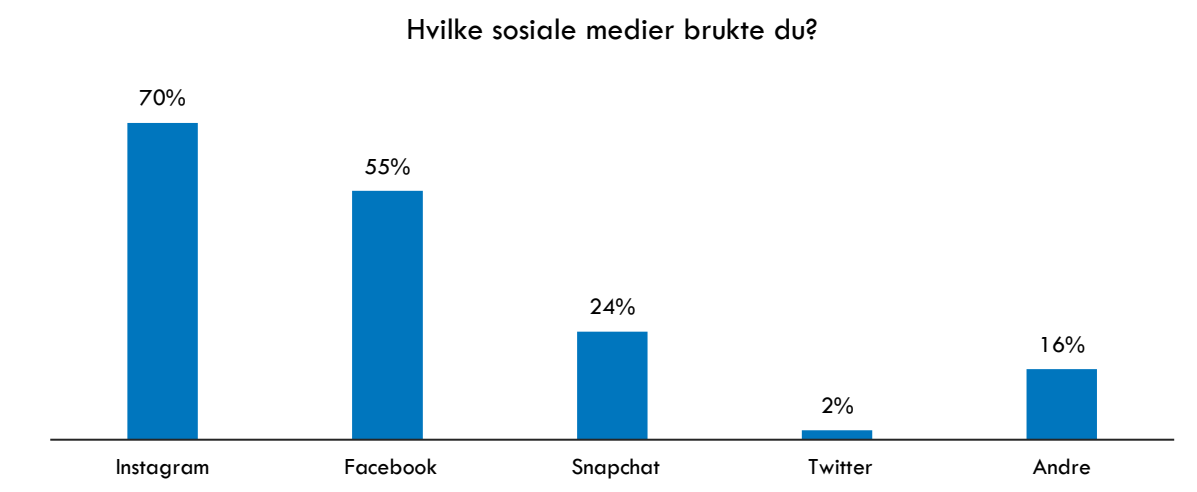
Sosiale medier kan ha en betydelig spredningskraft hvis de besøkende benytter seg av disse mediene til å dele sine opplevelser fra området. Dette kan bidra til at flere får høre om området og senere oppsøker det – og at enda flere utnytter seg av den flotte naturen som finnes. Sosiale medier kan også ha sine negative sider ved at turområder som enten er skjøre eller utrygge å ferdes i blir eksponert og «markedsført» på en uheldig måte. I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om deres bruk av sosiale medier. Fra Figur 6-9 ser vi at nesten 60 prosent av respondentene valgte å dele sine opplevelser i Lofotodden nasjonalpark via sosiale medier. At en høy andel av de besøkende valgte å benytte sosiale medier da de besøkte Lofotodden er naturlig å forvente tatt besøksgruppens alder i betraktning. Det var en større andel nordmenn enn utlendinger som delte sine opplevelser via sosiale medier. Respondentene som svarte ja på spørsmålet ble videre spurt om hvilke sosiale medier som ble brukt. Ikke overraskende nok var Facebook, Instagram og Snapchat de tre mest brukte sosiale mediene (Figur 6-10). Den mest brukte plattformen var Instagram (70 %).

Figur 6-9: Delte du dine opplevelser i Lofotodden via sosiale medier? (venstre, alle N=890) og Hvor mange ganger (ca) delte du dine opplevelser via sosiale medier (Høyre, N=528)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Figur 6-10: Bruk av sosiale medier i Lofotodden nasjonalpark (N=528), flere svar mulig



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

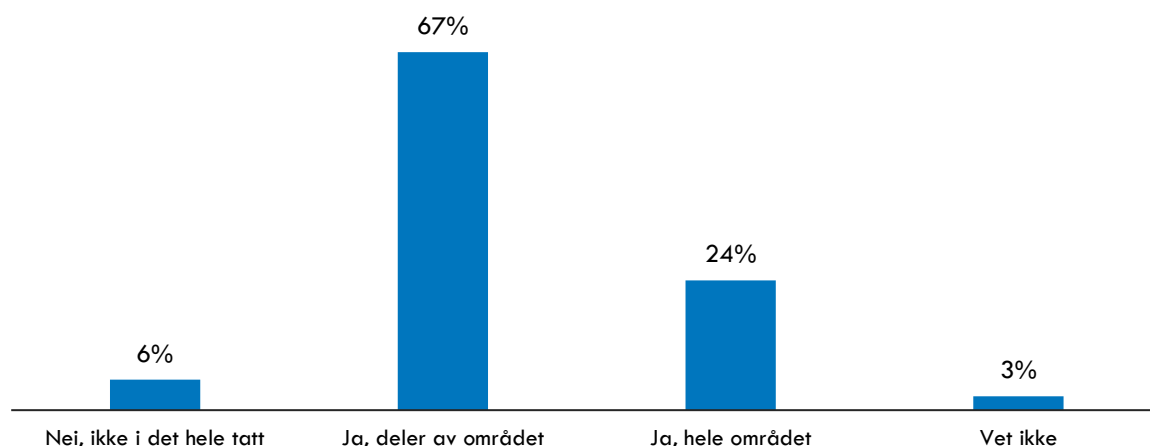
7. Opplevelse av dagens tilstand i Lofotodden

For å være i stand til å balansere målene om ivaretagelse av verneformål på den ene siden og tilrettelegging for aktiv bruk av området på den andre siden, er det viktig at de besøkende har et grunnleggende kunnskapsnivå om verneregler. I dette kapittelet er de besøkendes kunnskap om verneregler, samt deres opplevelse av dagens tilstand i Lofotodden nasjonalpark, forsøkt kartlagt.

7.1 Lofotodden som villmarksområde

Majoriteten av de besøkende til Lofotodden nasjonalpark oppfatter hele eller deler av nasjonalparken som et villmarksområde (Figur 7-1). Det er flest respondenter som oppfater deler av området som et villmarksområde. Det er kun 6 prosent av respondentene som oppgir at de ikke oppfatter Lofotodden nasjonalpark som et villmarksområde. Innholdet i begrepet villmark må i denne sammenhengen regnes for å være subjektivt, og hver enkelt respondent vil antakelig legge noe annet i begrepet enn hva andre gjør. Det er for eksempel godt tenkelig at utlendinger vil ha andre assosiasjoner til ordet villmark enn nordmenn. Begrepet følger ikke det nasjonale INON-begrepet som definerer begrepet «Villmark» som områder mer enn 5 km fra tyngre tekniske installasjoner, og en mildere soneringsgrad på 1- 3 km og 3- 5 km (Miljøstatus, 2018). De respondentene som svarte at de opplever *delers av området* som villmarksområde, ble senere spurt om hvilke deler de *ikke* opplever som villmarksområde. Mange nevner da Kvalvika eller andre områder hvor det var mange andre mennesker da de besøkte turistmålet.

Figur 7-1: Oppfatter du Lofotodden nasjonalpark som et villmarksområde? (N=890), prosentfordeling

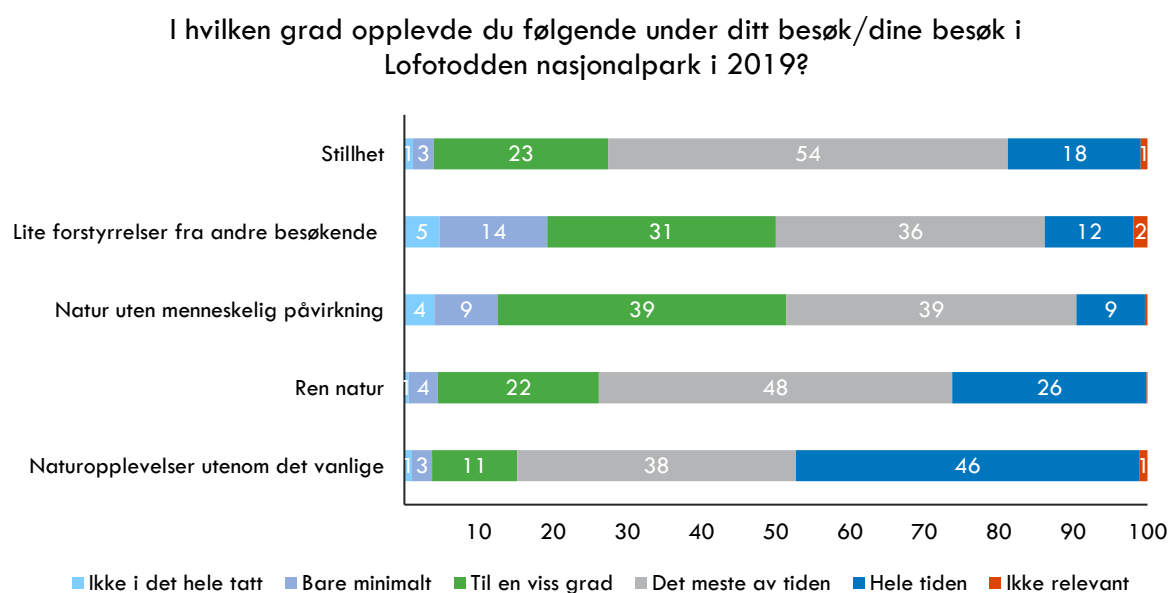


Kilde: basert på svar fra etterundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble respondentene også spurt om hvordan de oppfattet ulike miljøkvaliteter da de besøkte området sommeren 2019 (Figur 7-2 på neste side). Svorskalaen som respondentene ble presentert for gikk fra 1 til 5, hvor 1 representerte at respondentene «ikke i det hele tatt» opplevde slike miljøkvaliteter da de besøkte Lofotodden nasjonalpark mens 5 representerte at de opplevde slike miljøkvaliteter «hele tiden».

Det fremgikk at den store majoriteten av respondentene opplevde miljøkvaliteter som *ren natur* og *stillehet* store deler av tiden de oppholdt seg i nasjonalparken. For miljøkvalitetene *natur uten menneskelig påvirkning* og *lite forstyrrelser fra andre besøkende* var det henholdsvis 13 og 19 prosent av respondentene som ga en scoreverdi på 1 eller 2, som indikerer at de «ikke i det hele tatt» eller «bare minimalt» opplevde disse to miljøkvalitetene. Dette er de to miljøkvalitetene som i størst grad påvirkes av mengden andre mennesker som besøker området, og for Lofotodden nasjonalpark er besøkstallet høyt i sommermånedene. Nesten halvparten av respondentene oppga at de opplevde *natur utenom det vanlige* hele tiden da de oppholdt seg i Lofotodden nasjonalpark. Videre var det 38 prosent av respondentene som svarte at de opplevde *natur utenom det vanlige* det meste av tiden.

Figur 7-2: Opplevelse av dagens miljøkvaliteter i Lofotodden nasjonalpark (N=890)

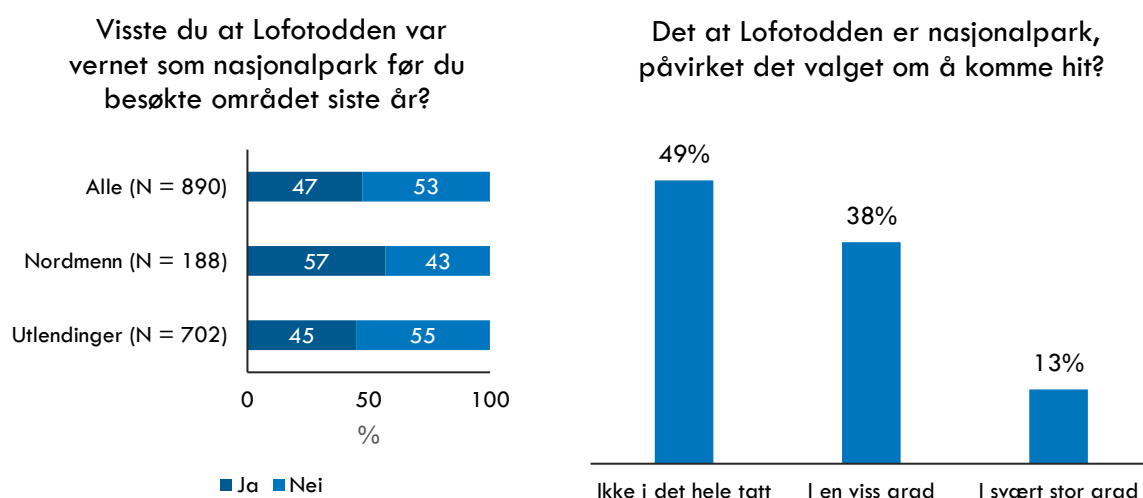


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

7.2 Kunnskap om vernestatus og regler for bruk av verneområdet

47 prosent av respondentene i etterundersøkelsen visste at Lofotodden var vernet som nasjonalpark før de besøkte området (Figur 7-3). Ikke uventet var det en høyere andel nordmenn enn utlendinger som var kjent med vernestatusen. Sammenlignet med andre norske verneområder var de besøkenes kjennskap til vernestatusen lav. Ved tidligere gjennomførte brukerundersøkelser i nasjonalparker og landskapsvernområder har kjennskapen til vernestatusen ligget på mellom 75-90 prosent (Oslo Economics, 2018a). Den relativt svake kjennskapen til at Lofotodden er vernet som nasjonalpark kan ha sammenheng med at nasjonalparken ble åpnet så sent som i 2018. Det kan også ha sammenheng med at mange av de besøkende har hatt som formål å besøke et bestemt turmål (fjelltopp, sandstrand mv.) i nasjonalparken – og ikke nasjonalparken i seg selv. Videre ble respondentene spurt om kjennskapen til vernestatusen hadde hatt noe å si for deres besøk til Lofotodden nasjonalpark. Her svarer nesten halvparten at det ikke hadde noen betydning for deres valg om å besøke området. 38 prosent svarer at vernestatusen i en viss grad hadde en betydning for valget, mens 13 prosent svarer at nasjonalparkstatusen i svært stor grad påvirket beslutningen om å besøke Lofotodden.

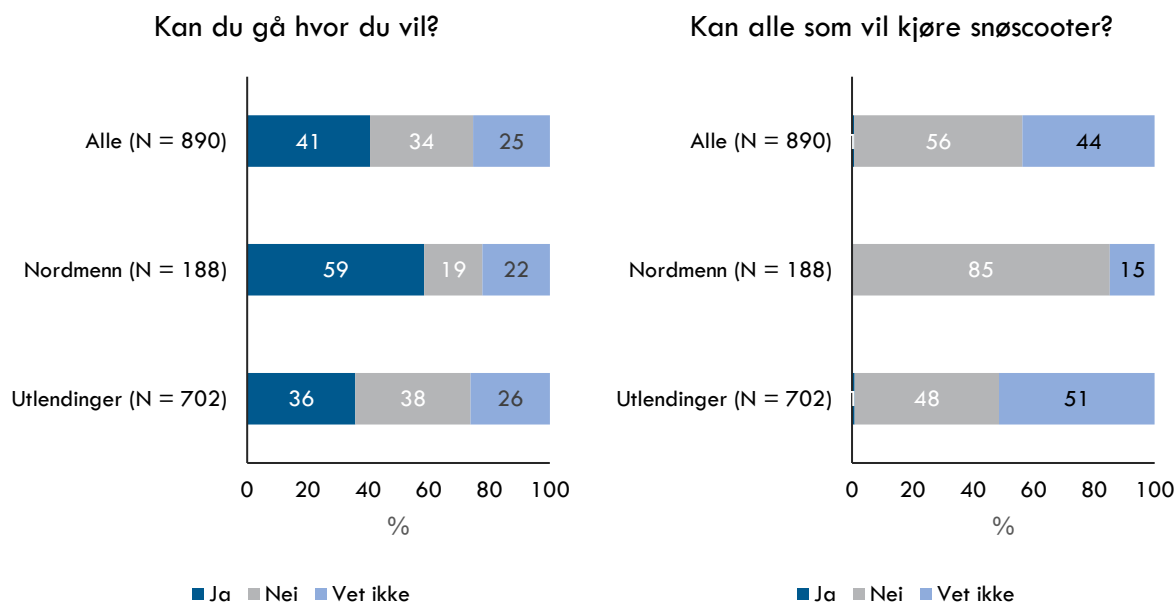
Figur 7-3: Kunnskap om vernestatus (venstre, N=890) og betydningen for valget om å besøke Lofotodden (høyre, N=421)



Kilde: basert på svar fra etterundersøkelsen

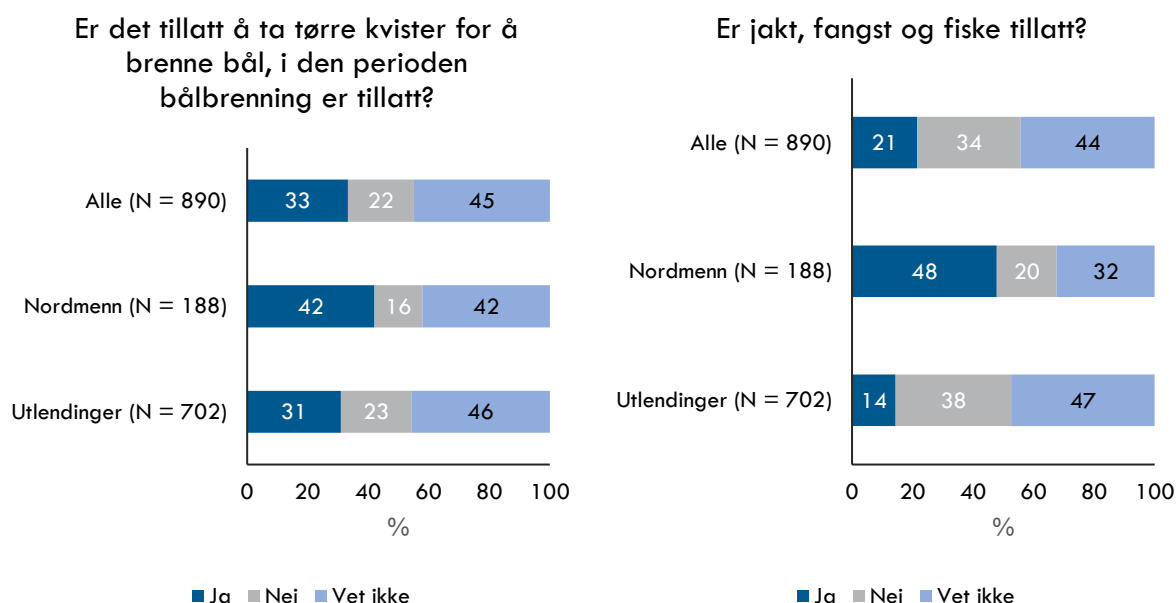
I etterundersøkelsen ble i tillegg respondentenes kunnskap om regler for atferd og aktivitet i verneområdet kartlagt. Respondentene ble spurt om hvorvidt fri ferdsel, snøscooterkjøring, jakt, fiske og innsamling av kvister til bålbrekking er tillatt i verneområdet. Svarene fra disse spørsmålene er presentert i Figur 7-4 og Figur 7-5. For alle utsagn, unntatt spørsmålet om snøscooterkjøring, er «ja» det riktige svaret.

Figur 7-4: Kan du gå hvor du vil? (venstre) og Kan alle som vil kjøre snøscooter? (høyre)



Kilde: basert på svar fra etterundersøkelsen

Figur 7-5: Er det tillatt å ta tørre kvister for å brenne bål? (venstre) og Er jakt, fangst og fiske tillatt? (høyre)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Det var en tydelig tendens at utenlandske besøkende hadde mindre kjennskap til regler for bruk og atferd i vernaede naturområder enn det nordmenn hadde. Dette viser seg ved at utlendinger i større grad svarte «vet ikke» og feil på spørsmålene enn det nordmenn gjorde. Av den grunn er det viktig at forvaltningsmyndighetene gir informasjon på flere språk enn norsk når det skal gis informasjon om regler for bruk av verneområdet. Dette bli særlig viktig da flertallet av de besøkende til Lofotodden nasjonalpark kommer fra utlandet.

Det var 59 prosent av de norske og 36 prosent av de utenlandske besøkende som visste at man kan gå hvor en vil i verneområdet. Blant de utenlandske respondentene var det flere som svarte feil (38 %) enn som svarte korrekt (36 %) på spørsmålet om fri ferdsel i nasjonalparken. Kunnskapen om bruk av snøscooter var relativt høy blant nordmenn som svarte på undersøkelsen. 85 prosent visste at snøscooterkjøring er regulert i nasjonalparken, mens de resterende respondentene svarer «vet ikke». Blant de utenlandske respondentene var det omtrent halvparten (48 %), som svarte korrekt på spørsmålet om snøscooterkjøring er tillatt. Videre var det 51 prosent av de utenlandske respondentene som svarte *vet ikke* på spørsmålet om snøscooterkjøring er tillatt i nasjonalparken, og kun én prosent av respondentene svarte at snøscooterkjøring er tillatt for alle som vil.

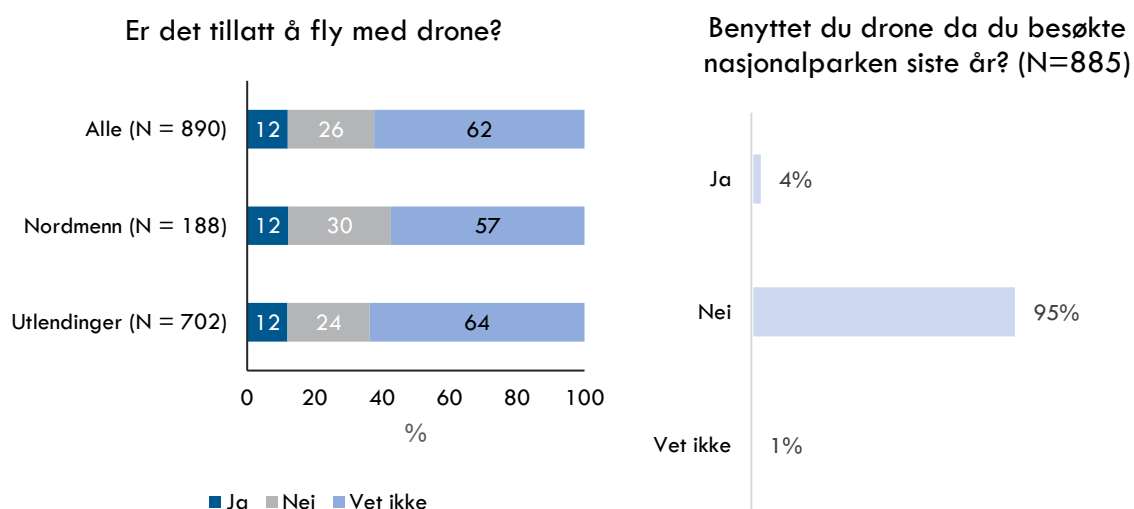
Kunnskapen om regler for sanking av kvister til bålbrekking var delvis kjent for nordmenn, der 42 prosent svarte at det er tillatt og like mange svarte «vet ikke» (Figur 7-5). 16 prosent svarte «nei», og dermed feil på spørsmålet. Blant utlendinger svarte 31 prosent at kvistsamling er lov i perioder når bålbrekking er tillatt, og i underkant av halvparten svarte «vet ikke». Det er 23 prosent av de utenlandske respondentene som svarte feil på spørsmålet. Til slutt var det omtrent halvparten (48 %) av de norske og 14 prosent av de utenlandske respondentene som visste at jakt, fangst og fiske er tillatt i verneområdet. Også på dette spørsmålet var det flere som svarte feil (38 %) enn korrekt (14 %) blant de utenlandske respondentene.

Bruken av droner har økt i de senere årene. I etterundersøkelsen ble det dermed spurt om hvorvidt det er lov til å fly drone i nasjonalparken (Figur 7-6). I forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark heter det:

Unødvendig støy er forbudt. Bruk av droner, motordrevet modellfly eller lignende er forbudt. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse bruk av droner når dette ikke er i strid med verneformålet (Lovdata, 2018).

Fra figuren under leser vi at 26 prosent av respondentene visste at det ikke er lov til å fly drone i nasjonalparken. 62 prosent av respondentene svarte «vet ikke» og 12 prosent svarte «ja» på spørsmålet. Det er kun små forskjeller i kunnskapen om reglene for droneflyving mellom nordmenn og utlendinger. Dette synliggjør at den generelle kunnskapen om dronebruk er begrenset helt uavhengig av nasjonalitet. I etterundersøkelsen spurte vi respondentene om de benyttet drone da de besøkte nasjonalparken i løpet av det siste året (høyre panel i Figur 7-6). Det var i overkant av 4 prosent, eller 36 personer, som oppga at de hadde fløyet drone i nasjonalparken. Hvis en studerer hva disse 36 respondentene har svart på spørsmålet om det er lov til å fly drone i nasjonalparken, ser en at 56 prosent svarte feil, herunder at de tror at det er lov til å fly drone i nasjonalparken. Videre svarte 33 prosent «vet ikke», mens 11 prosent vedkjente at de visste at droneflyging ikke var tillatt selv om de gjorde det da de besøkte nasjonalparken. Svært mange av respondentene som oppga at de har fløyet drone i nasjonalparken kom fra Tyskland (33 %). Kun to av de 36 respondentene var fra Norge. Det er med andre ord viktig for forvaltningsmyndigheten å gi informasjon om forbudet mot dronebruk på flere språk enn norsk.

Figur 7-6: Er det tillatt å fly drone for å filme folk eller dyr i nasjonalparken? (venstre) og Benyttet du drone da du besøkte nasjonalparken siste år? (høyre)



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

7.3 Forstyrrende opplevelser

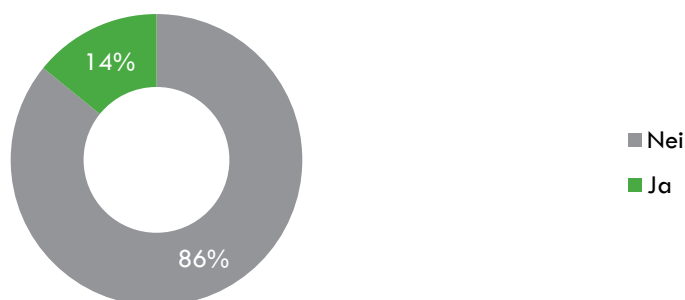
I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om de hadde møtt andre besøkende i nasjonalparken som de reagerte negativt på (Figur 7-7). Det var 14 prosent av respondentene som oppga at de hadde negative opplevelser med andre besøkende da de besøkte Lofotodden nasjonalpark. Sammenlignet med funn fra brukerundersøkelser i Møysalen, Lyngsalpan, Lomsdal-Visten, Stølsheimen og Børgefjell er dette tallet høyt (Oslo Economics, 2018a). I disse verneområdene har andelen av besøkende som har oppgitt at de har hatt negative opplevelser med andre besøkende ligget på mellom 0 og 4 prosent av respondentutvalget.

Alle som svarte at de hadde hatt negative opplevelser i Lofotodden nasjonalpark ble videre spurt om hva de reagerte negativt på. Det er spesielt tre forhold som går igjen i disse fritekstsvarene; (1) mange hadde reagert på at andre besøkende har fløyet drone inne i nasjonalparken. (2) Videre var det en relativt høy andel av svarene som knyttet seg til at andre besøkende kastet søppel i naturen eller gjorde sitt fornødne uten å rydde opp i etterkant. (3) Til slutt var det også mange respondenter som rapporterte om andre besøkende som var høylytte og viste lite hensyn til andre som var på tur.

Samlet må det kunne sies at svarene fra de to nevnte spørsmålene gir uttrykk for en relativt tydelig misnøye blant de besøkende til Lofotodden nasjonalpark. Når hver syvende besøkende har hatt negative opplevelser med andre besøkende, kan dette være en indikasjon på at den totale besøksmengden begynner å nå et smertepunkt – iallfall i enkelte områder av nasjonalparken.

Figur 7-7: Møtte du andre besøkende du reagerte negativt på? (N=890)

Møtte du andre besøkende du reagerte negativt på?



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

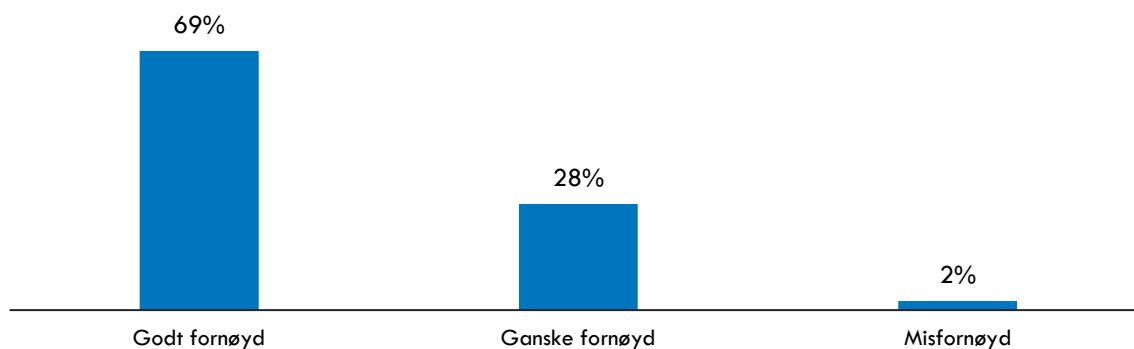
8. Synspunkt på forvaltning og tilrettelegging

I selvregistreringsundersøkelsen ble respondentene spurt om hvor tilfredse de var med tilretteleggingen for friluftsliv i Lofotodden nasjonalpark. Som det vises i Figur 8-1 var de aller fleste fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv; 69 prosent svarte at de var *godt fornøyd*. 28 prosent svarte at de var *ganske fornøyd*, mens kun 2 prosent var *misfornøyd* med tilretteleggingen.

I hvilken grad respondentene mener det er for mye eller for lite tilrettelegging når de svarte at de var fornøyd eller misfornøyd med tilretteleggingen, må ses i lys av hvorvidt de synes tilretteleggingstiltak er viktige eller ikke. Dette er nærmere omtalt i avsnittet om purisme (delkapittel 4.6). Lavpurister er de som ønsker høy grad av tilrettelegging og synes det er ok å møte andre mennesker når man er på tur. Høypuristene ønsker minst mulig tilrettelegging og foretrekker å ferdes uforstyrret fra andre mennesker.

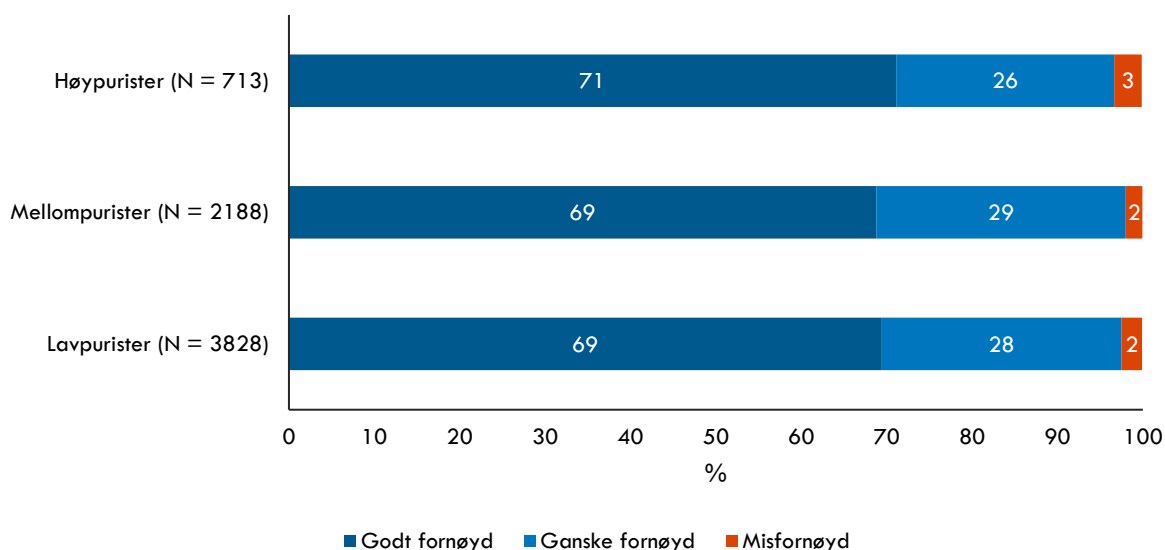
Av lavpuristene var 69 prosent *godt fornøyd* med tilretteleggingen for friluftsliv, mens henholdsvis 69 og 71 prosent av mellom- og høypuristene viste en like høy tilfredshet med tilretteleggingen. 26 prosent av høypuristene oppga at de var *ganske fornøyd* med tilretteleggingen, mens 3 prosent oppga at de var *misfornøyd*. For mellom- og lavpuristene var andelen som svarte at de var *ganske fornøyd* med tilretteleggingen henholdsvis 29 og 26 prosent, og kun 1 prosent svarte at de var *misfornøyd* for hver av de to purismegruppene. Forskjellene mellom de ulike purismegruppene synes likevel til å være for små til å si noe bastant om hvorvidt det er enkelte grupper som tilretteleggingen for friluftsliv treffer bedre enn andre.

Figur 8-1: Tilfredshet med tilretteleggingen for friluftsutøverne i Lofotodden nasjonalpark (N=8141)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Figur 8-2: Er du fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv? (N=6829)

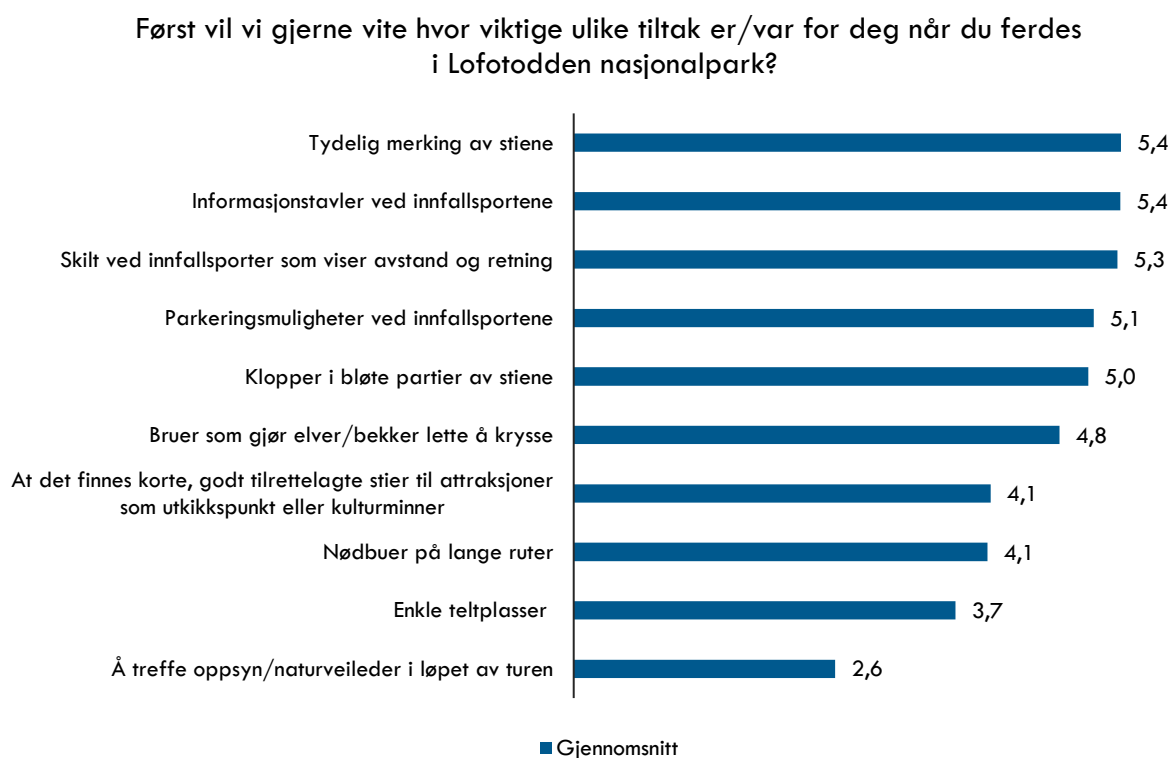


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

I etterundersøkelsen var det inkludert et todelt spørsmål hvor respondentene først ble spurt om hvor viktige de mener ulike tiltak er når de ferdes i Lofotodden nasjonalpark. Videre ble de spurt om den opplevde kvaliteten på disse tiltakene da de besøkte området. Svarene fremgår av Figur 8-3 og Figur 8-4. Det første spørsmålet har til hensikt å kartlegge hvilke tiltak som er av betydning for opplevelsen brukere når de besøker Lofotodden nasjonalpark. Det andre spørsmålet bidrar til å finne ut hvordan respondentene opplever kvaliteten på de samme tiltakene.

Figur 8-3 viser gjennomsnittsverdier for tiltak respondentene mente er viktige når de ferdes i Lofotodden nasjonalpark. De ulike tiltakene ble vurdert på en skala fra 1 til 7, der 1 betyr «ikke viktig i det hele tatt» og 7 betyr «svært viktig». Tydelige merking av stiene og informasjonstavler ved innfallsporter, begge med gjennomsnittsscore på 5,4, blir vurdert som de to viktigste tiltakene av respondentene. Skilt ved innfallsporter som viser avstand og retning (5,3) samt mulighet for parkering ved innfallsportene (5,1) blir også vurdert som viktige tilretteleggingstiltak av de besøkende til Lofotodden nasjonalpark. Forekomst av klopper i bløte partier av stiene (5,0) og bruer som gjør det lettere å krysse bekker eller elver (4,8) vurderes også som nyttige tilretteleggingstiltak av de fleste besøkende. Nødbuer på lange ruter vurderes ikke til å være av stor betydning for de besøkende i gjennomsnitt, kanskje fordi de ikke så seg nødt til å ta det i bruk, eller ikke passerte nødbuer på turen. At det finnes enkle teltplasser blir vurdert som mindre viktig. Muligheten for å treffe oppsyn i løpet av turen (2,6) ble også vurdert til å være av liten betydning for de besøkende.

Figur 8-3: Hvor viktige er/var ulike tiltak for deg når du ferdes i Lofotodden nasjonalpark?
Gjennomsnittsverdier (N=890) [1=ikke viktig i det hele tatt, 7=svært viktig]



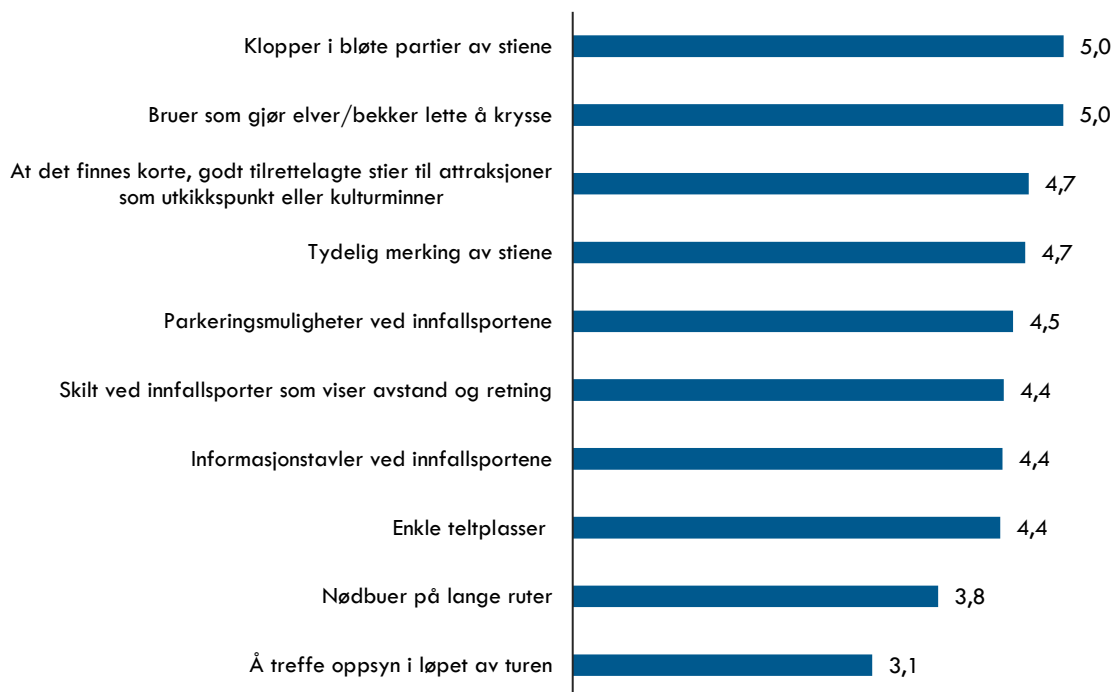
Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Når det gjelder den opplevde kvaliteten av de samme tiltakene, er gjennomsnittsscoren for de ulike tiltakene oppsummert i Figur 8-4. Også her ble tiltakene vurdert på en skala fra 1 til 7, der 1 betyr at den opplevde kvaliteten var svært dårlig eller mangelfull, og 7 betyr at den opplevde kvaliteten var svært bra. En score på 4 vil bety at den opplevde kvaliteten verken var god eller dårlig. Alle bortsett fra to tiltak oppnådde en gjennomsnittsscore over 4, som indikerer at brukerne var mer fornøyde enn misfornøyde med de aller fleste tiltakene.

Tiltaket der de besøkende opplevde høyest kvalitet, var klopper i bløte partier av stiene (5,0) og bruer som gjør elver/bekker enkle å krysse (5,0). Tilrettelagte stier til attraksjoner som utkikkspunkt (4,7), tydelig merking av stier (4,7) og parkeringsmuligheter ved innfallsportene er andre tilretteleggingstiltak som vurderes å være av høy kvalitet. Sammenlignet med resultater fra brukerundersøkelser som er gjennomført i andre nasjonalparker var det

en noe lavere gjennomsnittsscore for tilretteleggingstiltakene i Lofotodden nasjonalpark. Spesielt gjaldt dette for tiltak som knyttet seg til informasjonsgiving via informasjonstavler eller skilt ved stikryss. Begge oppnådde gjennomsnittsscore på 4,4. Her synes det å være et forbedringspotensial.

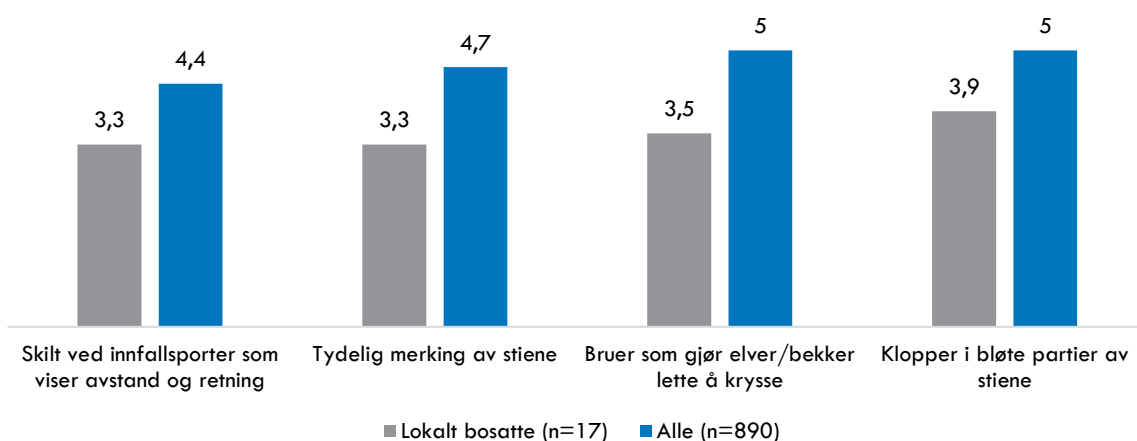
Figur 8-4: Hvordan opplevde du kvaliteten på de samme tiltakene? Gjennomsnittsverdier (N=890) [1=svært dårlig/mangelfullt, 7=svært bra]



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Lokalt bosatte har trolig bedre oversikt over forholdene i og rundt nasjonalparken enn det tilreisende turister som besøker nasjonalparken i en kortere periode har. Videre er det grunn til å anta at lokalt bosatte kjenner veksten i besøksmengde mer på kroppen enn det turister gjør. Av den grunn har vi kartlagt hva respondenter som har bostedsadresse i Moskenes eller Flakstad har svart på påstandene om kvaliteten på tilretteleggingstiltak i nasjonalparken. Vi ser av Figur 8-5 at de lokale vurderte kvaliteten på tilretteleggingstiltak systematisk lavere enn resten av de besøkende, men antallet respondenter er lavt og nødvendigvis ikke representativt nok til å trekke sikre konklusjoner.

Figur 8-5: Hvordan lokale opplevde kvaliteten på tilretteleggingstiltak i Lofotodden nasjonalpark. Gjennomsnittsverdier [1=svært dårlig/mangelfullt, 7=svært bra]*



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen. *De lokalt bosattes svar er også medregnet i «Alle (n=890)».

Hvilke tilretteleggingstiltak som verneområdeforvaltningen bør prioritere er et spørsmål om hvilke preferanser brukere har for ulike tilretteleggingstiltak. Det er også et spørsmål om hvor store inngrep i naturen man er villig til å foreta seg, samt hva tiltakene koster å gjennomføre.

Når en sammenligner resultatene fra Figur 8-3 og Figur 8-4, ser en at flere av tiltakene som ble vurdert som viktige av brukerne også ble vurdert til å være av høy kvalitet. Dette indikerer at flere av de tiltakene som verneområdeforvalterne allerede har prioritert å bruke ressurser på, også er de tiltakene som blir høyst verdsatt av de besøkende. Imidlertid synes det som at det er et visst gap mellom hvordan brukerne vurderte viktigheten av informasjonstavler og skilt ved stikryss og kvaliteten på disse tiltakene. Vi tolker det slik at det kan være et mulig tiltak for å øke tilfredsheten ved tilretteleggingen for friluftsliv i Lofotodden nasjonalpark å vri noe av ressursene mot informasjonsgiving ved populære innfallsporter og stikryss.

Etterundersøkelsen åpnet også opp for fritekstsvar dersom respondentene opplevde aspekter ved tilretteleggingen som spesielt mangelfull. Det var flere som kommenterte at det var krevende å finne parkeringsplass da de skulle besøke Ryten. Videre var det en del respondenter som etterlyste dofasiliteter i Kvalvika. Samtidig må det nevnes at mange svarte at de ikke opplevde noen mangler, og var veldig fornøyd med tilretteleggingen og sitt besøk i Lofotodden nasjonalpark.

I etterundersøkelsen ble det stilt spørsmål om de besøkendes holdninger til et sett med utsagn som i større eller mindre grad kan stemme med deres oppfatning om Lofotodden nasjonalpark. Figur 8-6 viser gjennomsnittscoren for de ulike utsagnene respondentene har blitt bedt om å vurdere på en skala fra 1 til 7, der 1 betyr *helt uenig* og 7 betyr *helt enig*. En score på 4 betyr at respondenten verken er enig eller uenig i utsagnet. Det var også mulig å svare *vet ikke*. Det var ikke fullstendig enighet blant respondentene om noen av utsagnene, det er svar langs hele skalaen for alle utsagnene.

Figur 8-6: Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene, når det gjelder Lofotodden nasjonalpark?
Gjennomsnittsverdier (N=890) [1 er *helt uenig*, 7 er *helt enig*]



Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

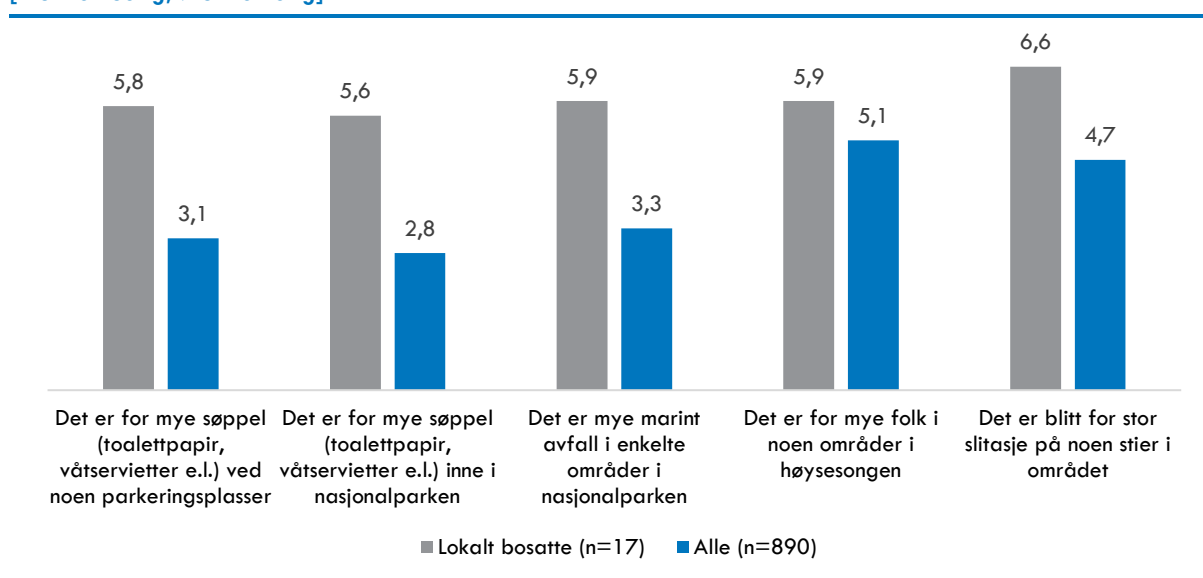
Utsagnet «det er for mye folk i noen områder i høysesongen» har den høyeste andelen av respondenter som sier seg *helt enig* i utsagnet. 25,2 prosent av respondentene ga en score på 7, og utsagnet får en gjennomsnittscore på 5,1. Samtidig var det mange som er enige i påstanden om at «det er enkelt å finne områder der du kan være for deg selv» (5,0). At disse to påstandene begge oppnår en høy score synliggjør at besøksbelastningen til nasjonalparken er relativt skjev. Det er enkelte områder som mottar svært store besøksmengder i sommermånedene – samtidig som det finnes områder av nasjonalparken hvor det er gode muligheter til å gå uforstyrret fra andre mennesker. En høy besøksmengde til enkelte deler av nasjonalparken synes også å gi seg i utslag i at mange besøkende opplevde at slitasjen på enkelte deler av stinettet var stor (4,7). Det er 18 prosent som sa seg *helt enig* i at «det er greit at noen stier også kan brukes av syklist», og utsagnet oppnår en gjennomsnittsscore på 4,6. 18 prosent svarte på sin side 7 – *helt enig* – på påstanden «hovedstiene bør være forbeholdt fotturister» (4,6).

I etterundersøkelsen var det også enkelte utsagn som knyttet seg til søppelsituasjonen i nasjonalparken. Nesten hver fjerde respondent var enig (score mellom 5 og 7) i at det var for «*mye marint avfall i enkelte områder av nasjonalparken*» (3,3). Dette er den påstanden som omhandler avfall/søppel i Lofotodden hvor en høyest andel av respondentene var enige. «*Det er for mye søppel ved innfallsporter*» (3,1) og «*det er for mye søppel inne i nasjonalparken*» (2,8) er påstander hvor en noe lavere andel av respondentene var enige. Likevel var det henholdsvis 21 prosent og 20 prosent av respondentene som var enige (5-7) i disse to påstandene.

Det var et flertall av respondentene som var helt uenige (53 % svarte 1) i at «*det er greit med droneflyving i områdene jeg går tur i*» (2,2). Dette tyder på at de aller fleste respondenter var enige i forbudet mot droneflyging inne i nasjonalparken. Det var i underkant av 10 prosent av respondentene som ga en verdi på mellom 5 og 7 for denne påstanden, og således mente at det bør være lov til å fly drone i områdene hvor man går på tur. 37 prosent var helt uenige i at «*det burde være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparken*», noe som bidrar til et relativt lavt snitt på gjennomsnittsscoren, 2,7. Dette var imidlertid ikke den aktiviteten som de besøkende syntes minst om i nasjonalparken, både droneflyving og helikopterflyving fikk lavere score. Det var en enda høyere andel (72 %) som svarte at de var helt uenig i at «*det burde være tillatt å bruke helikopter/fly for folk som vil til vanskelig tilgjengelige fjelltopper/områder*» enn hva som gjaldt droneflyging.

Vi har også analysert hvordan lokalt bosatte stilte seg til de ovennevnte påstandene i forhold til resten av de besøkende. Fra Figur 8-7 leser vi at de lokalt bosatte skilte seg markant fra de øvrige respondentene når det kom til syn på søppelsituasjonen og den opplevde belastningen på stinettet. Blant de lokalt bosatte var det en sterk overvekt som opplevde at det var for mye søppel og marint avfall i og rundt nasjonalparken. Det var 90 prosent av de lokalt bosatte som var *helt enig* i påstanden om at «*det har blitt for stor slitasje på noen stier i området*». Svarene må tolkes som et tydelig uttrykk for at de som bor og lever med sommerturismen i og rundt Lofotodden nasjonalparken opplever at regningen som både naturen og de lokalt bosatte betaler er relativt høy.

Figur 8-7: Hvordan lokale vurderer ulike forhold i nasjonalparken. Gjennomsnittsverdier.
[1 er helt uenig, 7 er helt enig]*

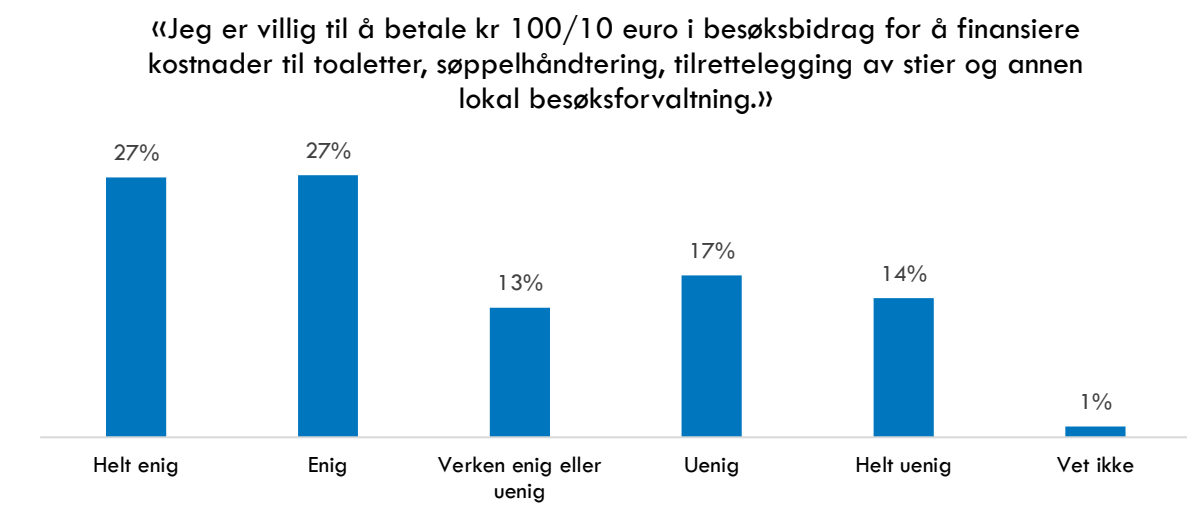


Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen. *De lokalt bosattes svar er også medregnet i «Alle (n=890)».

Vi har sett at en andel av de besøkende opplever at slitasjen på enkelte deler av stinettet i Lofotodden nasjonalpark var stor. Videre rapporterer flere respondenter om mye søppel og marint avfall i deler av nasjonalparken, samt at det er behov for å utbedre og øke kapasiteten på dofasiliteter i nærheten av de mest populære turmålene. Av den grunn har vi inkludert et spørsmål i etterundersøkelsen som har til hensikt å undersøke om de besøkende har betalingsvilje for å finansiere kostnader til fellesgoder. Respondentene skulle ta stilling til følgende påstand: «Jeg er villig til å betale kr 100/10 euro i besøksbidrag for å finansiere kostnader til toaletter, søppelhåndtering, tilrettelegging av stier og annen lokal besøksforvaltning». Fra Figur 8-8 kan vi lese at i overkant av halvparten av respondentene (54 prosent) svarte at de var *helt enige* eller *enige* på spørsmålet om de ønsker å betale 100 kroner/10 Euro for å finansiere fellesgoder. Det var 31 prosent av respondentene som svarte *helt uenig* eller *uenig* og ved dette uttrykte en uvilje til å betale for kostnader til toaletter, søppelhåndtering, tilrettelegging av stier og annen lokal besøksforvaltning.

Sommeren 2018 ble det gjennomført en tilsvarende undersøkelse om holdninger til turistskatt i Lofoten. Undersøkelsen ble gjennomført på ferga mellom Bodø og Lofoten (Kristoffersen & Blom, 2018). Denne undersøkelsen ga relativt like resultater som resultatene som er presentert i figuren under.¹¹ I 2018 var det også om lag halvparten av de spurte som var positive til å innføre turistskatt, mens én tredjedel av de spurte var negative. Det kan også synes som at det er de samme motivene som ligger bak svarene til respondentene i de to undersøkelsene. Blant de som er positive til å innføre turistskatt/besøksbidrag fremheves viktigheten av å ta vare på et så flott naturområde som det Lofoten er. Blant respondenter som er negative til en innføring av turistskatt/besøksbidrag påpekes det at finansieringen av fellesgoder bør dekkes av andre skatter og/eller avgifter som det offentlige krever inn. Videre finner både vi og Kristoffersen & Blom (2018) at flere nordmenn enn utlendinger er positive til innføring av turistskatt. I Kristoffersen & Blom (2018) finner en at 58 prosent av de norske besøkende var villige til å betale 100 kroner i turistskatt, mens kun 34 prosent av de utenlandske besøkende viste den samme viljen. I vår undersøkelse fant vi at 70 prosent av de norske (N=188) var positive til å betale 100 kroner i et besøksbidrag. Tilsvarende var det 50 prosent av de utenlandske besøkende (N=699) som var positive.

Figur 8-8: Hvor enig er du i at: «Jeg er villig til å betale kr 100/10 euro i besøksbidrag» (N=890)



Kilde: Basert på svar fra Etterundersøkelsen

¹¹ En forskjell i spørsmålene i de to undersøkelsene er at vi bruker begrepet «besøksbidrag» mens forskerne som gjennomførte undersøkelsen i 2018 brukte begrepet «turistskatt». Det kan tenkes at besøksbidrag oppfattes som et noe mer positivt ladet ord enn turistskatt og at dette gjør seg utslag i svarene. Av den grunn må forskjeller i svarene i de to undersøkelsene tolkes med noe forsiktighet.

9. Sammenligning av innfallsportene

9.1 Indikatortabell for alle innfallsportene

I Tabell 9-1 under presenteres indikatorverdier for hver innfallsport. Vi har plukket ut det vi anser som de mest relevante indikatorene og presentert i tabellen under. Dette er tallstørrelser som i stor grad kan sammenlignes mellom ulike innfallsporter og mellom ulike verneområder, samt gir indikasjoner på karakteristikker ved brukerne og bruken i ulike områder. Av den grunn har vi valgt å kalle det indikatorer, men begrep som hovedvariabler og basisstørrelser kunne også vært brukt om tallstørrelsene som presenteres i dette kapitlet.

Tabell 9-1: Indikatortabell for Lofotodden nasjonalpark

	Dagstur	Første- gangs- besøkende	Barn i følget	Varighet dagstur (gj.snitt timer)	Varighet flerdagstur (gj.snitt dager)	Organisert tur
Ågvatnet Sør (N = 670)	47 %	86 %	12 %	4,2	6,4	1 %
Ågvatnet Nord (N = 268)	55 %	81 %	11 %	4,1	7,3	4 %
Stuvdalsvatnet (N = 1139)	49 %	80 %	10 %	5,1	6,1	5 %
Vindstad (N = 351)	46 %	74 %	15 %	5,0	5,9	6 %
Kjerkfjorden (N = 152)	21 %	64 %	3 %	5,7	5,0	11 %
Yttersand (N = 142)	65 %	68 %	8 %	3,6	6,1	4 %
Ryten (N = 2313)	51 %	82 %	12 %	4,3	6,3	2 %
Torsfjorden (N = 1864)	46 %	83 %	15 %	4,4	5,3	3 %
Markvatnet (N = 676)	56 %	83 %	13 %	4,9	6,7	5 %
Selfjorden (N = 250)	34 %	65 %	5 %	5,2	6,0	6 %
Selfjordhytta (N = 16)	19 %	63 %	13 %	5,7	6,8	6 %
Munkebu (N = 59)	10 %	58 %	4 %	4,9	5,3	19 %
	Lav- purister	Mellom- purister	Høy- purister	Kvinne- andel	Ut- lendinger	Lokalt bosatte
Ågvatnet Sør (N = 670)	50 %	39 %	11 %	52 %	92 %	1 %
Ågvatnet Nord (N = 268)	50 %	38 %	11 %	55 %	82 %	5 %
Stuvdalsvatnet (N = 1139)	48 %	39 %	13 %	53 %	86 %	1 %
Vindstad (N = 351)	62 %	29 %	9 %	53 %	61 %	4 %
Kjerkfjorden (N = 152)	50 %	33 %	17 %	48 %	61 %	4 %
Yttersand (N = 142)	64 %	22 %	14 %	56 %	77 %	6 %
Ryten (N = 2313)	65 %	27 %	8 %	55 %	74 %	1 %
Torsfjorden (N = 1864)	62 %	30 %	8 %	55 %	79 %	0 %
Markvatnet (N = 676)	44 %	41 %	14 %	50 %	90 %	1 %
Selfjorden (N = 250)	35 %	36 %	29 %	46 %	74 %	2 %
Selfjordhytta (N = 16)	73 %	20 %	7 %	63 %	44 %	6 %
Munkebu (N = 59)	41 %	49 %	10 %	53 %	63 %	0 %

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

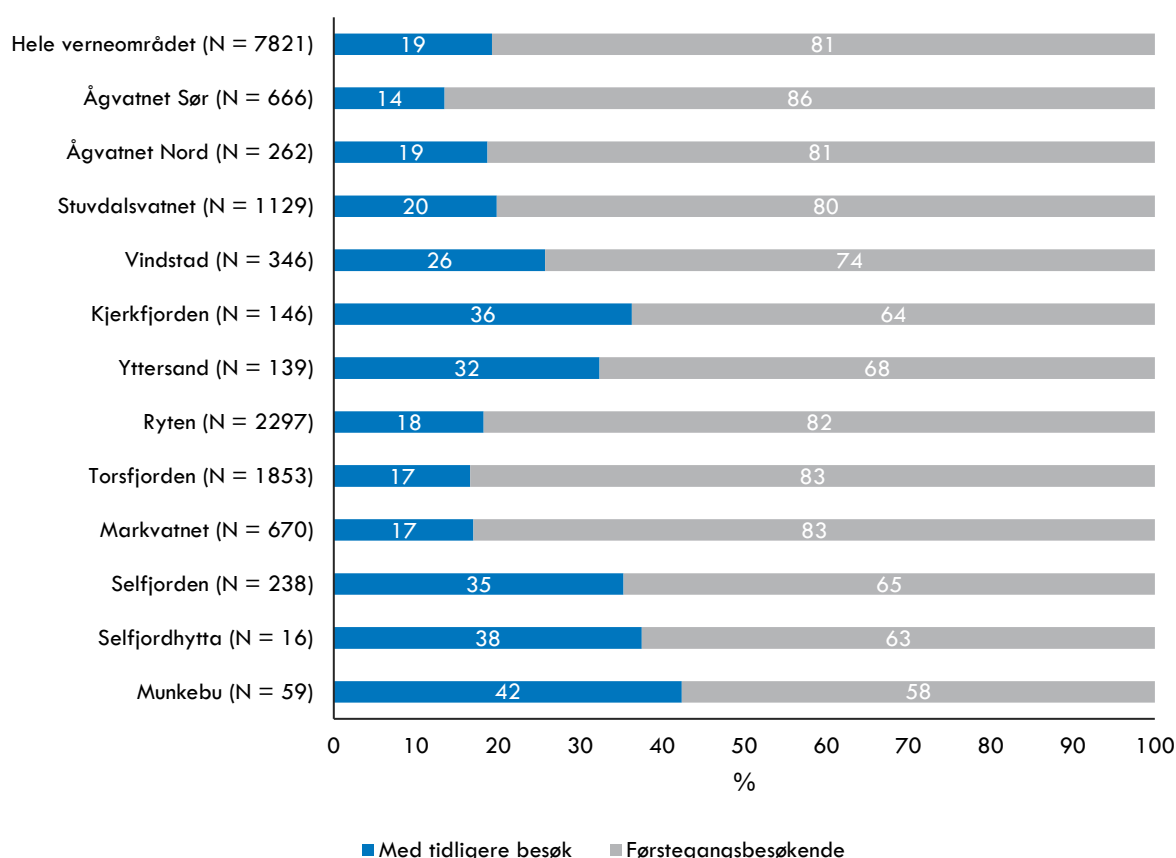
9.2 Utvalgte indikatorer

For forvaltningen av Lofotodden nasjonalpark er det relevant å kjenne til karakteristikker ved de besøkende ved de ulike innfallsporene, slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om de bør differensiere grad av tilrettelegging i de ulike områdene av nasjonalparken, eller om det er enkelte innfallsporer hvor det er viktigere å informere godt om området enn andre innfallsporer. Det må påpekes at antallet svar som er registrert ved turisthyttene er relativt lavt, og den statistiske usikkerheten ved de ulike fordelingene er således høy for disse innfallsporene. Igjen innebærer det at observerte forskjeller/likheter mellom innfallsporer må anses som indikatorer for forskjeller/likheter fremfor absolutte sannheter.

Tidligere besøk og erfaring med friluftsliv

Samlet for alle besøkende var det 19 prosent som oppgir at de har besøkt Lofotodden nasjonalpark tidligere – altså før de ankom området sommeren 2019. Det var en høyest andel av respondenter som oppga at de hadde erfaring fra turer i Lofotodden nasjonalpark ved Munkebu (42 %), Selfjordhytta (38 %), Kjerkfjorden (36 %) og Selfjorden (35 %). De mer populære innfallsporene Ågvatnet Sør (14 %), Torsfjorden (17 %), Markvatnet (17 %) og Ryten (18 %) mottok en høyest andel besøkende som aldri hadde vært i Lofotodden tidligere.

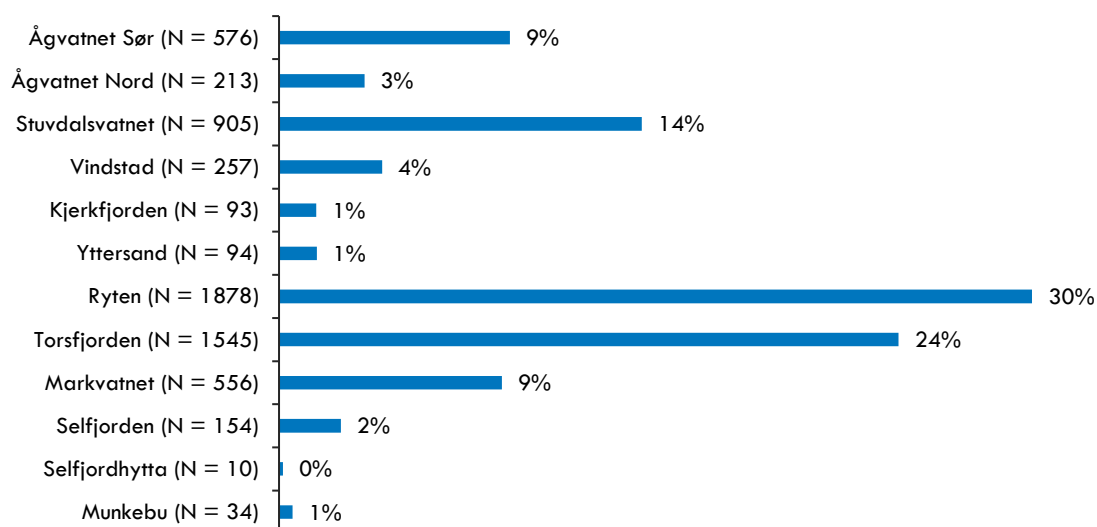
Figur 9-1: Andel som tidligere har besøkt Lofotodden nasjonalpark (N=7821)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Fra Figur 9-2 fremgår det hvordan de førstegangsbesøkende fordeler seg på innfallsporene. Det var flest besøkende som tok seg inn i nasjonalparken fra svarkassene som er kalt Ryten (30 %) og Torsfjorden (24 %). Sammen med Markvatnet utgjør disse to innfallsporene de mest populære utgangspunktene for å ta seg til Kvalvika og Ryten.

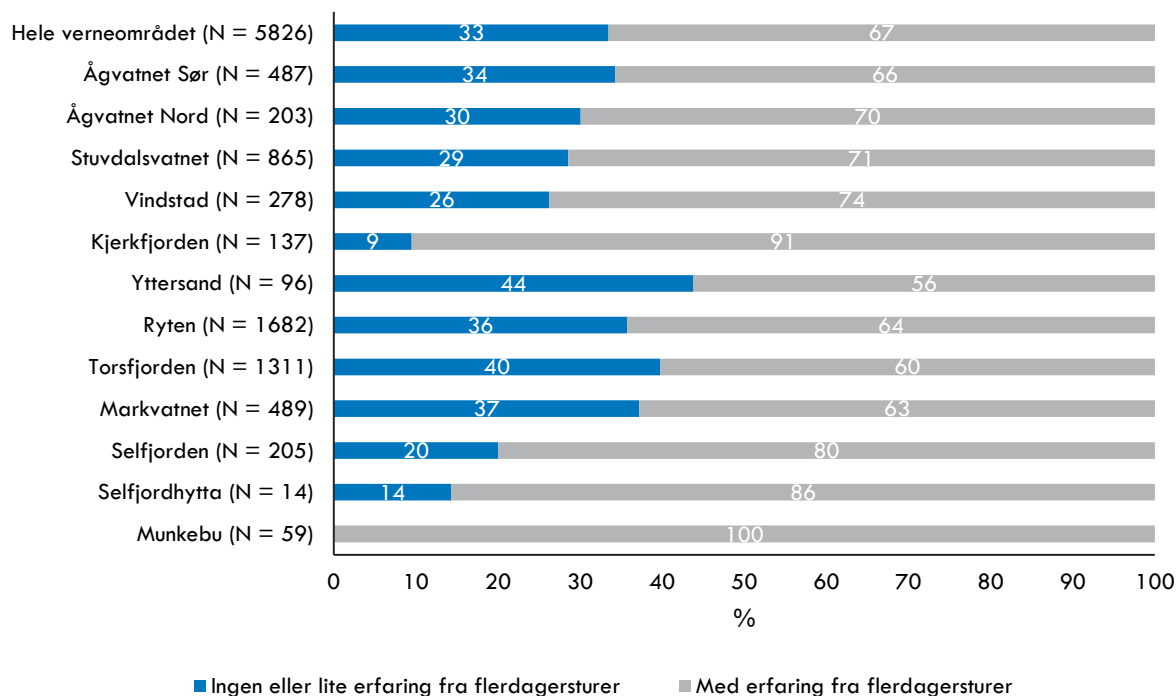
Figur 9-2: Andel av førstegangsbesøkende på innfallsporter (N=6315)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Hvorvidt de besøkende har erfaring med flerdagsturer til fots eller på ski er en mer generell indikator på erfaring med friluftsliv. Som tidligere vist i Figur 4-6, oppga 33 prosent av respondentene fra selvregistreringsundersøkelsen at de hadde vært på én eller færre flerdagsturer før de ankom Lofotodden nasjonalpark. I Figur 9-3 vises det hvordan fordelingen var mellom de besøkende som hadde lite eller ingen erfaring med å gå på flerdagersturer og de som hadde noe eller mye erfaring med slike typer turer. Det var en høyest andel besøkende med lite turerfaring ved innfallsportene som leder til Kvalvika og Ryten.

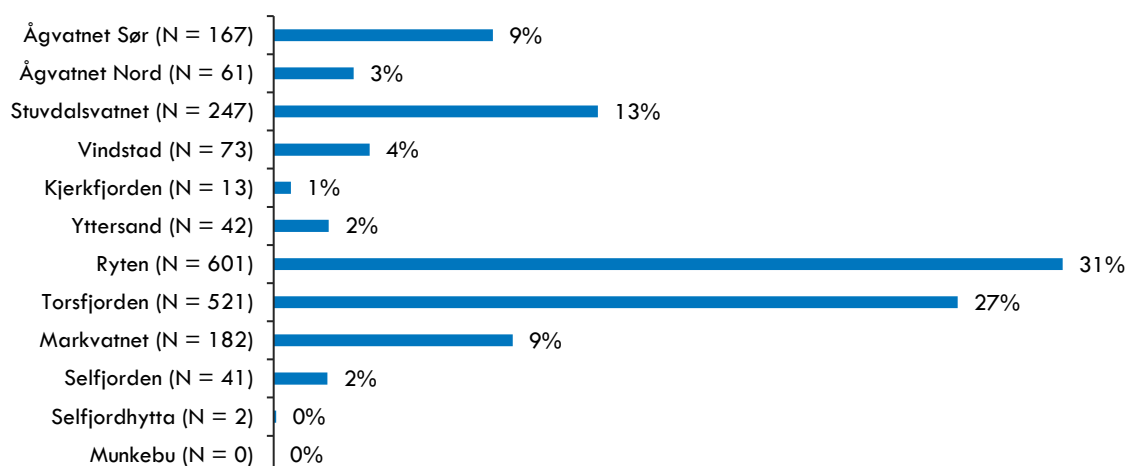
Figur 9-3: Erfaring med flerdagsturer, per innfallsport (N=5826)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 9-4 viser hvordan personer uten erfaring fra flerdagsturer fordelte seg på de ulike innfallsportene. Siden fordelingen av besøkende med og uten flerdagsturerfaring var nokså jevn som vist i Figur 9-3, er det besøksantallet ved hver innfallsport som gjør utslaget.

Figur 9-4: Personer uten erfaring fra flerdagsturer, fordelt på innfallsporter (N=1950)

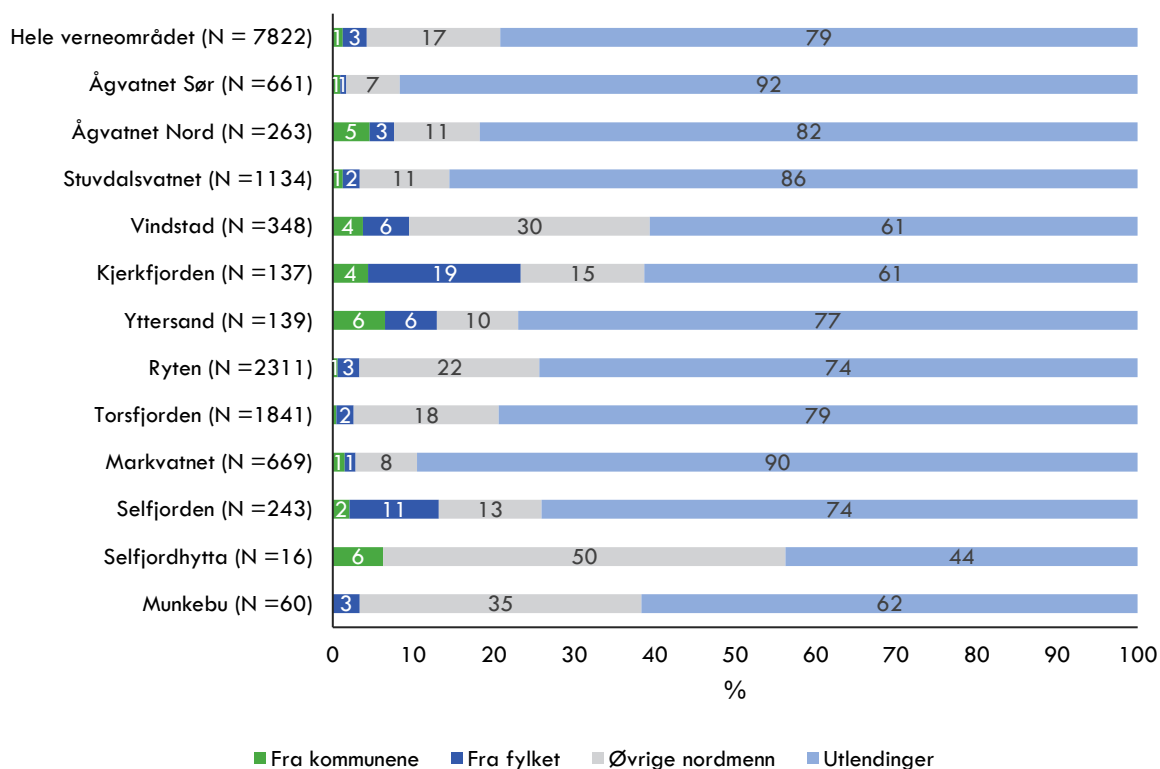


Kilde: Basert på svar selvregistreringsundersøkelsen

De besøkenes bosted

I Figur 9-5 vises andelen lokalt bosatte (kommunene hvor Lofotodden ligger), andelen bosatt i Nordland, øvrige nordmenn og utlendinger ved de ulike innfallsportene. De lokalt bosatte er definert som personer som er bosatt i en av kommunene Moskenes eller Flakstad. Innfallsportene Ågvatnet Sør og Markvatnet hadde den høyeste andelen av besøken som var utlendinger, henholdsvis 92 og 90 prosent. Den høyeste andelen lokalt bosatte finner vi ved Selfjordhytta (6 %) og Yttersand (6 %). De største andelen besøken fra andre steder i Nordland finner vi imidlertid ved Kjerkfjorden (19 %) og Selfjorden (11 %). Det er flere som går tur fra Kjerkfjorden kai til Horseid, via Selfjorden. Dermed kan det tenkes at besøksgruppa til svarkassen ved Kjerkfjorden og Selfjorden er nokså lik.

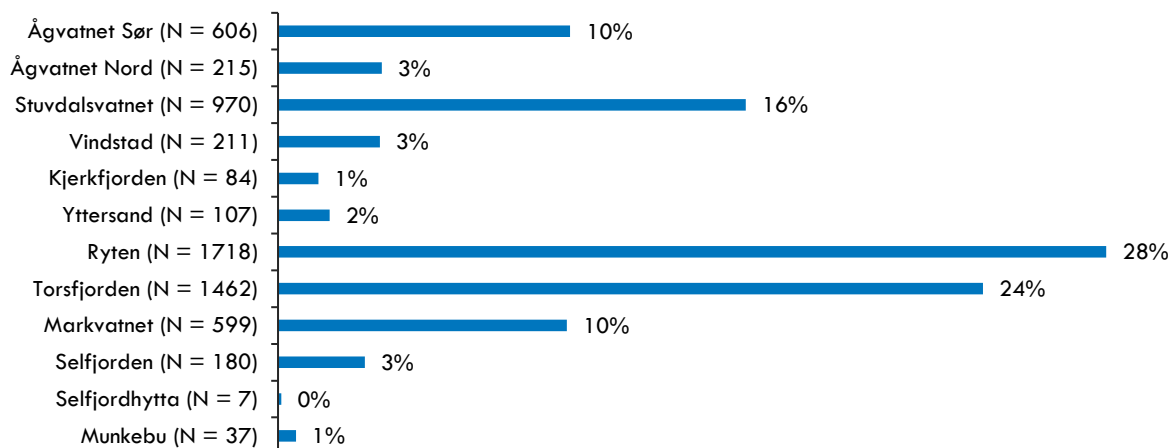
Figur 9-5: Andel lokale, fra Nordland, øvrige nordmenn og utlendinger (N=7822)



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 9-6 viser hvordan de utenlandske besøkende fordelte seg på de ulike innfallsportene. Her kan vi lese at Ryten og Torsfjorden var de mest benyttede innfallsportene blant utlendinger, hvor 52 prosent av de utenlandske besøkende fylte ut svarskjema i selvregistreringsundersøkelsen ved disse to innfallsportene. Videre fylte 16 prosent av de utenlandske besøkende ut selvregistreringsskjema ved innfallsporten Stuvdalsvatnet. Det er ikke overraskende at det var en stor andel blant de utenlandske besøkende som svarte ved nettopp disse innfallsportene, siden det var disse innfallsportene som mottok en høyest besøksmengde totalt sett.

Figur 9-6: Utlendinger fordelt på innfallsporter (N=6196)

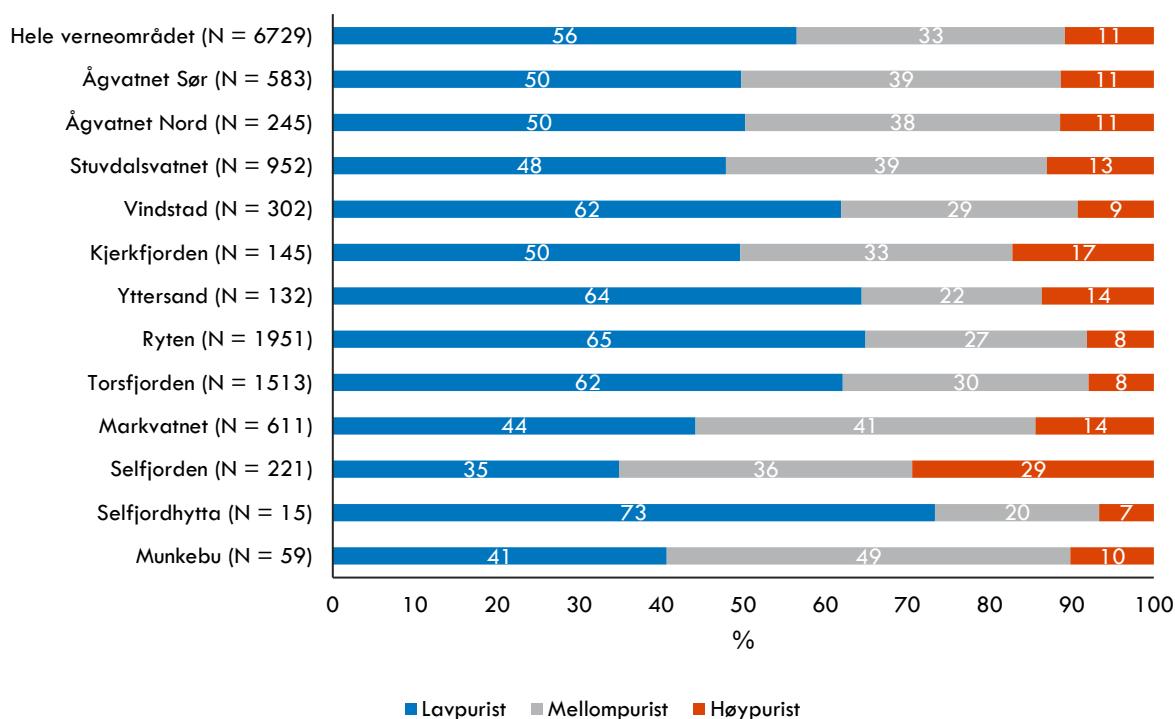


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Purisme

Som vi har sett fra delkapittel 4.6 om idealområde og purisme, hadde Lofotodden nasjonalpark en nokså høy andel av besøkende som kan defineres som lavpurister. Dette gjenspeiles i Figur 9-7 som viser fordelingen av de ulike purismeklassene blant besøkende fordelt på innfallsportene. Det var en høyest andel lavpurister, som ønsker mye tilrettelegging, ved innfallsportene Selfjordhytta (73 %), Ryten (65 %) og Yttersand (64 %).

Figur 9-7: Purismegrad, prosentfordeling av purismeklasser ved de ulike innfallsportene (N=6729)

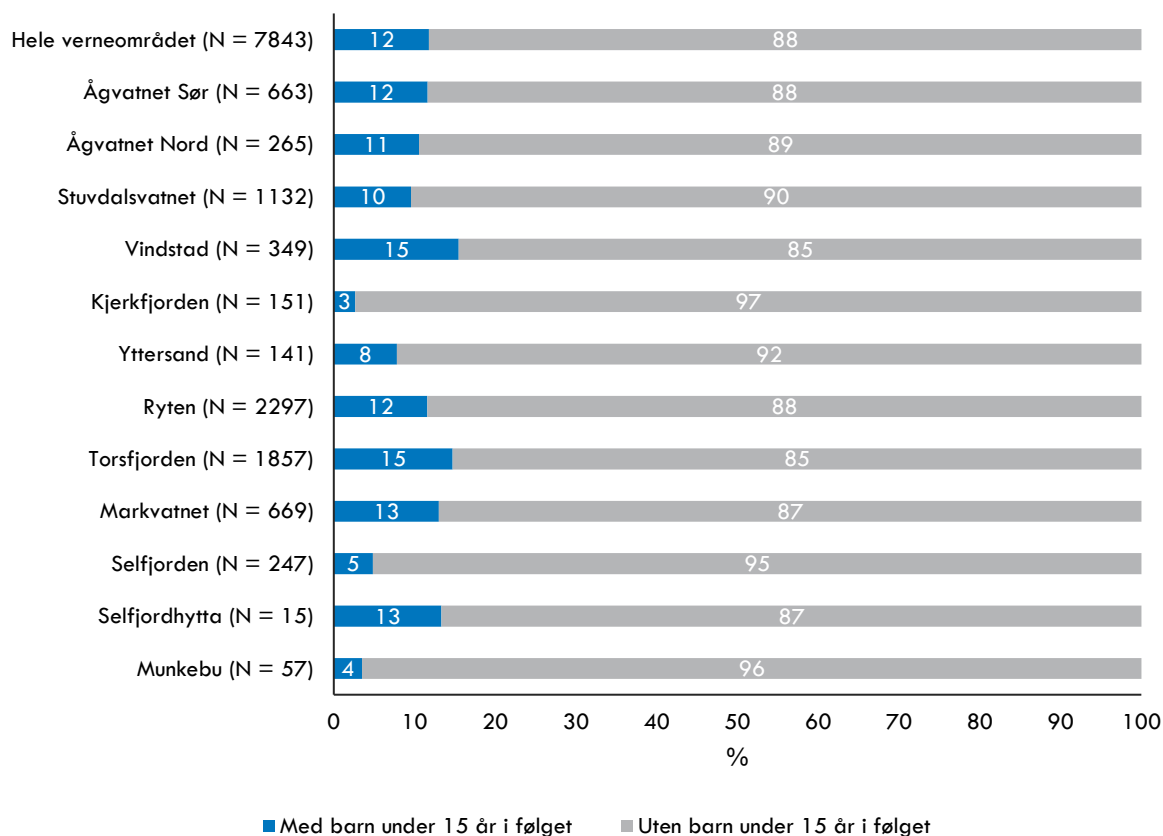


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Barn i turfølget

I Lofotodden nasjonalpark var det 12 prosent av respondentene som oppga at de hadde med seg barn under 15 år i turfølget sitt, slik det fremgår av den øverste stolpen i Figur 9-8. For mange av innfallsportene lå andelen som hadde med seg barn i turfølget på mellom 10 og 15 prosent. Vindstad og Torsfjorden var de to innfallsportene hvor en høyest andel av turfølgene hadde med seg barn i turfølget, begge på 15 prosent. De laveste andelenene av barn i turfølget ble rapportert fra innfallsportene Kjerkfjorden (3%) og Munkebu (4 %)

Figur 9-8: Andel med barn under 15 år i turfølget (N=7843)



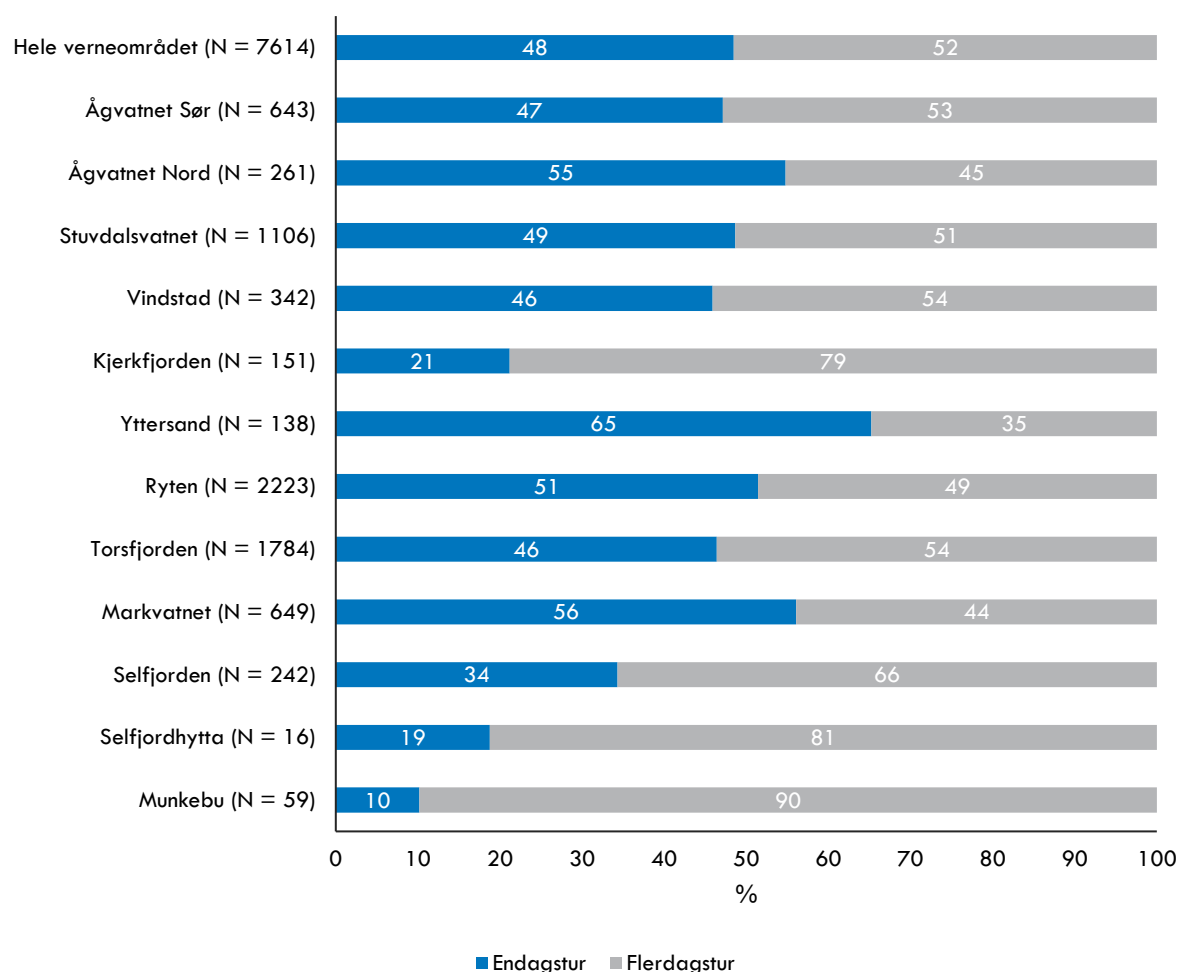
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Turlengde

Lofotodden nasjonalpark er et naturområde som tiltrekker seg både personer som ønsker å gjennomføre dagstur og personer som gjennomfører flerdagsturer (Figur 9-9). For nasjonalparken som helhet var det 48 prosent av respondentene som oppga at de gjennomførte dagstur da de besøkte området, mens 52 prosent oppga at de var på flerdagstur i nasjonalparken. Som diskutert tidligere i rapporten, kan det synes som at en del respondenter ikke har svart spesifikt for besøket sitt til Lofotodden nasjonalpark, men heller har oppgitt varighet på besøket sitt til Lofoten generelt. Av den grunn må resultatene fra dette spørsmålet tolkes med en viss forsiktighet, og det må antas at andelen som er på flerdagstur er overestimert og at andelen som er på dagstur er tilsvarende underestimert.

Kjerkfjorden var den svarkassa hvor det var størst andel av besøkende på flerdagerstur, med 79 prosent av de besøkende. Denne innfallsporten er et naturlig startpunkt for fottur til Horseid eller Selfjord. Det er ikke usannsynlig at flere som har svart på svarskjema ved Kjerkfjorden hadde som mål å sove over på Selfjordhytta. Ved turisthyttene Munkebu og Selfjordhytta var det naturligvis mange som oppga at de var på flerdagstur, med henholdsvis 90 og 81 prosent av respondentene som oppga at de var på flerdagstur. Yttersand var den innfallsporten hvor en høyest andel av respondentene oppga at de var på dagstur. Her svarte 65 prosent at de var på dagstur. Andre populære dagsturområder var ved Ågvatnet nord (55 %) og Markvatnet (56 %).

Figur 9-9: Andel som gjennomfører dagstur og flerdagstur (N=7614)



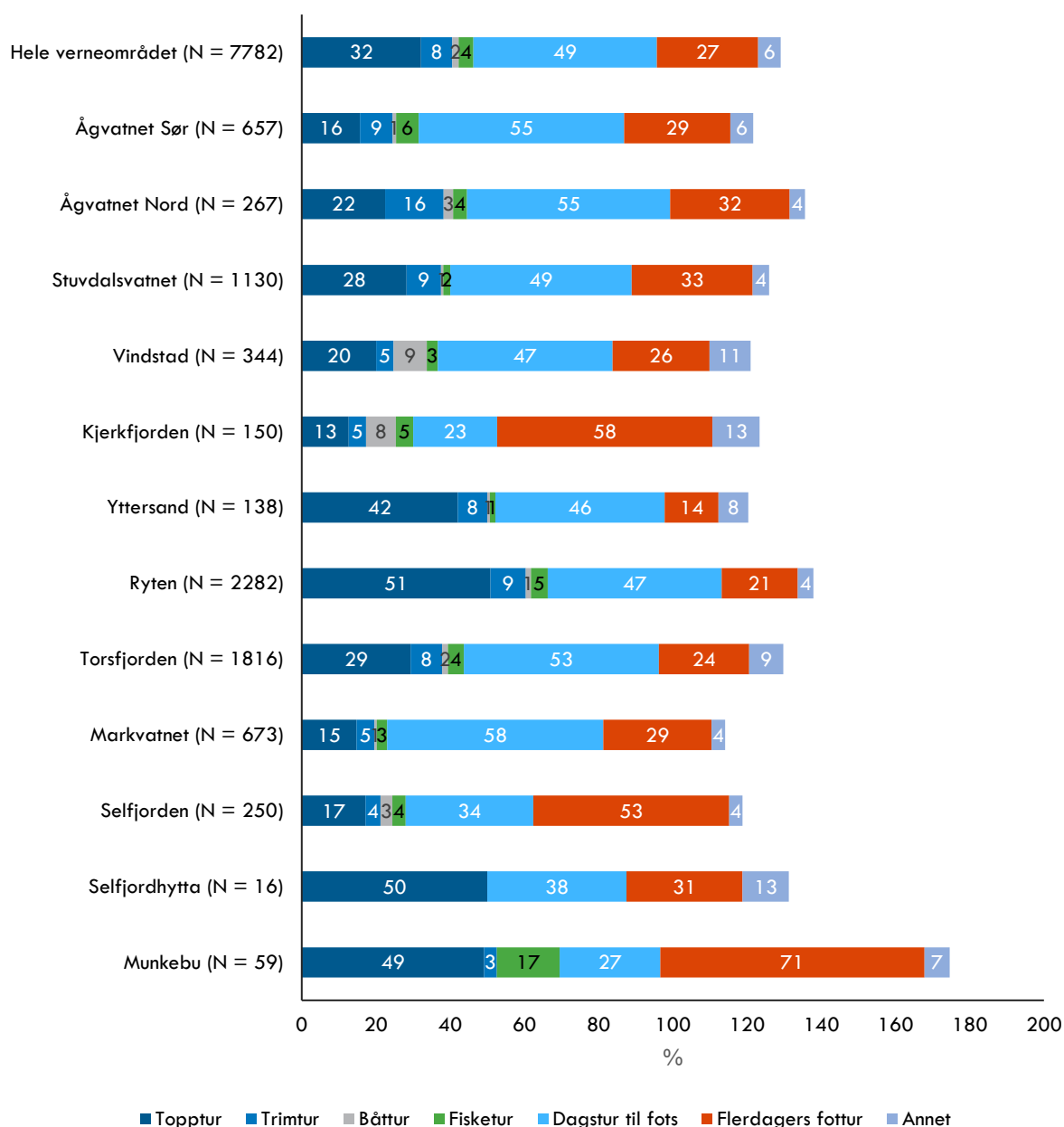
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Formål med besøket

I selvregistreringsundersøkelsen ble det kartlagt hva som var formålet med å besøke Lofotodden nasjonalpark. Her var det mulig å oppgi flere formål med besøket. Generelt sett var det en høyest andel av respondentene som oppga at formålet med besøket var å gå på en dagstur (49 %) eller topptur (32 %). Det var en høyest andel av respondentene som oppga at formålet med turen var å gå på topptur ved Ryten (51 %) og Yttersand (42 %), samt ved turisthyttene Munkebu (49 %) og Selfjordhytta (50 %). 27 prosent av respondentene oppga at formålet med turen var å gå en flerdagers fottur. Det var naturligvis de samme innfallsporene som skilte seg ut i Figur 9-9 som ble oppgitt å være de mest populære å gjennomføre flerdagsturer fra, herunder Munkebu (71 %), Kjerkfjorden (58 %) og Selfjorden (53 %).

Det var færre respondenter som oppgir at båt- eller fisketur var et viktig formål med besøket til Lofotodden. Disse aktivitetene syntes også å konsentrere seg til noen utvalgte innfallsporer. Det var en høyest andel som oppga båttur som et viktig formål for besøket sitt til Lofotodden ved Vindstad (9 %) og Kjerkfjorden (8 %). Videre var det 17 prosent av respondentene ved Munkebu som oppga at fiske- og/eller båttur innenfor vernegrensa, eller om disse aktivitetene har vært utøvd i nærheten av nasjonalparken, som f.eks. i havet.

Figur 9-10: Formål med besøket til Lofotodden (N=7782), flere svar mulig

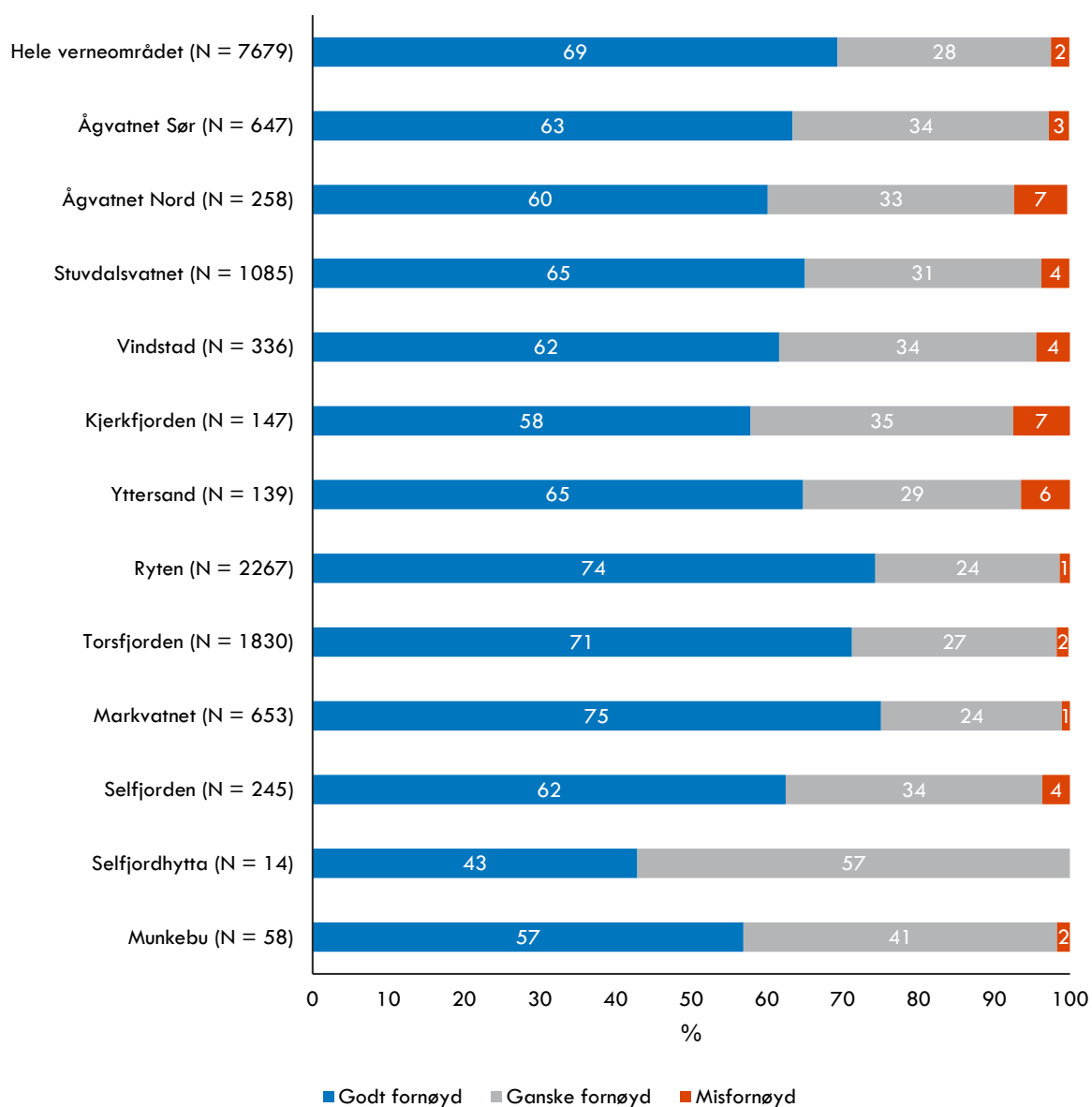


Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse. Flere valg er mulig, derfor summerer radene seg til mer enn 100 %

Tilfredshet med tilrettelegging

Det var et lite mindretall blant de som har svart på selvregistreringsundersøkelsen som var misfornøyde med tilretteleggingen. Det var ved Ågvatnet Nord (7 %), Kjerkfjorden (7 %) og Yttersand (6 %) hvor en høyest andel av de besøkende var misfornøyde med tilretteleggingen for friluftsliv. Ved de to mest populære innfallsportene, Ryten og Torsfjorden, var det svært få respondenter som var misfornøyde med tilretteleggingen for friluftsliv. Ved disse innfallsportene var mer enn 70 prosent av respondentene godt fornøyde med tilretteleggingen for friluftsliv. Også ved Markvatnet var det en høy andel av respondentene som var godt fornøyde med tilretteleggingen. Her var tre av fire respondenter godt fornøyde.

Figur 9-11: Tilfredshet med tilrettelegging (N=7679), prosentfordeling



Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

10. Sammendrag og drøfting

I denne rapporten presenteres resultatene fra en brukerundersøkelse som ble gjennomført sommeren 2019 i Lofotodden nasjonalpark. For å hente inn svar fra besøkende ble det satt ut selvregistrerings skjema i ti ulike svarkasser i nærheten av vernegrensa, samt på to turisthytter i nærheten av nasjonalparken.

Selvregistreringsskjema ble trykket opp på norsk, engelsk og tysk. Skjemaene lå ute fra midten av juni til slutten av oktober. Det ble samlet inn totalt 8369 skjema. Det ble sendt ut en etterundersøkelse digitalt til de som hadde skrevet inn e-post-adressen sin. 890 personer svarte på denne etterundersøkelsen. Hele 68 land utenom Norge var representert i svarene.

Lofotodden nasjonalpark har en ung besøksgruppe hvor en høy andel er utenlandske turister

Majoriteten av de som besøkte Lofotodden nasjonalpark var utenlandske turister på ferie i Norge. 78 prosent av respondentene i selvregistreringsundersøkelsen hadde bostedsadresse utenfor Norge. De fleste besøkte Lofotodden nasjonalpark som en del av en rundreise. Respondentgruppen i brukerundersøkelsen besto av en liten overvekt av kvinnelige besøkende (52 %). En høy andel av de som besøkte Lofotodden nasjonalpark var forholdsvis unge. Av 8183 respondenter som oppga alder i selvregistreringsundersøkelsen var 55 prosent yngre enn 35 år. Gjennomsnittsalderen til de besøkende var 36,9 år, som er lavere enn i noen annen nasjonalpark i Norge som vi har kartlagt. Sammenlignet med andre verneområder var det en relativt lav andel som hadde besøkt nasjonalparken tidligere (19 %) eller som hadde vært på en flerdagstur til fots eller ski tidligere (75 %). Av den grunn er det spesielt viktig at det gis god informasjon om området.

Informasjonstilgangen oppleves generelt sett som god, men det kan med fordel gis ytterligere informasjon om vernestatusen og regler for bruk av og ferdsel i nasjonalparken

De aller fleste som svarte på etterundersøkelsen oppga at de fant den informasjonen som de var på utkikk etter. Dette til tross, så var kunnskapen om grunnleggende verneregler og nasjonalparkstatusen høyst varierende. Spesielt blant de utenlandske besøkende var kunnskapen mangelfull. Det var eksempelvis under halvparten av de besøkende som visste at området var vernet da de besøkte Lofotodden nasjonalpark. Dette må ses i sammenheng med nasjonalparkens unge alder (fra 2018) og at mange besøkende trolig hadde til hensikt å ta seg til et spesifikt turmål inne i nasjonalparken fremfor å besøke nasjonalparken som sådan. Med et svært høyt besøkstrykk i sommermånedene, vil grunnleggende kunnskap om regler for bruk av nasjonalparken også være en forutsetning for å balansere aktiv bruk av verneområdet og ivaretagelse av verneverdier. Videre må de besøkende ha kjennskap til nasjonalparkstatusen for å vite at det gjelder egne regler for dette naturområdet. Av den grunn anbefaler vi at det både jobbes med å spre mer informasjon om nasjonalparkstatusen og -grensa, samt hvilket regelverk som gjelder hvis en skal ferdes i dette området. Lofotodden nasjonalpark mottar som nevnt mange utenlandske besøkende som har til hensikt å besøke spesifikke turmål inne i nasjonalparken. Det er da viktig at informasjonen som gis finnes på mange språk. Vi anbefaler også at det samarbeides tett med andre turistaktører i Lofoten for å gi informasjon om at de mest populære turmålene, som Ryten og Kvalvika, ligger i en nasjonalpark og at det gjelder særskilte regler for ferdsel i dette området.

Det var en nokså høy andel av de besøkende som rapporterte om lite hensynsfull oppførsel fra andre besøkende eller at de har blitt forstyrret av droneflyging inne i nasjonalparken. Vi fant også at en svært høy andel av de besøkende som oppga at de hadde fløyet drone inne i nasjonalparken feilaktig trodde at droneflyging var tillatt. I disse tilfellene vil mer målrettet informasjon om regler for bruk av Lofotodden nasjonalpark kunne bidra til at færre besøkende har negative opplevelser med andre besøkende.

«Lofotvettreglene» er et sett med til sammen ti regler som skal oppfordre til hensynsfull og skånsom bruk av naturen i Lofoten. Lofotvettreglene er utarbeidet både på norsk, engelsk, fransk og tysk. Fra etterundersøkelsen fremgikk det at bare hver fjerde besøkende var kjent med Lofotvettreglene før de besøkte Lofotodden nasjonalparken. Dette synliggjør at det finnes et potensial for å nå enda bredere ut med informasjonen om Lofotvettreglene.

Fotturer, toppturer og trimturer er de mest populære aktivitetene å gjennomføre i nasjonalparken

De fleste som besøkte Lofotodden nasjonalpark gikk på fotturer i verneområdet. Blant norske besøkende var det også en nokså høy andel (18 %) som gjennomførte trimturer i nasjonalparken. Hver tredje respondent i selvregistreringsundersøkelsen oppga at formålet med besøket til nasjonalparken var å gå på en topptur.

De besøkende er jevnt over tilfredse med tilretteleggingen for friluftsliv, men det etterlyses noe mer informasjon ved innfallsportene til nasjonalparken

Majoriteten av de besøkende (69 %) var godt fornøyde med tilretteleggingen for friluftsliv i Lofotodden nasjonalpark. Det var få forskjeller i hva lav- og høypurister mente om graden av og kvaliteten på tilretteleggningstiltak for friluftsliv. Dette indikerer at Lofotodden nasjonalpark evner å appellere både til personer som foretrekker et høyt innslag av tilretteleggingstiltak og besøkende som ønsker minst mulig tilretteleggingstiltak når de er på tur. For de besøkende var det viktigst at stier er tydelig merket, at det finnes informasjonstavler ved innfallsportene til området og at det finnes skilt ved stikryss som angir retning og avstand til ulike turmål. Når de besøkende ble spurt om hvilke tilretteleggingstiltak som de mente var av høyest kvalitet, er det tiltak som knytter seg til klipping og bruer som ble vurdert til å være av høyest kvalitet. Informasjonsgiving ved innfallsportene i form av skilt og informasjonstavler ble vurdert til å være av noe lavere kvalitet enn flere av de andre tilretteleggingstiltakene. Dette synliggjør at en andel av de besøkende ønsker at det skulle vært flere skilt og informasjonstavler som kunne gitt informasjon om turruter, avstand til turmål og generell informasjon om nasjonalparken ved inngangen til verneområdet.

Det er også kartlagt hvordan lokalt bosatte vurderte kvaliteten på tilretteleggingstiltak og øvrige forhold i nasjonalparken. De lokalt bosatte vurderte kvaliteten på tilretteleggingstiltak systematisk lavere enn resten av de besøkende. Videre skilte de lokalt bosatte seg markant fra de øvrige respondentene når det kommer til syn på søppelsituasjonen og den opplevde belastningen på stinettet i nasjonalparken. Blant de lokalt bosatte var det en sterk overvekt som opplevde at det var for mye søppel og marint avfall i og rundt nasjonalparken. Det var også 90 prosent av de lokalt bosatte som var *helt enig* i påstanden om at «*det har blitt for stor slitasje på noen stier i området*». Svarene må tolkes som et tydelig uttrykk for at de som bor og lever med sommerturismen i og rundt Lofotodden nasjonalparken opplever at regningen som både naturen og de lokalt bosatte betaler er relativt høy.

På spørsmål om de besøkende var villige til å betale kr 100/10 euro i et besøksbidrag for å finansiere kostnader til toaletter, søppelhåndtering, tilrettelegging av stier og annen lokal besøksforvaltning var det i overkant av halvparten (54 %) som svarte at de var positive til innføring av et besøksbidrag. Det var 31 prosent av respondentene som var negative til innføring av et besøksbidrag. Vi fant at norske besøkende i gjennomsnitt var mer positive til innføring av et besøksbidrag enn det utenlandske besøkende var. Innføring av turistskatt/besøksbidrag vil være et tiltak som fattes på Stortinget, men resultatene fra denne brukerundersøkelsen synliggjør iallfall at det er langt flere som er positive til et slikt tiltak enn de som er negative.

De besøkende er tydelige på at de ikke ønsker en liberalisering av vernereglene

Det er populært å benytte stier når man ferdes i Lofotodden nasjonalpark. Om lag halvparten av respondentene oppga at de *alltid* benyttet sti da de var på tur i nasjonalparken. De besøkende var tilbøyelige til å dele stien med personer som foretrekker andre bruksformer enn tradisjonelle fotturer. Et flertall av respondentene syntes det var greit at enkelte stier kunne benyttes av syklist. Imidlertid mente flertallet av respondentene at hovedstiene burde være forbeholdt fotturister. De besøkende til Lofotodden nasjonalpark viste en generell motstand mot å liberalisere vernereglene, eksempelvis ved å tillate bruk av droner. Det var svært få som ønsker å åpne opp for mer motorisert ferdsel i nasjonalparken, samt å åpne for at det kan arrangeres idrettsarrangementer i verneområdet.

Bruken av området virker ikke å være i strid med verneformålet, men den store besøksmengden til enkelte deler av nasjonalparken gir særskilte utfordringer

Formålet med vernet av Lofotodden nasjonalpark er å «bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster. Videre skal allmennheten gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

Svarene fra denne brukerundersøkelsen tyder på at brukerinteressene til de besøkende til Lofotodden nasjonalpark i stor grad kan kombineres med et vern av naturområdet. De besøkende viste stor interesse for tradisjonelt friluftsliv. Imidlertid vil belastningen på naturen øke med besøksmengden, som er stor i enkelte områder av nasjonalparken. Dette gjelder spesielt ved innfallsportene som leder til Kvalvika, Ryten og Munkebu. Det er viktig at verneområdeforvaltningen følger med på bruken av området samt sikrer en god informasjonsflyt og målrettede fysiske tilretteleggingstiltak i de mest besøkte områdene av verneområdet for å unngå tung markslitasje, støy og søppel, samt å ta hensyn til sårbare naturtyper og arter.

11. Referanser

- Andersen, O., Gundersen, V., Wold, L. C., & Stange, E. (2014). *Monitoring visitors to natural areas in wintertime: Issues in counter accuracy*. Journal of Sustainable Tourism, Vol 22:4: 550-560 (DOI:10.1080/09669582.2013.839693).
- Kaxrud Wilberg, K. (2010). *Bortfallsstudie i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. En test av selvregistreingskasser som metode for registrering av ferdsel i naturområder*. NMBU, Inst. for naturforvaltning. Masteroppgave. 39 s. + vedlegg.
- Kristoffersen, B., & Blom, K. (2018). *Hva ligger i turistenes «tja» til turistskatt?* Tromsø: Funn fra rapport «Überørt natur i tilrettelagte omgivelser?». På oppdrag for Besøksforvaltningsprosjektet - Nordland Fylkeskommune. UiT Norges arktiske universitet.
- Lovdata. (2018, Juni 25). Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark i Moskenes og Flakstad kommuner i Nordland fylke.
- Miljødirektoratet. (2018, Juni 22). Naturbase faktaark - Lofotodden nasjonalpark.
- Miljøstatus. (2018). *Inngresfri natur*. Miljødirektoratet. <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/inngresfri-natur/>.
- NRK Nordland. (2019). *Lisbeth tjener 120.000 i året på Airbnb: – Det er helt enormt*. NRK Nordland. Publisert 18. juni 2019 kl. 21:03.
- Oslo Economics. (2018a). *Sammenstilling av brukerundersøkelser gjennomført i norske verneområder sommeren 2017*. Oslo Economics. Prosjektnummer 2018-21.
- Oslo Economics, & Sørensen, O. J. (2018b). *Brukerundersøkelse i Lyngsalpan landskapsvernområde sommeren 2017*. Oslo: Oslo Economics. Rapportnummer 2018-6. 30 s.
- Oslo Economics, & Sørensen, O. J. (2019). *Brukerundersøkelse i Folgefonna nasjonalpark sommeren 2018*. Oslo: OE-rapport 2019-5.
- Oslo Economics, & Sørensen, O.J. (2018c). *Brukerundersøkelse i Møysalen sommeren 2017*. Oslo: Oslo Economics. Rapportnummer 2018-4.
- Romlid, U., Fredman, P., Emmelin, L., & Yuan, M. (2009). *Who are the non-compliance? An analysis of non-compliance with on-site monitoring methodology at Fulufjället National Park*. Forskningsprogrammet firluftsliv i förändring.
- Vistad, O. I., & Vorkinn, M. (2012). *The Wilderness Purism Construct — Experiences from Norway with a simplified version of the purism scale*.
- Wold, L. C., & Selvaag, S. K. (2017). *Brukerundersøkelse i Sølen landskapsvernområde sommeren 2016*. NINA-rapport 1322: 85 s.

12. Vedlegg

12.1 Verneforskrift

Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark i Moskenes og Flakstad kommuner i Nordland fylke

Dato	FOR-2018-06-22-1001
Ikrafttredelse	22.06.2018
Sist endret	FOR-2020-01-17-50
Gjelder for	Moskenes og Flakstad kommuner, Nordland
Hjemmel	LOV-2009-06-19-100-§34, LOV-2009-06-19-100-§35, LOV-2009-06-19-100-§62, FOR-2015-10-20-1905, FOR-2018-06-15-891
Kunngjort	25.06.2018 kl. 16.20
Korttittel	Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark i Moskenes og Flakstad

Kapitteleversikt:

[Hoveddel](#)

[Vernekart for Lofotodden nasjonalpark](#)

[Kart over stier med sykkelforbud i Lofotodden nasjonalpark](#)

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 22. juni 2018 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 35 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 20. oktober 2015 nr. 1905 og delegeringsvedtak 15. juni 2018 nr. 891.

Endringer: Endret ved forskrifter 29 nov 2019 nr. 1599, 17 jan 2020 nr. 50.

§ 1. Formål

Formålet med Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi
- representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde
- viktige naturtyper som ur og rasmark, kalkrike kystfjell og sanddyner
- artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei
- leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp
- verdifulle kulturminner
- et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 2. Avgrensning

Nasjonalparken berører følgende gnr./bnr.:

Moskenes kommune: 1/1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 1/10, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/16, 1/17, 1/18, 1/24, 2/1, 2/2, 2/3, 2/4, 3/1, 4/1, 4/2, 4/3, 5/1, 5/5, 5/8, 5/9, 5/10, 5/11, 6/1, 6/2, 6/3, 6/4, 6/5, 6/6, 6/7, 6/8, 6/9, 6/10, 6/11, 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4, 8/5, 8/6, 8/7, 8/8, 9/1, 9/2, 9/4, 9/13, 10/3, 11/2, 12/8, 13/1.

Flakstad kommune: 17/4, 18/1, 18/2, 18/3, 18/4, 18/6, 18/7, 18/9, 18/10, 18/11, 18/14, 18/17, 18/19, 18/20, 18/21, 18/22, 18/23, 19/1, 20/1, 20/5, 20/6, 20/7, 20/8, 20/9, 20/10, 20/11, 20/12, 20/13, 20/16, 20/17, 20/18, 20/19, 20/20, 20/29, 21/1, 21/2, 21/4, 26/1, 26/3, 26/4, 26/5, 26/6, 26/7, 26/8, 26/9, 26/10, 26/11, 26/13, 26/16, 26/17, 26/18, 27/1, 27/1/1, 27/2, 27/3, 27/4, 27/5, 27/7, 27/8, 27/9, 27/10, 27/11, 27/12, 27/15, 27/16, 27/17, 27/18, 28/1, 28/2, 28/3, 28/4, 44/1, 44/2.

Nasjonalparken dekker et totalareal på ca. 99 km², hvorav ca. 13 km² er sjøareal.

Grensene for nasjonalparken fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:100 000, datert Klima- og miljødepartementet juni 2018. De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Moskenes og Flakstad kommuner, hos Fylkesmannen i Nordland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

0 Endret ved forskrift 29 nov 2019 nr. 1599.

§ 3. Vern mot inngrep i landskapet

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner, etablering av oppdrettsanlegg, opplag av båter, gjerding, veibygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging boring, bryting av stein, mineraler og fossiler, fjerning av større stein og blokker, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av broer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.

Bestemmelsene i første ledd er ikke til hinder for:

- a) Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse
- b) Vedlikehold av stier, skilt, broer og liknende i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a) Ombygging av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 12
- b) Mindre utvidelse av bygninger, eller oppføring av frittstående bygning som kun skal benyttes til uthus/utedo, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 12
- c) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d) Mindre tiltak knyttet til eksisterende fritidsboliger, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- e) Bygging av bruer, legging av klopper og sikringstiltak langs stier, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- f) Oppsetting av skilt og merking av stier, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- g) Etablering av landfester for fiskeredskaper
- h) Oppføring av mindre anlegg/tiltak i forbindelse med utøvelse av fiskeri, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 12
- i) Oppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for landbruksdrift i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- j) Bruksendring av eksisterende bygninger
- k) Rivning av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk
- l) Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdselen til sjøs
- m) Bygging av enkle gapahuker i tilknytning til etablert løypenett, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- n) Utlegging av flytebrygger i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 12
- o) Oppføring av 1 bygning på/ved tuft ved siden av eksisterende bolig på Bunes, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- p) Utsetting av saltsteiner.

§ 4. Vern av plantelivet

Vegetasjon, herunder døde busker og trær, er vernet mot all skade og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for:

- a) Beiting
- b) Skånsom bruk av trevirke til bålbrekking
- c) Plukking av bær og matsopp
- d) Plukking av vanlige planter til eget bruk
- e) Restaurering og bruk av gammel innmark og hager i tråd med historisk bruk, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 12
- f) Uttak av fremmede treslag, vedhugst og rydding av løvskog i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 12.

§ 5. Vern av dyrelivet

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vann er forbudt.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for:

- a) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- b) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- c) Rettighetshavers rett til å ta bort egg og dun i samsvar med gjeldende lovverk.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til utsetting av fisk fra lokale fiskestammer hvor dette er gjort tidligere.

§ 6. Vern av kulturminner

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

§ 7. Ferdsel og friluftsliv

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til organisert ferdsel som ikke kan skade naturmiljøet. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til større arrangementer når dette ikke er i strid med verneformålet.

Sykling på barmark og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier og stier. Det er ikke tillatt å sykle på stiene fra Bunesfjorden-Bunes og Torsfjorden-Kvalvika som angitt på kartet «Lofotodden nasjonalpark – stier med sykkelforbud».

Av hensyn til naturmiljøet og kulturminner kan forvaltningsmyndigheten legge om stier eller kreve fjernet merking av stier.

Innenfor nærmere avgrensede deler av nasjonalparken kan Miljødirektoratet ved særskilt forskrift regulere eller forby ferdsl som kan skade natur- og kulturmiljøet.

0 Endret ved forskrift 17 jan 2020 nr. 50.

§ 8. Generelle unntak for ferdsel

Reglene i § 7 gjelder ikke ferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.

§ 9. Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, til vanns og i luften under 300 meter fra bakken er forbudt.

Bestemmelsene i første ledd er ikke til hinder for:

- a) Motorferdsel med båt i sjø
- b) Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten
- c) Motorferdsel for uttransport av syke/skadde bufe i medhold av lov om dyrevelferd. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Øvingskjøring for formål nevnt i andre ledd bokstav b)
- b) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy i forbindelse med bufehold
- c) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy i forbindelse med hogst etter § 4 bokstav e
- d) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter
- e) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger
- f) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varig forflytningshemmede til egen hytte i samsvar med forvaltningsplanen, jf. § 12
- g) Oppkjøring av skiløyper i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 12
- h) Lavtflyving med fly eller helikopter i samband med geologisk kartlegging i regi av Norges geologiske undersøkelse.

§ 10. Forbud mot forurensing og støy

Forurensning og forsøpling er forbudt, samt lagring av materialer og gjerdeutstyr o.l. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

Unødvendig støy er forbudt. Bruk av droner, motordrevet modellfly eller lignende er forbudt.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse bruk av droner når dette ikke er i strid med verneformålet.

§ 11. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 12. Forvaltningsplan

Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon med videre. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

§ 13. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- og kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 14. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 15. Rådgivende utvalg

Det skal opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av nasjonalparken.

§ 16. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Lofotodden 2019

1) Dato:

--	--

Dag

--	--

Mnd

2a) Hvor er du bosatt?

Nordmenn (Postnr. og sted):

Utlendinger (Land):

2b) Kjønn/alder:

1

☐

Kvinne:år

2

☐

Mann: år

3a) Kva er hovudformålet med denne turen i Lofotodden?

☐ Topptur til hvilken
1 topp?

.....

☐ Båttur,
1 hvor?

☐ Dagstur til fots

1

1 ☐ Trimtur

1 ☐ Fisketur

1 ☐ Flerdagers fottur

1 ☐ Sykkeltur, hvor?

.....

1 ☐ Bærtur

1 ☐ Annet, hva?

.....

.....

3b) Varighet på denne turen i Lofotodden:

Dagstur: timer

Flerdagerstur: dager

4a) Hvor mange er du sammen med på denne turen (inkl. deg selv)? personer

4b) Er turen en "organisert" tur? (Skoleklasse, speidergruppe, turlag, guidet tur el.l.)

1 ☐ Nei 2 ☐ Ja, hva slags gruppe?

.....

4c) Er det barn under 15 år med i turfølget?

1 ☐ Nei 2 ☐ Ja, alderen på det yngste barnet er: år

5) Hvor mange somre/vintre har du vært i Lofotodden tidligere?

1 ☐ Ingen 1 ☐ Somre..... antall 1 ☐ Vintre:.....antall

6) Er du fornøyd med tilretteleggingen for friluftslivutøverne i Lofotodden?

1 ☐ Godt fornøyd 2 ☐ Ganske fornøyd 3 ☐ Misfornøyd

7) Har du tidligere vore på ein fleirdagars fottur eller skitur? (Uansett område)

1 ☐ Nei, aldri 2 ☐ 1 gong 3 ☐ 2-5 gonger
4 ☐ 6-10 gonger 5 ☐ 11-20 gonger 6 ☐ Meir enn 20 gonger

8) Tenk deg at du skal gjennomføre en fleirtimers tur i skogs- /fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik DU helst vil ha det – som om det var ditt "idealområde" for en slik tur. Ville det være positivt eller negativt for deg at: (merk av ett tall for hver linje)

	Svært negativt			Nøy- tralt			Svært positivt
... det finnes tilrettelagde leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7

... det finnes merkede stier i området	1	2	3	4	5	6	7
... det er god skilting ved stistart og stikryss i området	1	2	3	4	5	6	7
... det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr	1	2	3	4	5	6	7
... det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området	1	2	3	4	5	6	7
...du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen	1	2	3	4	5	6	7
... du kan gå milevis uten å møte et menneske	1	2	3	4	5	6	7
...at folk følger Lofotvettreglene	1	2	3	4	5	6	7

**9) For deg som kjenner Lofotodden fra før, eller er i ferd med å avslutte turen:
Hvordan samsvarer Lofotodden med ditt «idealområde», jfr. over?**

Ikke i det hele tatt 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ Fullstendig samsvar 9 ☐ Vet ikke

10) Er dette kortet fylt ut på tur inn i eller ut av området?

1 ☐ På tur inn i området 2 ☐ På tur ut av området

11) Til høsten ønsker vi å sende ut et spørreskjema til noen av de som har besøkt Lofotodden i sommer. Hvis du kunne tenke deg å gi ytterligere innspill til framtidig forvaltning av Lofotodden, vennligst oppgi mail-adressen(e) til de som har svart på dette kortet.

E-mail (Vennligst skriv tydelig!).....

TAKK FOR HJELPA!

12.3 Etterundersøkelse

Velkommen til undersøkelse om Lofotodden nasjonalpark!

I sommer besvarte du et kortfattet spørreskjema da du besøkte Lofotodden nasjonalpark og du sa deg villig til å svare på flere spørsmål om din bruk av Lofotodden nasjonalpark - her kommer de! Dine svar er viktige for den framtidige forvaltningen og bruken av området. Vi håper du vil ta deg tid til å besvare hele undersøkelsen og er veldig takknemlig for ditt bidrag!

Besøk i Lofotodden nasjonalpark siste år

1. Bor du i nærheten av Lofotodden nasjonalpark eller har du tilgang til hytte i området?

- (1) ☐ Jeg bor i nærheten av Lofotodden nasjonalpark (dvs. innenfor kommunene Moskenes og Flakstad)
- (1) ☐ Jeg eier/har tilgang til hytte/fritidsbolig i nærheten av Lofotodden nasjonalpark (dvs. innenfor kommunene Moskenes og Flakstad)
- (1) ☐ Ingen av delene

2. Har du besøkt Lofotodden nasjonalpark før 2019?

Forklaring: Gjelder også besøk i naturområdet før nasjonalparken ble opprettet (22.06.2018)

- (1) ☐ Nei, aldri.
- (1) ☐ Ja, antall somre _____
- (1) ☐ Ja, antall vintre _____

3. Besøkte du Lofotodden nasjonalpark én eller flere ganger siste år?

- (1) ☐ Én gang
- (2) ☐ Flere ganger

4. Hvordan inngikk besøket i Lofotodden nasjonalpark i den turen du var på?

- (1) ☐ Lofotodden nasjonalpark var hovedmålet med turen
- (2) ☐ Lofotodden nasjonalpark var en del av en rundreise
- (3) ☐ Lofotodden nasjonalpark var en avstikker på vei til/fra et annet sted

5. Når bestemte du deg for å besøke Lofotodden nasjonalpark?

- (1) ☐ Mer enn tre måneder før jeg dro hjemmefra
- (2) ☐ 1-3 måneder før jeg dro hjemmefra
- (3) ☐ Mindre enn én måned før jeg dro hjemmefra
- (4) ☐ Underveis på turen

6. Hvor mange dager var du i Lofotodden nasjonalpark i løpet av det siste året..

...i vintersesongen: jul-påske? _____

...i vårsesongen: etter påske (t.o.m. mai)? _____

...i sommer/høstsesongen: juni-september? _____

...senhøstes: oktober-jul? _____

7. Overnattet du i eller i nærheten av Lofotodden nasjonalpark i forbindelse med besøket/besøkene dine det siste året?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

8. Hvordan overnattet du, og hvor mange netter? [Betingelse; svart «Ja» på spr. 7]

	Antall netter	Hvor?
Hotell/pensjonat		
Turisthytte (der du betaler for å overnatte)		
Utleiehytte		
Tilrettelagt (camping)plass for campingvogn/bobil/telt der du betaler for å overnatte		
Tilrettelagt plass for campingvogn/bobil/telt der du ikke betaler for å overnatte		
Telt/lavvo/åpen himmel utenom tilrettelagt plass		
Åpen koie/bu (der du ikke betaler for å overnatte)		
Privat hytte (der du ikke betaler for å overnatte)		
Privat hos bekjente/familie e.l. (der du ikke betaler for å overnatte)		
Airbnb		
Annet		

Friluftsliv i Lofotodden nasjonalpark siste år

9. Hvilke friluftslivsaktiviteter utøvde du i Lofotodden nasjonalpark siste år?

- 1 ☐ Turer til fots
- 2 ☐ Klatring
- 3 ☐ Topptur til fots
- 4 ☐ Sykkeltur
- 5 ☐ Fiske
- 6 ☐ Jakt
- 7 ☐ Skitur
- 1 ☐ Med fjellski/turski
- 2 ☐ Langrennsski
- 3 ☐ Med toppturutstyr (randonee, telemark e.l.)
- 8 ☐ Kajak
- 9 ☐ Andre aktiviteter (eks. båttur, ridning, bærplukking, løpetur, hundekjøring, kiting, geocaching, fotografering o.a.), hvilke aktiviteter?
-

10. Hvis du var i Lofotodden nasjonalpark sammenhengende i flere dager for å gå tur til fots, hva slags tur(er) gikk du?

- 1 ☐ Gikk en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder
- 2 ☐ Overnattet på ett sted og gikk dagsturer fra dette stedet

3 ☐ Tok dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål, hvilke? _____

11. Det er mange innfallsporter til Lofotodden nasjonalpark. Hvilke av disse brukte du i 2019?

1. Å
2. Sørvågen
3. Vindstad
4. Kjerkfjorden
5. Selfjord
6. Marka
7. Torsfjorden
8. Fredvang
Annen innfallsport

Spørsmål om bruk av sti/vei

12. Hvor mye av tida brukte du på merkede/tydelige stier når du gikk eller syklet i Lofotodden nasjonalpark siste år?

- 1 ☐ Alltid
2 ☐ Ofte
3 ☐ Av og til
4 ☐ Sjelden
5 ☐ Aldri

Informasjon om Lofotodden nasjonalpark

*Forklaring: I de neste spørsmålene spør vi om hvorvidt og hvordan du innhentet informasjon om Lofotodden nasjonalpark før besøket ditt i sommersesongen 2019. Vi bemerker at det er informasjon om nasjonalparken som er relevant i de neste spørsmålene. Hvis du innhentet generell informasjon om Lofoten, skal dette **ikke** oppgis spørsmålene som følger.*

13. Skaffet du deg informasjon om Lofotodden nasjonalpark før du kom til området i 2019?

- (1) ☐ Ja
(2) ☐ Nei

14. Hvor hentet du informasjon fra? (Kryss av for alle aktuelle alternativer)

- (1) ☐ Fra venner/slektninger/bekjente
(1) ☐ Fra blogg/facebook/sosiale medier ellers
(1) ☐ Fra internett ellers, hvilke sider: _____
(1) ☐ Fra reisehåndbok
(1) ☐ Fra brosjyre
(1) ☐ Fra et turistkontor/informasjonscenter
(1) ☐ Fra en turapp
(1) ☐ På annen måte, hvordan? _____

15. Hvor lett var det å finne den informasjonen du ønsket?

- (1) ☐ 1 Svært vanskelig
(2) ☐ 2

- (3) ☐ 3
- (4) ☐ 4
- (5) ☐ 5
- (6) ☐ 6
- (7) ☐ 7 Svært lett

16. Hvilken informasjon var det vanskelig å finne?

17. Dersom forvaltningsmyndigheten for Lofotodden nasjonalpark skulle gi mer informasjon om området, når/hvor ville du helst hatt denne informasjonen?

- (1) ☐ Før avreise hjemmefra
- (1) ☐ Underveis fra bostedet til Lofotodden nasjonalpark
- (1) ☐ På parkeringsplasser/innfallsporter til Lofotodden nasjonalpark
- (1) ☐ Inne i selve området

18. Dersom forvaltningsmyndigheten for parken skulle gi mer informasjon om området, hvordan ville du helst hatt denne informasjonen?

a. Informasjon som er tilgjengelig når jeg er hjemme:

- (1) ☐ Reisehåndbøker
- (1) ☐ Internett
- (1) ☐ Via mobiltelefon (app)
- (1) ☐ Annet, hva? _____

b. Informasjon ved parkeringsplasser/innfallsporter til Lofotodden nasjonalpark:

- (1) ☐ Muntlig informasjon fra naturveileder
- (1) ☐ Informasjonstavler
- (1) ☐ Via mobiltelefon (app)
- (1) ☐ Brosjyrer i selvbetjeningsautomater
- (1) ☐ Informasjonssenter
- (1) ☐ Brosjyrer på turisthyttene i området
- (1) ☐ Lysbildeforedrag/kåseri på turisthyttene i området
- (1) ☐ Annet, hva? _____

c. Informasjon inne i Lofotodden nasjonalpark:

- (1) ☐ Muntlig informasjon fra naturveileder du treffer på ute i fjellet
- (1) ☐ Via mobiltelefon (app)
- (1) ☐ Gjennom aktivitetsfirmaer/overnattingsbedrifter
- (1) ☐ Guida turer
- (1) ☐ Annet, hva? _____

19. Delte du dine opplevelser i Lofotodden nasjonalpark via sosiale media?

- (1) ☐ Nei
- (2) ☐ Ja, ca antall ganger: _____

20. Hvis ja, hvilke sosiale medier brukte du?

- (1) ☐ Facebook
- (1) ☐ Twitter
- (1) ☐ Instagram
- (1) ☐ Snapchat
- (1) ☐ Annet, hva? _____

Dine opplevelser i Lofotodden nasjonalpark

21. Hvor viktig var de følgende årsakene for at du besøkte Lofotodden nasjonalpark i 2019?

	Ingen betydning						Svært stor betydning	Vet ikke
	1	2	3	4	5	6	7	9
Å oppleve en helt spesiell natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheter for å se dyr/fugler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er mange fjelltopper å gå på	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Området er godt tilrettelagt med stier og overnattingsplasser for de besøkende	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
En treffer få andre i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Terrenget er lett å ferdes i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode fiskemuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode padlemuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Besøke Ryten og/eller Kvalvika	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Besøke Bunesstranda	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Besøke Horseidstranda	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22. I hvilken grad opplevde du følgende under ditt besøk/dine besøk i Lofotodden nasjonalpark i 2019?

	Ikke i det hele tatt	Bare minimalt	Til en viss grad	Det meste av tiden	Hele tiden	Ikke relevant
	1	2	3	4	5	9
Stillhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Natur uten menneskelig påvirkning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ren natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lite forstyrrelser fra andre besøkende (utenom eget turfølge)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naturopplevelser utenom det vanlige	☐	☐	☐	☐	☐	☐

23. Først vil vi gjerne vite hvor viktige ulike tiltak er/var for deg når du ferdes i Lofotodden nasjonalpark?

	Svært negativt			Verken negativt eller positivt			Svært positivt		Vet ikke
	1	2	3	4	5	6	7	9	
Skilt ved stikryss som viser avstand og retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Tydelig merking av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Nødbuer på lange ruter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Bruer som gjør elver/bekker lette å krysse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Enkle teltplasser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Klopper i bløte partier av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Parkeringsmuligheter ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Å treffe oppsyn/naturveileder i løpet av turen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Informasjonstavler ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
At det finnes korte, godt tilrettelagte stier til attraksjoner som utkikkspunkt eller kulturminner	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

24. Så vil vi gjerne vite hvordan du opplevde kvaliteten på/forekomsten av de samme tiltakene i Lofotodden nasjonalpark?

	Svært dårlig/mangelfullt			Verken dårlig eller bra			Svært bra		9
	1	2	3	4	5	6	7		Vet ikke
Skilt ved stikryss som viser avstand og retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Tydelig merking av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Nødbuer på lange ruter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Bruer som gjør elver/bekker lette å krysse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Enkle teltplasser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Klopper i bløte partier av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Parkeringsmuligheter ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

	Svært dårlig/ mangelfullt			Verken dårlig eller bra			Svært bra		9 Vet Ikke
	1	2	3	4	5	6	7		
Å treffe oppsyn/naturveileder i løpet av turen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Informasjonstavler ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐
At det finnes korte, godt tilrettelagte stier til attraksjoner som utkikkspunkt eller kulturminner	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐

25. Var det noe sted i Lofotodden nasjonalpark du opplevde tilretteleggingen som spesielt dårlig?

26. Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene, når det gjelder Lofotodden nasjonalpark?

	Helt uenig 1	2	3	Verken enig eller uenig 4	5	6	Helt enig 7	Vet ikke 9
Det er for mye søppel (toalettpapir, våtservietter e.l.) ved noen parkeringsplasser	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er for mye søppel (toalettpapir, våtservietter e.l.) enkelte steder inne i nasjonalparken	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er mye marint avfall i enkelte områder i nasjonalparken	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er greit at noen stier også kan brukes av syklist	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er for mye folk i noen områder i høysesongen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Hovedstiene i Lofotodden nasjonalpark bør være forbeholdt fotturister	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er enkelt å finne områder der du kan være for deg selv	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er blitt for stor slitasje på noen stier i området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det burde være tillatt å bruk helikopter/fly for folk som vil til vanskelig tilgjengelige fjelltopper/områder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det burde være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparkene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er greit med drondeflygning i områdene jeg går tur i	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐

27. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand;

«Jeg er villig til å betale kr 100/10 euro i besøksbidrag for å finansiere kostnader til toaletter, søppelhåndtering, tilrettelegging av stier og annen lokal besøksforvaltning.»

- (1) ☐ Svært enig
- (2) ☐ Enig
- (3) ☐ Verken enig eller uenig
- (4) ☐ Uenig
- (5) ☐ Svært uenig
- (6) ☐ Vet ikke

Andre besøkende

28. Møtte du andre besøkende du reagerte negativt på?

- (1) ☐ Nei
- (2) ☐ Ja, hvorfor? _____

Nasjonalparkstatusen

29. Visste du at Lofotodden nasjonalpark var vernet som nasjonalpark før du besøkte området siste år?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

30. Det at Lofotodden nasjonalpark er nasjonalpark, påvirket det valget om å komme hit?

- (1) ☐ 1 Ikke i det hele tatt
- (2) ☐ 2 I en viss grad
- (3) ☐ 3 I svært stor grad

31. Har du besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet i 2019?

- (1) ☐ Nei
- (1) ☐ Ja, i Norge, hvilke? _____
- (1) ☐ Ja, i utlandet

32. Har du besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet tidligere (før 2019)?

- (1) ☐ Nei
- (2) ☐ Ja, i Norge
- (3) ☐ Ja, i utlandet

34. Benyttet du drone da du besøkte nasjonalparken siste år?

- (1) ☐ Nei
- (2) ☐ Ja
- (3) ☐ Vet ikke

35. Vet du om følgende tiltak/aktiviteter er tillatt i nasjonalparken?

	Ja	Nei	Vet ikke
Er det tillatt å ta tørre kvister for å brenne bål, i den perioden bålbrekking er tillatt?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Er jakt, fangst og fiske tillatt?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kan alle som vil kjøre snøscooter?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kan du gå hvor du vil?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Er det lov til å fly med drone?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

36. Kjente du til Lofotvettreglene før du besøkte nasjonalparken i løpet av sommeren 2019?

- (1) ☐ Ja
(2) ☐ Nei
(3) ☐ Vet ikke

37. Oppfatter du Lofotodden nasjonalpark som et villmarksområde?

- (1) ☐ Nei, ikke i det hele tatt
(2) ☐ Ja, deler av området: Hvilke deler oppfattet du evt. ikke som et villmarksområde?
(3) ☐ Ja, hele området'

Om deg

38. Hvor sterkt knyttet føler du deg til Lofotodden nasjonalpark?

- (1) ☐ 1 Ingen spesiell tilknytning
(2) ☐ 2
(3) ☐ 3
(4) ☐ 4
(5) ☐ 5
(6) ☐ 6
(7) ☐ 7 Svært sterkt knyttet til

39. Hvor mange ganger har du vært på en flerdagers fottur eller skitur? (med flerdagers mener vi en lengre, sammenhengende tur der du overnatter underveis)

- (1) ☐ Aldri
(2) ☐ 1 gang
(3) ☐ 2-5 ganger
(4) ☐ 6-10 ganger
(5) ☐ 11-20 ganger
(6) ☐ Mer enn 20 ganger

40. Hvor interessert er du i ulike former for friluftsliv?

	Ikke interessert	Litt interessert	Interessert	Svært interessert
Tradisjonelt høstingsfriluftsliv (matauk er et viktig motiv, som jakt, fiske, bær/sopplukking)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Turfriluftsliv (turer til fots og/eller på ski)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Moderne friluftsliv (aktiviteter som krever spesielle ferdigheter og utstyr eks. terrengsykling, klatring, kiting, elvepadling, hanggliding)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Motoriserte utendørsaktiviteter (eks. båtsport, snøscooterkjøring)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐

41. Hvor er du bosatt?

- (1) ☐ Norge, vennligst oppgi postnummer: _____
(2) ☐ Sverige
(3) ☐ Danmark
(4) ☐ Tyskland
(5) ☐ Nederland
(6) ☐ Annet land, hvilket? _____

42. Fødselsår: _____

43. Er du?

- (1) ☐ Kvinne
- (2) ☐ Mann

44. Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- (1) ☐ Grunnskole
- (2) ☐ Videregående skole
- (3) ☐ Høgskole/universitet 1-3 år
- (4) ☐ Høgskole/universitet 4 år eller mer

12.4 Fritekstsvar

Hvilke andre aktiviteter har du utøvet i Lofotodden nasjonalpark siste år?

Photography, boat trip, art
Bootssafaris
Schiffsfahrten
Strandrydding med ribb i regi av Clean Up Lofoten og Aqua Lofoten Coast Adventure.
Geocaching
Walking between cities, swimming on a boat
Kajak
Fotografering, bading
Ferry rides
Photography
Riding
Beeren sammeln
Boating
Geocaching
Fotografering.
Bootsfahrten
Boat trips
We picnicked in the park after our hike.
Photography
Photography
Photography
Bærplukking
Whale watching
Geocaching
Photography
Geocaching
Berry picking, photography
Drone photography
boat trip

geocaching, photographing
Angeltour, Wanderungen, Golf
Fotografering, bærplukking
Fotografieren, Bootstour
Boatride
Piknik og bading
Bærplukking
Camping, berry-picking, ferry tour,
hiking
Fotografering, båtturer, museum.
A bird watching boat trip, geocaching, swimming
Photography and swimming in the sea
Boat tour
Boat tour
Photography and little of trail running.
Ribboattouren Besuch von Museen Strand
Fotografering
I take lots of photos, gather some herbs and berries
Fotografieren und eine Speedboot-Tour in Reine
Løping
Ribsafari
Photography
Schiffahrten, Fotografieren, Baden
Taking photos.
picking berries, photography
geocaching
I painted a little bit (watercolor), the scenery is amazing there. I also made some photographs there. I was with friends that wanted to run and train for a semi marathon in France. They also tried to find surfing gear to rent, but unfortunately, the rental shops were closing too early for us and we could not rent surf gear for less than 24h.
boat rent
fotografering

Bærplukking
GeoCache
Fotos und Naturbeobachtungen
Geocaching Photography
Boat-trip, photographing (not arranged activities)
Beeren sammeln, Pilze sammeln
Reiten (nur die Kinder in Hov, Grimsoy) Geocaching Fotographieren Schwimmen (bei Rosvika und Ramberg)
Picking berries for cooking, also mountainbiking
Beerensammeln, Strandausflug, baden
schiff fahren, fotografieren
valokuvaus,
Båttur
Baden, Museumsbesuch, Bootfahren
Photography
Erholung am Strand, Spaziergänge am Strand
Bærplukking, joggetur, båttur
Løpetur, fotografering, sparktur
Boat tours
Picking berries and playing guitar
Fotografieren
Picking berries
Photography, enjoying landscape
Running
A boat tour to one of the islands.
Walking and climbing
Jogging
Berry picking, swimming, landscape photography
Boat trips
Fotografieren

Bærplukking, geocaching, fotografering,
Fotografieren
Diving
Boat ride, scuba diving
Photography, swimming
Boat trip
Fiske. Bærplukking.
Fotografieren, Beerensammeln
Bærplukking, dugnad med klopping og dugnad på Fredvanghytta.
Running
Geocaching
Seeadler Tour mit Speedboot, Museumsbesuche
Diving
Guided Northern Lights Tour
Bading, fotografering, geocaching
Båttur
picking berries, photography
Båttur
Sailing
Fotografieren
My husband and I had a boat trip and we took self-organized photo tours.
Climbing
walking and birdwatching
Geocaching, Photography
Surfing
I was there mainly for photography purposes as I am a professional photographer. I'm going to organize a photographic tour from Italy for the next summer
swimming, surf, photography, geocaching and running
Photography
Berry picking, although this was incidental while walking, not a goal in itself.
Photo
Photography

Picking up berries and mushrooms, photosets
Photographing, city strolls, museums
Fotografie, Videografie, Wandern
Photography
berry picking, watching the bike race (September)
Fotografieren, Drohnenflug
Mainly photography
Surfing
Berry picking, photographie, driving a drone sightseeing
Fotografieren
Pflanzen bestimmen und Fotografieren, Geologischemerkmale des Glacial bestimmt, und dies an Mitreisende weitergegeben.
Swiming, photographing
Fotografieren
Swimming, boat trip, berrypicking
Roadtripping, camping, photographing
photography, birdwatching
Photography
sitting and looking at the view, and photography of plants. plant-watching!
Berry picking, photography
Photography
boat trip, berry picking
Visit museum
Sightseeing, Beeren sammeln während den Wanderungen, Picknick
Bærplukking. Forøvrig kunne dere godt ha gitt meg anledning til å svare mer nyansert, enn bare med tall når det gjelder hvor ofte jeg går i Lofotfjellene.....!
Taking photographs, camp (tent)
Fotografering, tur med barnebarn, bærplukking
Yoga,
Båtturer
Photography, picking berries
surf
Swimming in the sea

Båttur
We were working in a farm as woofers
Photography
running, bathing
Fotografie
Fotografieren
Berry picking, running, swimming
swimming, SUP
Beerensammeln, Spazieren gehen Baden
Photography
We have reached Lofotoden National Park on our whole Norway trip towards Tromsø. We have spent tree winters in Tromsø during last years and we have been working togethr (me and my husband) there in tourism. We made our trip to Lofoten Islands, cause I was already 5 months pregnant and I felt an urge to visit this beautiful country for last time before longer break. We have been moving out our belongings from Tromsø as the kid was not planned at all and we still had our contracts there. We wanted to say proper goodbye to our friends, colleagues at work and to our boss. We had very tight schedule so in the end we finished partly in our own car making roundtrips to every possible to reach part of Lofoten Islands. We climbed up Ryten cause it was only one thing for me possible to reach in my conditions and we have been chasing for northern lights. To take some nice pictures it was our goal.
Fotografieren
did some short trail runs, picked up berries and edible mushrooms. swam in the sea.
Geocaching, båttur.
sightseeing
boat trip, picking berries, photography, running
picking berries, photography
Photography
Hiking
Bading
Fotografieren, Schiffsfahrt
Photography mainly, also swimming, paddleboard, mountain biking
We took a boat trip with Aqualofoten to the Refsvika cave.
Boat cruise, museums
Fotografieren
boat trip, sea eagle watching.

Bærplukking
visited some farms
Fotografering
Geocaching
Geocaching and photography
boat trip, bird watching
løping
Photography, bird watching
Foto, bærplukk, fjell-løping.
Photography
Fotografieren, nationale Küche kennenlernen
Bird watching, picking hjortron
Bærplukking, soppstaking.
Båttur og teltet
Photography
Fotografieren, Baden, zodiac, birdwatching
Picking berries, fotography
Fotografering av natur og arbeidsmiljøer
Fisking og båttur på havet
Bådtur, geocaching
Photography
Berry picking, bird watching, dining, sunbathing
Photography, swimming, bird watching, sailing, viking museum,
Schiffsfahrten / Fotografieren
Berry picking, photography, off road running
Geocaching
Camping, photography
Tauchen
Strandbesuche, Zelten
Båttur
Fotografieren
Photography

Fotografieren
Fotografieren
Fotografieren, Beeren sammeln
Surfing, boat trip (rented our own while fishing)
Båttur, fotograferin
Photography
Landscape and wildlife photography
Photography
Photography, cycling, running
Picking berries
Fotografieren
Fotografieren, Huskyfarmen anschauen, Die Mentalität der Norweger kennenlernen und die Natur
Photography
Berry picking, swimming, joga
Wir waren eine Woche auf einem Segelboot unterwegs und sind die Lofotodden von sueden noch norden hochgesegelt. Danach bin alleine zu Fuß und mit einem Zelt wieder nach zurueck gelaufen
Fotografieren
Photography, writing, sketchbooking (I am a full-time artist/illustrator), geocaching
Fotografieren
Plukket søppel i Vestervika og Stokkvika. Plukket blåbær og tyttebær. Sanka sauer.
Geocaching
many-day camping
Photographing
Photography, geocaching
Visited village. And hiking each day
photos
Fotografieren, Spaziergang, Wikingermuseum
Bærplukk, havfiske, trening, fotografering
Fotografieren
Seiling
kayak
Photography, including a guided trip to see the northern lights and one evening out watching them on our own.

Berry picking, Photography
photography
Boat trips
Wandern, Bergsteigen, Museenbesuche, Ortsbesuche
Fjord boat ride
Running
Walking around, wanted to go to sauna as well but that wasn't possible
Bouldering
Riding
Photographing, hitch-hiking, swimming
Boat trips
Boat trip, visit to Viking museum, visit to aquarium
Fotografieren
Snorkling
båttur, rib
Boat tour to Trollfjord and bird watching.
boat trip
Leide båt
Museumsbesuche, Strandspaziergänge, Fotografieren
Boat trip
Snorkeling!
Fotografie
Fotografieren, Beerensammeln, Baden
Photography, geocaching, wil berry picking
visiting museums
photography
Photography
Taking the boat to go to places that were not reachable by car.
Photography, boat trip, art

Hvilke andre innfallsporter benyttet du i løpet av det siste året?

Moskenes

Rib-tur fra Reine med Aqua Lofoten Coast Adventure/Clean Up Lofoten
View point close Reine
We came from Narvik
Moskenes, Reine, Leknes, Henningsvaer, Svolvaer
Kvalvika beach
Leknes airport
E 10 von Narvik kommend
moskenes
Moskenes ferge stopp
Moskenes
Moskenes (Fähre Bodo - Moskenes)
Svolvaer (plane)
Haukland beach, Offersoykammen, Kvalvika beach.
We came from Nordkapp and entered the Lofoten with the road from Evenskjer/Hinnøya
Vikings village
Utgangspunkt Stamsund
I came from Narvik with bus
Moskenes med færge
Leknes
The road from Narvik
Middagstinden, Holandsmaelen, Fetsvagtinden
Moskenes
Moskenes
Napp
Drove from the mainland
Moskenes Djupfjorden
Løkvika i Selfjorden.
Evenes Airport
From Andøya (from the North)
Narvik
Forsfjorden
Flakstadøya, Vestvagoy, Austvagoya

Djupfjorden
Vi utforskade i måfå där det kändes bra vid märkta stigar.
Leknes
Ramberg, Hamnøy
Moskenes
None
Moskenes
By street
Kjørte fra Skagsanden Camping, usikker på hva innfallsporten vil hete da
Ferge fra Bodø til Moskenes
Moskenes
I don't understand your question..?
Leknes Airport - rental car
SVOLVER, AND TUNNEL FROM NARVIK
Moskenes
Båt yttersia
Moskenes
Ballstad, Stokmarknes, Reine, Kvalvika beach
Nustfjord. We came from the North. The rest I can't recall/remember
By car over the E10 from Lødingen.
svolæe
Kabelvag, Nusfjord, Hennigsvær
bognes - lodingen ferry . then drove
svolvaer
Moskenes
Reine, Nusflord, Henningsvæer
We drove from Vesteralen islands
north west region
evenes airport and then driving (rented car)
Ryten
All other entrances driving thru Lofoten
Fähre Bodo nach Moskenes

Lødingen
By car from Senja island
Moskenes
Bodo to Moskenes
Helle
Flew into Evenes and hired a car
We travelled by car from Vestralen, by E10 road
bil från Kiruna
Hitchhiking from the continental part
Kiruna - Riksgränsen - Bjerkvik - E(10) - Ballstad (by rental car)
Akkarvikodden
Svolvaer
Reine
Myrland Sto Eggum
Narvik
Leknes flyplass fra Bodø
Moskenes
We flew into Leknes, drove to Reine, A, Svolvaer and back to Leknes
Ferry from Bodo to Svolvær, then cycled south
Bil
took the ferry from Bodo to Moskenes
E10 road from mainland
Leknes
Fiskebol, Moskenes
I can't remember

Hvilken type informasjon som var vanskelig å finne?

Forslag til andre turer i området, informasjon om parkering, feil informasjon om hytta på nettsiden, vanskelig å finne ut om ting i området var åpent
It was difficult to find information about the paths

Little things like a comprehensive list of all trails, including where to park, was hard to find. We ended up using mostly travel bloggers who had visited different trails before to plan our hikes. Sometimes it was also tricky to easily find the beginning or end of a particular trail.
About hiking paths.
maps
Info regarding hiking trails. Gpx trails
Camping site information, detailed hiking maps, areas nearby where we could stock up on food, access to potable water
The precise paths (wich I can dowload and use on my watch)
Overnatting Og turer som ikkje var til unødvendig slitasje på naturen
Hiking trails; where these start etc.
Information in Russian about parking lots, convenient parking lots, inexpensive campsites and the cost of living in them.
Hiking routes
Hiking information
Fahrpläne, Routen und Lage der Haltestellen der Busse (Regionalverkehr).
Generelt litt lite informasjon. Hvor går grensene i nasjonalparken, er starten av Reinebringen med? Hvilke regler gjelder for turister i en nasjonalpark? Savner mer informasjon på turistknutepunkter.
Taxi boat explanations Buses
I would have liked more information about places to stay, especially cabins, huts and what we in Sweden call "vindskydd". I may have not looked closed enough, but anyhow.
Info on where to stay with a tent and interesting spots to visit
It was rather difficult to find exact pictures and views from interesting places. You can see a lot of pictures from Ryten, Reinebringen, etc, but a lot of pics are not well-geotagged or even named in internet. That's why it was very difficult to make decisions where to go, where to stay, where to live. Especially at first time at Lofoten. But all possible when you really want to find info. I think that problem has a place to be for non-english people, mainly.
Hvor turen starter fra, hvor godt stien er merket, vanskelighetsgrad
The park is new and the maps are not always updated with the boundaries of the park.
where to hike and to fish, where to get licences for fresh water fishing
Difficulty of trails, maintenance if trails, location of non campsites due to risk of water pollution
Info fra privatpersoner ang turbeskrivelse var noe misvisende
Wo und unter welchen Bedingungen darf gezeltet werden?
Plasser og bo, turer som ikke var toppturer
Wanderrouuten
Camping sites locations and price
Ausgangspunkte, genaue Routen, Schwierigkeitsgrade von Wanderungen

detailed hiking route to be able to navigate even if its foggy
The public transport was difficult to find in advance, we had to wait a while until we could see the buses and trains schedule.
information in french
Wanderrouten, Übernachtung, Wetter
The hiking trip around a lake was very poorly indicated, we could not tell if we were on a track or not!
Verbindung der einzelnen Wanderungen.
It was sometimes difficult to find a good clear description of the hike, with a map.
Da jeg begynte å gå i Lofotfjellene, var det få av lokalbefolkningen, som var særlig kjente der, men jeg var heldig og ble kjent med og etter hvert også gode venner med Torfinn Eide (= mannen som har gått opp de fleste løypene i Lofotfjellene).
Komplette Wanderung durch Lofoten Meistens waren es nur tagestouren, die auf eine Reise mit Auto/Van ausgerichtet waren
How to connect your start and finish together
Wo befinden sich markierte Wege, in welche Schwierigkeitsstufe werden diese eingruppiert, wie hoch ist meine eigene Fitness, wie sieht die jeweilige Markierung aus.
The difficulty level of the walks as we have small children
Maps for walkers similar to the UK os 1:25,000 scale. Also guide books with day walks.
That it existed.
The precise paths to follow and the real level of difficulty
Wanderrouten zu finden
Detailed route Information. The worst was actually that i bought the hiking maps in Bodø. Those did not help me on my trip at all but for the overview. I had a GPS with free maps that i downloaded beforehand. They had more or less all the small trails and helped a lot to stay on track.
The info you get from "Visit Norway" is too general with no details.
Access to Tourist Information office in Lofoten
Bra turer med tydelige beskrivelser
Spezielle und unterschiedliche Wanderwege
where to stay and walking routes
Specific information on trails.
spezielle Wanderwege
specific climbing guides except for svolvegeita, which was very easy to find information about.
Få tak i bøker, kart, informasjon om stier og fine turer var vanskelig (i Oslo). Fant til slutt en god bok, men skulle gjerne hatt et kart og enda mer beskrivelser i forkant. Men vi klarte oss med litt næringsveit og spørre andre på veien. Kjempe fornøyd med oppholdet! En av de beste feriene vi har vært på.
Informationen über eine zusammenhängende, längere Wanderung

info about the Hurtigruten (Svolver to Trompso) booking mountain huts (impossible!)
Hvor man kan overnatte i telt udenfor campingpladserne
Ferry schedules were quite unclear
Hiking paths information / details
Clear trail maps/topo maps. Recommendations for routes to follow to drive to several hikes in the park.
general hiking guide to Lofoten - Short day hikes
Tips für Übernachtungen haben wir lediglich über Buchungsportale wie Booking.com im Detail finden können
Übernachtungsmöglichkeit Information, dass Wild Campen nicht überall möglich ist
Wo mehrtägige Wanderungen möglich sind.
hiking routes
Information about where to tent, park your car etc...
Exact hiking routes, weather, camp sites
accomodations
where hikes started from specifically
In what radius you were not allowed to camp in a certain (drinking water) area. Bus stations and times were confusing to read/discern. The Kjerkfjorden boat times were off by a mile and not from every angle it could be known that a certain boat stop was out of order.
List of all the hikes, where it starts, length, difficulty
Fant ikke så mye info rundt Bunesstranda
Roads for hiking
Detailed description of the trails, duration, conditions, difficulty.
Wanderweg Beschreibungen, Hütten, Hüttenzugänge, welche Art von. Hüttenbewirtschaftung
How to organize a 5 day trip most efficiently, given ferry schedules, driving distances, etc.
Zeitplan bus. Schwierigkeitsgrad gipfeltouren
Det finnes ingen "Visit Lofotodden nasjonalpark" eller tilsvarende. For eksempel en hjemmeside eller besøksenter for nasjonalparken.
the possibilities to walking on roads the tracks in moutains
Om turer som kunne være spektakulære, men hvor det ikke var så mye folk... Ble mye studering av turkart i forkant. Jeg synes det bør være noen skjulte perler...
Wanderungen
Welche Wanderwege wie schwierig sind

How to get the hut key from the local info office. Only available by telephone, office closed. Had to drive to two offices because one office closed, went back to Reine again.
Forslag til andre turer i området, informasjon om parkering, feil informasjon om hytta på nettsiden, vanskelig å finne ut om ting i området var åpent
It was difficult to find information about the paths
Little things like a comprehensive list of all trails, including where to park, was hard to find. We ended up using mostly travel bloggers who had visited different trails before to plan our hikes. Sometimes it was also tricky to easily find the beginning or end of a particular trail.

Deler av Lofotodden som ikke ble vurdert som villmark

Kvalvika, Ryten
Steder med mange turister og bobiler
All the parts where there were many caravans and vans, public toilets and campsites.
Strände
City, living areas
Kvalvika
Så fort man kommer seg 1km utenfor stier
Mye turister og turstier. Mye område ligger nært bebyggelsen da.
De mest turistifiserte
The less assessable part. A bit further in the area
Überall dort, wo Hütten im Gebiet stehen - aber die stören in dieser Landschaft nicht.
Kvalvika beach itself
Usikker hvor parken strekker seg. Men det er bebyggelse i nærhet om ikke i parken, dette er ikke villmarksområder.
Verschiedene gut besuchte Strände...ryken ... reinebringen... problematisch empfinde ich dass es wenige gute Wanderwege und auch Stege im nassen Gebiet gibt... daher laufen die Menschen neben den Wegen und die sensiblen Böden sind zertrampelt und gehen kaputt
maybe moskonesoya
Some overly visited places
Places close to the roads or at 1-2 hours distance to parkings
Those with the beaten tracks and built paths
Wanderwege zum Kvalvika-beach,... Die größten Highlights sind sehr überlaufen.
Ryten
Kvalvika og stien inn dit føles ikke som villmark for meg.
Turistifiserte områder som Kvalvika.

Einige zu eindeutige Wege, Hütten, Müll
De deler som er bebodd
Områder med mye befolkning, Moskenes og Sørvågen
The more remote areas which are not easy accesable.
I'm not sure I understand the question....Trailheads, populated beaches, settlements.
Wege zu Hauptattraktionen sind teilweise von den vielen Besuchern verschlammt und Zigarettensammel liegen teilweise herum
vet ikke
Near the hiking paths
the touritis attractions: reine summit, kvalvika, rytten, nusfjord
Paths, publicly attended places (hiking spots), cities, roads
the towns and some places like Reinsbringen where there was a lot of people
Areas close to roads
The parts with an overload of tourists
Der det ikke er stier eller spor av mennesker.
Ryten
Lofotodden is very beautiful, but not wild or remote. You're always in less than a day hiking from houses or roads, and there are marked paths
Infrastruktur
I don't remember
Usikker.
Überall dort, wo sehr viele Zelte stehen, z.B. in der Walbucht (Kvalvika). Aber trotzdem ist die Natur überwiegend unberührt und wunderschön.
Villages
Kvalvika Bunnes
Over crowded ones
Dort, wo touristische Erschließung gebaut wurde
Kvalvika bay - too popular
Parts that are not close roads/towns
Leider führt der Ausbau der Wege zu noch mehr Touristen, was der Natur sichtlich nicht gut tut (Abfall, Erosion). Mit einem Parkeintritt könnte man da vielleicht etwas steuern. Auch das Parken über Nacht sollte kostenpflichtig sein, dafür wäre ein Trockenwc teilweise sinnvoll, weil überall die Feuchttücher echt eklig sind (wir hatten übrigens ein Wc im Camper).
We only visited a small section of the park on a busy trail. This did not seem like wilderness, but it seemed like most of the other areas may be more like wilderness. In the United States, wilderness is a protection status that generally means

that there are restrictions on using cars or powered equipment, that there is minimal development, and that there are sometimes permits required to visit. I have been in "wilderness areas" that are more busy than our experience in Lofotodden, so I could consider some parts of Lofotodden to be similar to wilderness areas. But I usually seek wilderness areas for the nature and lack of people.
Teltplasser
All of them
Dont know
Areas around huts/cottages or infrastructure
Bunes Beach and a road to it, Kvalvika Beach and surroundings
Hauklandstrand
Crowded routes
Its very hard to see it as a pure wilderness area when there are so many people around. IT WAS AMAZING THOU
Bebygget område og innhegninger
Some of the areas near A felt like they were more "public" than being protected. For example, a lot of cars, traffic, and facilities that didn't align with the rest of the national park.
Turen til Kvalvika
The city of A was very turistic and I did not perceived its wilderness
wo zu viele Touristen sind
Usikker på navn på plassen. Men vi gikk en annen oppmerket vei tilbake fra Kvalvika. Og der var det mindre folk og vi var nesten aleine i området. Den "sørlige" ruten fra kvalvika.
Hard to say. Some areas were quite crowded so you didnt get the `wilderness feeling`
große Wanderwege
Ich habe zu wenig davon gesehen, um dies beurteilen zu können. Dass der NP so langgestreckt und für Touristen unübersichtlich ist, trägt sicher auch dazu bei!
Towns and villages
Die Sehenswürdigkeiten wie die berühmten Strände und Gipfel.
Ryten, kvalvika, reinebringen
Summits, but that's understandable
Fredvang/Kvalvika
Vet ej
Fast alle Berge. Die Wanderwege sind hier schon sehr ausgetreten und schaden der Natur. Hier wäre eine abgesteckte Route gut.
Areas near entry spots, People camp there, eat there... it doesn't look wild enough for me
Die urban besiedelten Gebiete.
Extremely popular paths/beaches and their surroundings (during the high season)

Parts close to camping.
Kvalvika
De mest brukte stiene
Horseide, Bunes, Kvalvika, Ryten, fjellene innover fra Sørpågen
There where are hotels, cabins etc.
Kvalvika Beach
Kvalvika.
Hermannsdalstind
Steder med demning hytte eller klopping
The touristic parts with a lot of day-hikers and large an clearly marked paths. I don't mind that they are there, we just didn't expect it. Otherwise we would have stayed a bit more in remote locations.
An Sehenswürdigkeiten und in der Nähe von Campingplätzen
Zeltplätze an Kvalvika und Wege
Parkplätze, befestigte Wanderwege
Ich bin nicht sicher
Z.b. weg zur kvalvika
Kvakvika bich)) A.
The overcrowded Kvalvika and its vicinity are still, of course, wilderness area, but did not really feel as such
Close to villages.
Områdene som er lettest tilgjengelig : Bunesstranden Inngangen til nasjonalparken fra Å Nordligste delen
Eine Seite des Strandes Kava..
Stigen upp till Kvalvika.
Next to parking place
It is always tricky to keep wilderness and to make it available to people. Since there is a quite much people and traces of people and human activities not even wilderness is fully wild.
Wege, Hütten, Schilder
The best known areas, especially Kvalvika. But we had no problem with it.
Vanskelig å navngi
Kvalvikka, Nusfjord, Stausee, Wasserkraftwerk
Det som er nærmest bebyggelse og der de mest brukte turstiene går.
weiß ich nicht mehr

Reinebringe
Entrance, parking space
Hvor der er byer og hvor der er mange turister samlet.
De mest abskjermede. Minst tilgjengelige.
Bunes Beach, Kvalvika
Smaller hiking paths and places where no activity was needed to see the full view
de mest besøkte plassene
The heavily used paths and camp areas.
Selfjorden, Kjerkfjorden
The parts where there are a lot of people and/or is easily accessible.
The further away, the more wild the area becomes.
Kvalvika beach
Towns
Ådalen, Kvalvika
Ryten, Reinebringen, some popupal tent places
rhythen
Area around Nusfjord,
Der Weg nach Kvalvika
Jeg vet ikke helt hvotr grensene går, men mer nede ved bebyggelse og der det ferdes mye folk
Litt usikker på hva som menes med villmarksområde. Husker ikke helt hvor grensene går, men noe er ganske nær bebyggelse og da er det vel ikke villmark.
Ved boliger og vei
Die Pfade auf denen teils unglaublich viele Menschen unterwegs sind
The villages and the busiest tourist areas like Bunesbeach
Ryten Kvalvika and Bunesstranda feels more like a spot for Insta pictures than a national park
De mest turistifiserte områdene
Wir waren nicht überall
Stier med mye turister. Å dalen f.eks
Mukebu, Bunesstranden
Bunes, Horseide, Kvalvika etc
the extremely touristy areas such as the center of Å

Den ytre delen. Helsegga mot Lofotodden, Refsnes og tildels Hell oppfatter jeg som et villmarksområde.
Området rundt Kvalvika har dessverre utviklet seg til en søppeldynge
Ortschaften, militärische Einrichtungen, Strassen, überall, wo Menschen etwas verändern.
Parts too much adapted to unexperienced hikers. Too much adapted to 'fastfood-tourists'. Very uncomfortable for 'real' nature lovers.
e.g. Ryten / Kvalvika, where it can be way too crowded in the peak season
Områdene der mange turister drar...
Tourist attractions that are crowded somehow loose the wilderness attribute, e.g. Ryte or Bunes
De områder med mye folk.
Kvalvika, Ryten, Bunes
Die Haupt Touristenattraktionen, bekannte Wandertouren, Menschen, Autos und Wohnmobile stauen sich auf den Straßen, es wirkt überlaufen kommt aber sicherlich auf die Jahreszeit an und ist bestimmt nur in Stoßzeiten so
beach next to kvalvika
Kvalvika
It just seemed pretty crowded. I am not sure what exactly what is meant by a wilderness area in Norway but it just didn't feel remote like a wilderness area in North America.
The entrance and first mile or so of the trail
Turstien til Ryten
Hotspots
Entrances to the park
trykket feil
blir litt mye klopper
The ones closest to towns.
De mest populære stiene og mest besøkte stedene.
heavy used walking trails
Well, places where we mostly were, were easy to enter and we met quite a many people there. I do not consider that wilderness, but I think its better that way that some areas are for hiking and walking etc but most of the nature is not. You can see the landskape, you can feel the fresh air and feel the nature, but still most of it should be kept safe from people.
viel besuchte Wanderwege
The parts which can be found far from the main tourist paths and are only occasionally disturbed by human presence.
Nahezu alle Gebiete, die in offiziellen Wanderkarten eingezeichnet sind.
Ågvatnet,
Villages

Main roads, everything paved
In the closer surroundings of roads, coast and in sight of settlement
Ådalen. Reinefjord.
der hauptstrasse (E10) entlang
De høyeste områdene.
der det er infrastruktur
High mountains
naerhet til park.plassene
Near to Fredvang
those near the access points and roads
Gegend um Reine und A
in mountains
Je näher an man an die Ortschaften kommt
Dinot know
Kjenner ikke grensene og kan derfor ikke gi et godt svar
Die Wege und Brücken sind natürlich berührt worden. Aber ist auch nicht relevant ... Gebiet ist zu klein um unberührt für mich zu gelten.
Ryten / Kvalvika beach and Reinebringen were too busy with people to me to consider wilderness areas.
The very busy and touristy hiking areas
Der Aufstieg zum Reinebringen
Utakleiv
The sheer amount of hikers at Ryten, and the start of the hike by a sheep farm made it feel a lot less like a wilderness area.
Opptråkkede stier til kvalvika får det ikke til å framstå som et villmarksområde. Framstår som meget berørt av mennesker.
Svolvaer
Can't specify
city parts and the one that have CLEARLY too much attractiveness ans so too much tourists
places of cabins and trails
All the west cost, all the summit with no path
wherever there is large infrastructure made by man
Ryten. Areas with high amounts of visitors.
Kvalvika Beach

Outside marked path
Where there are a lot of people
I didn't visit the whole park, far from it, but the "easily" accessible surroundings on the Fredvang side generate more damage (rubbish, cigarette butts on the roads...) than a little further away (access by Selljord cleaner). The "dirty" human traces take me away from the wilderness
Große Attraktionen mit vielen Besuchern, aber das ist normal und okay
the parking lot.
Touristy areas like Ryten, Reinebringen
all towns and roadways
Die Wege
Don't know.
Berggipfel in der Hochsaison
Der Wanderweg. Links und rechts daneben ist unberührte Natur
Areas that hve no facilities or road access. Perhaps the area to the south west of Lofotodden
dort wo viele touristen sind, zb am strand kvalvika, wo sogar gezeltet wurde.. geht man etwas weiter weg, ist die natur aber ziemlich unberührt
Zu Beginn bei Moskenes, Bunes Beach
Yttersiden, hvor det er mer vanskelig tilgjengelig for masseturismen
Wooden paths
Die Hauptstraße Zu überlaufene Wanderwege
Ådalen, Kvalvika, Bunes, Ryten
Fra Å til Lofotodden, Yttersia fra Bunesstranda, gjennom Hermansdalen, Refsvika frem til Helle
Where there are many people.
Das viele wanderer achtlos mit der Natur umgehen und überall Müll und Toilettenpapier hinwerfen. Das ist sehr traurig
I would not characterize the trails to the main tourist attractions (like Kvalvika) as wilderness, since a significant amount of work has been done by humans, building the paths and such. However, I don't see this as a negative thing because these paths make the trails more accessible and safe while also preserving nature, shielding it from the feet of thousands of people trying to find the least muddy way.
Too many people in kvalvika. It s beatiful, so understandable...
Stiene
Where you take the boat across the fjord. Startingpoint at Fredvang to summit or beach. Returning to civilisation at Solvear.
I visited Kvalvika beach and Ryten. These parts were very exploited, there were loads of people there when I was there (in June).

Allt utom det som ligger fra Ågvatnet / Stokkvik ut mot Refsvika, Hell, Buvågen (innenfor Trolldalsvatnet er og litt mer villmark)
The ones without any buildings in the area
Kvalvika og Ryten
Places near roads or parkings. Or places with too many people
Überall wo Wanderwege hinführen. Unberührt ist für uns wirklich unmarkiertes Gebiet. Das Gebiet ist touristisch sehr frequentiert. Es gibt auch viele Schilder, dass es sich bei den Seen um Wasserreservoirs handelt. Das ist natürlich wegen des Tourismus aufkommens nötig, aber wäre in unberührter Natur nicht der Fall. In Kvalvik sahen wir leider Überreste und Müll von Wanderern die dort offensichtlich übernachtet bzw. gecamp haben aber auch viel angespülten Müll. Entlang der Wanderwege selbst war eher weniger Müll zu sehen- das fanden wir positiv,
I do not agree with the concept of wilderness. all these areas have been subject to anthropic influence for hundreds of years. Wilderness is a relatively recent constructed category and I do not think any area where humans have adapted the environment to their own needs (through wooden bridges, clearing of bushes... and so on so forth) could be regarded as wild
Det är ju många byar som ligger i nära relation till nationalparken som minskar känslan av vildmark.
The trail up to Munkebu from Sørvågen.
near hut, places where a lot of people camp
Wasserkraftwerke am Hermandalstinden, sowie Schutzhütten
Some places were a bit touristy, e.g. Kvalvika.
Ryten Kvalvika Strand
Küstenstreifen
Kulturlandskap v sjøen, f.eks. Buneset Alle steder vi besøkte der det var mye folk, teltslagning etc.
Touristique ones, Flaktag beach, Auckland beach
Kvalvika
der Kvalvika Beach Trail war mit Toilettenpapier sogar in Wasserläufen stark verunreinigt gewesen
Reinebringen
The towns
Bygdene
The parts that are constantly traversed by tourists
Der det er marint avfall
område Ågvatnet område Sørvågvatnet
All the crowded parts from which you can see either buildings or people. Ryten or Kvalvika are not so wild, but at least it can be considered as for other people for use, so all the other wilder parts can be protected from humanity.
dagturer som munkebu

Die Bereiche mit den sehr stark genutzten Wanderwegen.
where there were things made for how good it is to be able to walk. i liked the ropes and chains that i needed to get somewhere, but more down low by the waterfalls and stuff, that felt more man-made
Kvalvika
cannot remember
Some of the built up trail areas and other trail improvements and some structures for signs, etc.
The towns and villages.
Areas that have received much interference by humans.
A
Beginnin trails closer to the towns. Especially close to parking lots and where trails with better marked pathes start. Also walking down to Kvalvika Beach was a bit surprisingly made, and very crowded.
Villages.
Kvalvika, ryten og andra
The towns, habitation
I perceive the most of thw National Park as a wilderness area except close to the main road where the biggest towns are
villadges
don't remember
The entrance
direkte Umgebung des Parkplatzes mit dem kürzesten Weg zu Kvalvika beach
Ryten, Kvalvika, beides aufgrund des hohen Besucheraufkommens
Areas close to parking
the roads
Hermansdaltinden
not familiar
Ryten und Kvalvika Beach
towns, roads
Mountain and some sea shore areas
Städer
Kvalvika, Munkebu
Det var Kvalvika som et område med altfor mange mennesker der. Man kunne ikke oppleve naturen der som et riktig villmarksområde.
Too many tourist on Kvalvika Beach; easy to access, no toilets, we didn't take the short access and were alone until that one famous beach where everyone stayed for the night using aluminium grills and bringing a lot of stuff with them (not "normal" hikers)

pga mye folk vil jeg ikke definere kvalvika som et villmarksområde
Nei egentlig så oppfattet jeg alt som villmarksområde.
Where trailheads had a little bit of litter
Monkebu hut, kvalvika Beach, küstenwanderung zum nufjord
The summit hikes
Stokkvika bay
roads, village
Der det er hytter med store turistgrupper
uns gefällt es nicht wenn wie auf den Berg Reine nur Treppen sind.
Det er jo mye stier, men bortsett fra det er det jo lite bygninger og inngrep. Dette er svært viktig for følelsen av å være i villmark. Bør kunne tilrettelegge for handikappede noen steder, men tar det hel av blir dette ødelagt natur.
Especially at the entrance points and along the shores
Ryten /kvalvik
Deler av veien til Bunes.
Turstiene.
The villages/cities
Strände Bereiche entlang der Straßen,
Der Stand Kvalvika Beach
Der det finns beboelse
Städte, Dörfer, Straßen ... die wir brauchen und dankbar nutzen
Kvalvika
Stark besuchte Wanderwege
Delen nærmast parkeringen i Sørvågen som jag gick förbi på väg till Å.
Überall, wo viele Menschen entlanglaufen, ist keine unberührte Natur. Man trifft auf andere Menschen, es gibt Wege und man trifft weniger Tiere.
Nær byer og veje
On herseidstrand it felt like wilderness, there were no other people there
The areas with set camping, car parks, picnic areas, bathrooms.
Some of the trail up to Ryten is inside a fairly tame pasture, I don't know if that counts
What I saw looked like wilderness.
Kvalvika!
the cities

Vinstad, not sure where else.
towns
Car park, entrance
The areas full of people
Kvalvika, Ryten
The moste frequented hikes as to Ryten and Kvalvika
Gebiet kurz nach Å.
Vindstad / Bunes
In der Bucht von Kvalvika und Vestervika waren viele Spuren von Campern
Bereich am See Sjørågen war übervoll mit Zelten
Bereich bei den Übernachtungshütten
Aufstiegshilfen durch Ketten an eigentlich einfachen Stellen zum Hiken
Langs sti
Surroundings of the lake where we camped
Orte, Straßen, Stromleitungen...
Gebiete mit Häusern und Stromleitungen. Kvalvika, Horseid, Bunes.
Die Wanderwege, die Strände. Sonst hätte ich die ja auch nicht besuchen können.
Start von größeren/ beliebten Wanderwegen (z.B. KvalvikaBeach)
Too much people to characterize as "wilderness"
Bunes Ryten Kvalvika Å
Die ganzen Bereiche mit häufig genutzten Pfaden zählen für mich nicht mehr als unberührte Natur.
Where there are facilities like shelters or cabins
Ågdalen
campsites, beaches (due to marine litter)
All the parts where there's too many visitors.
Kvalvika-Beach durch die vielen Touristen, welche dort auch übernachten
Da wo sich alle Touristen treffen, aber das wußten wir, damit rechnet man. Die Lofoten sind da noch harmlos, im Süden ist es heftiger
Kvalvika Beach
Reine, die nahe Umgebung
Hauptattraktionen sind erkennbar viel besucht und dadurch sind einfach spuren von menschen zu sehen, lass es fußspuren sein. Dann entlang der Huaptstraße ist einfach wahnsinnig viel verkehr von camper vans..

Near villages such as Fredvang, or clearly inhabited/developed areas. All else was perceived as a wilderness area.
Ein/Ausstiege, präparierte Wege, Hotspots
Erinnere die Namen nicht mehr
Reine
where there are concentrations of houses/shops
kenne nur einen Bruchteil, deshalb weiß ich Frage nicht zu beantworten
Nært vei og bebyggelse. Samt områder med mye turisme, som Ryten, Kvalvika og Bunesstranda
cities
Villages
Ryten und Umgebung
Randgebiet Munkebu
De delene som er forurenset med for mange turister og lite gjennomtenkt forvaltning - altså større og større områder for hvert år. Særpreget er i ferd med å forsvinne
Reine
Ziemlich alles in Tagestour reichweite von Parkplätzen
Reine Ferry terminals
Lachszucht Anlagen wie nahe Mølinalodden (falls dies im Gebiet des Nationalparks liegen sollte)
Kvalvika
Klvika , Ryten sind viel besucht, aber was ist unberührte Natur..? Sobald der Besucher die Landschaft verändert ist sie berührt. Das Konzept der recht wilden anspruchsvollen Pfade verhindert dass die Massen zu tief in die Natur eindringen. Dennoch wünscht man sich bessere Wegmarkierungen und mehr Wegbefestigung in Feuchten oder steilen Bereichen. Der aktuelle Grad der Gebietserschließung für Wanderer ist völlig ausreichend denn er verhindert die Zerstörung der Natur. Drohnen und Mountainbikes sollten im Nationalpark, ebenso Hunde verboten werden
Parkplätze, Orte, Wanderwege, Straßen
In general it was more crowded than I expected (but I come from Tasmania so am used to having isolation when in the wilderness)
Ryten und kvalvika
The peaks where there were less people
Hyppig besøkte områder som vindstad-Bunesstranda og Kirkefjorden - Horseidvika. Turen fra Horseidvika til Fevang var mer villmarksfølelse over.
Campsites, popular photo spots
Not sure about exact borders of the National Park
Areas right next to living areas

My map does not show the national park boundaries, so I assume the farmland, towns and roads are also within the park and clearly not wilderness areas.
Reinebringen virket mer som en villmanns område
the first few km from a parkingplace, near the entrance
Kvalvika Strand
Ryten/Kvalivika - for stor slitasje og trafikk
The part to the cabin on the way from Sörvågen to Hermannstalstinden is quite popular, so since there's quite a lot of people it feels less wild
Selve Iofotodden, forbi Å
Close to main roads. Hiking away from them was great.
Mount Ryten and Kvalvika beach (too much people)
Wanderung zum Ryten und Kvalvika. Aufgrund der Bekanntheit will jeder hin (einschließlich mir).
Der det tyter over av folk. Dette kan være en feiltolkning, da folkestinne områder ikke assosieres som villmark...
roadside on the way to Kvalvika.... the walk up to Reinebringen
Hauptstrände
Kvalvika, Ryten, Horseidvik
The areas close to the villages.
zu viel abfall am strand
Alle entlang der meist besuchten Wanderwege. Sehr viele ausgetretene Wege, weil nasse Wege umgangen werden. Ab und zu viel Klopapier.
Moskenes
I am not sure exactly
Man kommt schnell in die zivilisation
Hotspots, wie Kvalvika
Alle mit ausgebauten Wegen oder Straßen.
the summit near Reine where we didn't even dare hike because of the crowd on the path
Mainly the peaks. Kvalvika beach would also be if it wasn't so crowded with people.
areas near towns
Parking lots
Bunesstranda and region, fjords...
Area where accessing with motor vehicle is difficult and prohibit.
Kvalvika beach and the area around
I can't remember the name

Kvalvika

Var det noe sted i Lofotodden nasjonalpark du opplevde tilretteleggingen som spesielt dårlig?

The trail from Selfjord to Horseidstranda was very muddy at the beginning of the trail (beginning of September) and at some places almost impossible to walk. We didn't care about the difficulty and the wet shoes (also, our guide book had prepared us well) but we were worried about the plants and the trail...

Parkering torsfjord

Parkering i Torsfjorden. Ikke la naboeene fjerne den! Utvid den heller.

Ryten, because it was a private parking lot where you have to pay

I have been lost when I cross around Lake close to A
--

Dårlig tilrettelagt parkering ved Ryten/Kvalvika.

Nei er generelt litt dårlig.

No. We were very pleased with all our experiences in the park. We prefer minimal human intervention with nature — as long as the paths are clearly marked along the way we are always happy. We prefer that all additional information is provided only at the trailhead or in the parking lot. Too much intervention makes the park too attractive to too many people, which would be a shame. "Selfie-tourists" destroy the special beauty and peacefulness of natural parks.

Det er et STORT problem at det ikke er et velfungerende ute-do på Bunes strand og at all kan sette telt opp over alt. Det er så mange besøkende i telt nå, og de kan ikke gå helt til Vindstad skole for å gå på do. Det ute-do som står på stranden kan ikke lukkes og det brukes i for lite grad. Dette er største problemer på Bunes strand og de må løses med det enormt store antal mennesker som kommer der. Det er i tillegg direkte farlig at mange slår telt opp rett hvor man ser det har vært steinskred. Virker ikke som om folk vet at det kan komme steinskred igjen.

stien var mye brukt opp mot Tindstind. det var bløtt og mange fotturister har tråkket opp ulike stier og «ødelagt» et bredt område for å komme seg opp og ned. var et kort parti med vaier, kunne kanskje vært noe mer for og sikre at ikke så mye av området ble nedtråkket. var ellers godt merket.

Yes, when we hiked to see the beach which I forgot the name (but where we answered the questionnaire), we found that the path was not really well indicated. It's a shame because we created our own, but everybody does the same and so it damages the nature.

No, all was very well maintained

No, the facilities were all up to date and in good working order
--

absolutely not

Nei.

Nein. Ich bewundere es und bin sehr dankbar dafür, wie gut und mit Rücksicht auf die Natur alles erschlossen ist.

No

Parking spot were very small and full of cars

Our overall experience in Lofotodden was amazing! The sights are beautiful! Below is some feedback on ways it could be better. We only visited Kvalvika Beach from the viewing point on the cliff above. We traveled by camper van through the Lofotens, and the town at the trailhead for Kvalvika was the most difficult place to find parking and trail information on our trip. We parked at a road pullout because we did not carry cash to pay for self-pay parking, but would have been glad to pay for parking or trail maintenance with credit card if it was easy. Since the trailhead is in a town and very popular, there were a lot of "No Parking" signs but few information signs telling us where to park. Once on the trail, we
--

realized there was a bigger parking lot, but were not aware of it while trying to find the trailhead. The trails (the actual dirt paths, not duckboards / bridges) are becoming woven (multiple paths overlapping) and eroded. We were concerned that these will become more eroded soon in future years. We started hiking very early, so were mostly by ourselves and had a good nature experience, but passed many groups from tour buses on the way back down. Adding more switchbacks to the trail may help prevent erosion and purposely break up bigger groups. One of the large groups also was bottlenecked at a somewhat difficult rock step. If this was a bit easier, they may have remained more spread out on the trail.
Cam site toilet was very dirty
No
We almost died next to Kvalvika beach crossing for one beach to the other. Seriously.
No toilet at Vindstad at the beginning of September. It is OK when there are no toilets in the wilderness, but not OK when there are houses around :).
kann mich nicht erinnern, ist auch nicht besonders wichtig für mich
Maybe there should be a toilet in kvalvika
Parkering er et helvete, det er fullt og ikke tilstrekkelig. Det er fulle søppelspann på rasteplasser og det er Texas hva angår forståelse fra utlendinger i bobil om at dette er et spesielt og sårt område.
Kvalvika. Ikke lagt til rette for toalett besøk. Bør merke på info/tavle at alle tar med seg brukt toalettpapir. Og påby turister å parkere ved skola. Jeg har gått til Kvalvika i 40 år, da familien min kommer fra Fredvang og mine forfedre har bodd i Kvalvika. Nå var det et trist syn som møtte meg med forsøpling og det stinket urin på stranda. Det burde vært forbudt å overnatte der så lenge det ikke er tilrettelagt for do-fasiliteter. Kvalvika tåler ikke mengden turister som overnatter der.
no
The path which goes at the south of the lac which is south of Reine.
Parking nekar Reinebringen
Nein
Not especially
Få toaletter
Parking spots on Kvalvika route were lacking and road was not possible to go through in places where ppl parked on it to be able to reach Kvalvika. We had to use another spot nearby the Markvatnet lake (what was actually much better).
Nein
Very slippery top of Reinebringen after end of stepping stones.
look above
Flera ställen
nein
Well, as funny as it is, we've been lost on our way to Trolldalsvatna. Somewhere after Tindsvatnet there was no clear path and we ended in the swamp. As for parking, you have to be lucky to get a parking spot in the early afternoon. I was lucky but there were lots of people who came a bit later and couldn't find a slot. Parking place is too small, that's for sure
Wegbeschilderung zur Munkebu-Hütte, zum Mannen, zum Munken, Offersoykammen.

Da ich die guten Wegmarkierungen in Südnorwegen (rote "T's", Steinmännchen) kenne, war ich sehr überrascht, da ich mich auch auf den Lofoten auf die guten Wegmarkierungen verlassen wollte.
Ikke på noen av de plassene vi besøkte
maybe the parking possibilities at Sorvagen
Stien inn til Munkebu Stien til Horseid fra Selfjord
No, it wasn't. Lofotodden is amazing!
Generelt godt fornøyd
Nei
Kjerkfjord. Mangler toaletter og renovasjon. Bedre etter at søppeldunk ble fjernet ettersom det ikke var henteordning. Ingen info om båndtvang. Alt for mange besøkende. Ultratrail-løp midt i hekkesesongen.
The beginning of the road from Naap to Nusfjors along th coast is not clear. We had also a weird experience around the lake next to Å (we had to take chains to go down but with the bag it was tricky) so we continued up and found a path (a different one) that was quite dangerous (but still a path wrote on the map).
nej
No, and didn't expect eather.
In most of the hikes, even the easy one, i think that some features might be really helpful to avoid accidents and fear. For instance, in sharp area during the hike, this would be great to have some ropes to help people. The problem is not really during the climb but during the descent, especially if it is raining. And sometimes, for the most difficult hikes, i think that a longer but softer path, is preferable to a shorter but really steep path.
Nein, gab es nicht.
parkeringsmuligheter ved stien til Kvalvika
Må komme toaletter på strategiske plasser. Mye folk og områdene som er egnet for folk flest er ikke så store
Too many people camping without any facilities. We walked further along to avoid all the noise, drones and poop.
Nein
No))
Well, we Truedsson to follow the path marked with stapled stones.. But people had been making a lot of these just for fun so we took the wrong way an ended up in a very steep area where the path was really hard and due to the steepness there was no alternative than to continue or abandon the walk. We started from the parking lot at Å and walked around Åvattnet clockwise. The many stone heaps where in the beginning. A lovely trip anyway 😊
With quite a lot of elevation gain during hike to Ryten there could've been more signposts to lead in the right direction especially while descending from the summit as it's quite easy to steer of the path.
Opplevde det som problematisk å finne steder å sette ut kajakk/kano og parkere bilen over noen dager. På Bunesstranden opplevde vi at det var mye overnattingsgjester i forhold til domuligheter. Begrense antall gjester er sannsynligvis vanskelig/ikke ønskelig, så er mener jeg det burde vært laget til bedre domuligheter for å unngå at dobesøk spres over hele området.

I don't know if it makes part of the Park, but no good path to the summit of Flakstadtinden
Vi hade mycket svårt att hitta parkeringsplats när vi skulle besöka Kvalvika. Vi gav upp försöken vid det ställe vi först ville utgå från och provade ett nytt ställe. Även där fick vi leta länge innan vi hittade en plats cirka 1 km från stigens början.
Nein, aber wenn ein Ziel für uns zu schwierig zu erreichen war, dann sind wir es auch nicht angegangen.
nein
Parkering vid kvalvika
Mangelfull parkeringsmuligheter for Kvalvika turen, alternativt legge opp til kollektivtransport fra bestemte steder
Die Schlüsselregelung der DNT-Hütten macht deren Nutzung auf einer Lofotendurchquerung unmöglich. Das ist besonders bei schlechtem Wetter sehr nachteilig. Hier sollte es wenigstens einfache Schutzhütten geben, die mit normalem DNT-Schlüssel oder per Code (gern nach Vorauszahlung der Übernachtungsgebühr) zugänglich sind.
Bunesbeach bathroom had no door
nein
Parkering ved Reinebringen er kaotisk. Savner søppelkasser og toalett ved Reinebringen. Det må det være - alt for mange folk. Må være telting forbudt der og mange andre steder i nasjonalparken. Det blir søppel og avføring overalt.
No
Nej, vi gik ikke meget, mest var vi i kajakken. Skønheden af området var i top. Der var mange gode holdepladser langs vejene.
Mannen
There is a big camps at Kvalvika Beach and Bunes Beach, where a lot of peoples. And I would have a toilet in such crowdy place. At Bunes Beach was a broken toilet
Parkering, do og søppelhåndtering ved de største turistplassene Mye slitasje i naturen
I went down into Forsfjorden hoping to take the boat. The path was no that great nor very well indicated but still okish. But arriving down there, I learned that because of construction work, the boat is not stopping there, so I had to walk to Vindstad. And there it was full freestyle, not indicated at all and not a well defined path. But let's be honest, that's part of the fun too!
No, there wasn't. But maybe is depend of using maps.me, that was very usefull during the trip.
Mye folk i juli, spesielt i Reine.
Selfjordhytta til Fageråvatnet er det store muligheter for å bli våt på beina og sti som renner ut.
No, not really. I think that more toilets would have been great, but the toilets that were out there were really good.
Beginning of path to Munken
I don't know, maybe Fredvang camping could be better, comparing to Flakstad camping. But all and all it's ok. We have a car. That small visited part of Lofotodden was ideal place for us.
None
Det var når jeg skulle gå tilbake og var kjempesliten og ville finne raskeste vei. Da var det dårlig skiltet må slutten av nestigningen, når man nærmet seg Sørvågan, slik at jeg gikk en ekstra omvei.
Det var flere bratte partier underveis med sterk stigning, glatt berg og taukjetting å holde i, som jeg ikke var forberedet.

Disse var svært krevende å gå tilbake i og jeg kan lett tenke meg at eldre msk. kan få problemer her. Burde vært varslet bedre før turen.
nein
Veldig godt fornøyd med alt, bortsett fra vanskelige parkeringsforhold.
Clear marking of paths
No
Nein
Fra Selfjord til Fageråvannet
Tilretteleggingen var ikke dårlig. Den var alt for overdimensjonert og tok fullstendig fokuset vekk fra natur og det som var igjen av sti. Kloppingen fra Fredvang til Ryten og Kvalvika kunne vært redusert med 70% ved å legge stien til tørre partier, og bruke naturlige vadestener enkelte steder. I tillegg var kloppingen unødvendig høy mange steder. Kloppingen på denne stien bør tas ned!
nein
no
no
burde vært gjort noe med dofasiliteter på kvalvika, blir veldig mange steder folk går på do.
One thing make me wonder: Even though there is sea all around and one can smell fish all the time, it's very hard to find a place where you could buy fish for cooking. No open air markets or similar.
No
No, but unfortunately some parts of the paths, which weren't equipped with duckboards or stepping stones, were muddy because of the lots of tourists stampeding.
Duckboards too narrow between Kvalvika and Rytten.
no
no
Parking for Ryten/Kvalvika
Not particularly. Overall, I regret the lack of markup on hiking trails, the presence of toilets on bivouac spots and development for the most difficult to access paths. A simple rope or chain does not put me in confidence.
A dalen.
Auf den Inseln Rost und Vaeroy waren praktisch alle obigen Punkte sehr gut.
Nope
Dårig sikring i fjellparti v/Kvalvika v/ flo sjø.
parkering er et problem i høysesong i hele lofoten , dette burde vært mye mere opplyst i sosiale medier og i reisebrosjyrer. har blant annet sett flere ganger på flere steder at det kan være umulig og snu med stor bobil eller vogn, det finnes ikke et skilt som opplyser om dette.

Besonders schlecht nicht - nur leider echt schlecht beschildert so dass wir uns ein paar mal verlaufen haben und quer durch die Natur wieder auf den Weg zurück mussten. Meiner Meinung nach sollte man in einem Naturschutzgebiet nicht quer durch die Pampa laufen (müssen). Wege besser kennzeichnen mit Zeit oder km Angabe wäre sehr hilfreich!
No
Flott plass å være kommer tilbake
Parkering på Reine
Ryten Parkplätze nicht ordentlich gekennzeichnet und teuer
Hiking to Horseid beach from the parking near Selfjord started out in a very muggy area. Also the section climbing up to the ridge after passing Fageråvatnet was particularly difficult, steep and slippery.
As a general rule, I would appreciate better marking of paths, signposts at crossings would be also beneficial.
Fikk det meste av informasjon fra andre personers blogger på nett. Hadde vært fint med bedre informasjon på internett fra "sikre" kilder. Kanskje sette opp toaletter, mye dopapir i naturen...
skrova
No, everything was lovely!
No.
No, everything was in order.
Parking : Sometime difficult because there is more and more people. I live in a country where the parking are free. Paying to park your car mean that you have to pay to access to the nature. I thing accessing to the nature should be free for everyone, so, the parking should be free. But I understand that there is a lake of place. Path : Sometime bad, on the most popular place, because everyone make is one path, that make a strong erosion. There is a lot of summit without path, because nobody come. I like it and I hope this secrets summits will be keep secret for a long time, so, without a path. Mud : Lofoten is Lofoten ! It would not be a good thing to make to much stone pathes. People have to adapt themself to the nature, not the nature to themself. When necessary (erosion), a wooden path is better than a stone path;
no
do not add too much
Nope.
Zugang zu Wanderung/Rundweg nach Kvalvika. Auf Parkplätze könnte verzichtet werden, wenn ein Shuttleservice eingerichtet wird. Das wäre eine viel bessere Lösung.
Det var lit vanskelig og finne inngangen fra parkeringen i Fredvang... Og underveis måtte vi bruke mobilen til å finne veien. Det var ikke et problem for oss, men det var uansett litt skuffende.
No
no but my experience in Lofotodden was (regretfully) very limited.
No
Ryten - very unsightly board walk, took from the beauty of the walk.
no
To be honest, I cannot remember whether or not most of the above features were present. The only hike I did in the national park was towards Munkan (which I didn't complete because I started late) but I do remember a muddy patch which required me to find a detour.

Late start also meant I had to park a long way from start. Also, there were a couple of very steep climbing sections with chains/cable but some sections did not have chains/cable.
PARKING PROBLEMS WERE HUGE IN JULY, TOO MANY CABIN VANS ETC, NO PARLONG POLTS AND YET VERY HARD TO FIND THE ENTRYPOINT TO THE HIKING ROUTES
The lake near the southermost village of A.
No
Nein
We took a hike near Sorvagen, which was described online as "easy." It wound round the edge of a lake, and eventually we were walking on a muddy knife's edge, 10-15 meters above the water, when the path simply disappeared. To continue, we would have had to make our way forward stepping on bushes, and holding on to small trees. It was very slippery, and a fall could have resulted in serious injury or death, as we were above the lake at a place where there was no shoreline or possibility of climbing out if you survived a fall. We ended up afraid of falling and turned around, even though the hike was scenic. There was another hike near Å, where we also couldn't find the path, though it wasn't in a situation where we were afraid. Other hikers also seemed to have lost the path, and everyone just wandered across the landscape (which was very beautiful). In that case, I was afraid, not for my own safety, but for the environment of the park, because I knew that stepping on the mosses was very bad for them. Our 6 days in Lofoten were some of the best hiking of my life, but the lack of well marked paths, with cairns, painted marks and signs, was a frustration on almost every hike.
Dere MÅ få kontroll med den ødeleggende masseturismen: I dag labber det mer eller mindre ukyndige folk over alt, og det er ikke lenger noe som minner om det herlige friluftslivet vi ennå for bare 10-15 år siden fortsatt kunne nyte der ute! Jeg har vandret i Lofotfjellene siden jeg oppdaget Lofoten i 1979, og jeg trives bare delvis med fortsatt å vandre der i denne herlige naturen: Trist "utvikling"! Skilting med god forklaring på hvorledes og hvor man ferdes kan muligens berge litt av den pågående "raseringen" av naturherlighetene (?).
No
Weiterer Weg hinter der Munkebuhütte
Nei
fra parkeringsplassen i Sørpågen til Studalsvatnet (meget bløtt, kløpping trenges), strekningen fra kjettingen mot hviteberger på vei mot Munkebu - kløpping avsluttet nødvendig; strekningen fra Studalsvatnet mot skarra til Kålfjellet/Kjølen - tilrettelegging av stien absolutt nødvendig
No.
There lacked proper/designated toilets areas at Kvalvik beach, so there was poop all over the place.
Ingen do i Kjerkfjorden når man venter på båt, ingen do i Vindstad utenom høysesong
There is a liitle lack of information signs, and boardwalks on the muddy stretches of patches. rest is ok
Nein
The trek of the lofoten islands's path is sometimes really hard to follow. By using a map or the website of the trek isn't always enough. We took wrong pathes many times because of the lack of signs. We only made a few steps of the trek and we can not tell if it was in the natural park but in our opinion this long hike across the lofoten islands can be improved a lot. We still enjoyed it a lot. It gave us more adrenaline :)
No not especially poor. As a matter of fact I liked it personaly and I don't need very good paths and so on.
Nej

This year it was quite crowded everywhere. For example near the Munkebu hut there was about 20 tents. Unfortunately, many tourists are not educated about how to go to the toilet in the wild. This results in the unpleasant view of paper handkerchiefs all over the place. I think it would be great educate people about it by writing on the boards. I think many people think that these pieces of paper dissolve very quickly, but it is not true. You can also "rent" toilet shovels on the entry points and sell them in the shops. For really crowded locations like Munkebu or Kvalvika you can consider building some toilets.
More signs at forks in the paths would have been helpful. A number of times, I took the wrong route and had to backtrack to get back to the correct path
no
Hike to munkebu : terren was extremely muddy with many parallel tracks created by visitors over summer.
Somerimes you follow a track. And then it disaperears no more signs. IT was usually easy to get Directions visually for us because we had good wether. But if not?
nein
Kvalvika Beach: Die Vegetation bei der Verbindung zwischen den beiden Stränden wird kaputtgetreten. Ganze Bereiche sind schon zerstört. Bei Anlage eines markierten Weges könnte das verhindert werden. Das wäre auch für die Tagesbesucher ungefährlicher.
on the way to Kvalvika long stretches of very muddy terrain forcing us to trod through vulnerable vegetation . on the way to Nessfjord a dangerous spot climbing over a rocky avalange area
We found trail markers greatly lacking in around the Agvatnet lake. We wanted to take the moderate hike around the lake, starting at the large carpark south of the Atunellen, and found that the starting points of the trail were not clearly marked. Once on the trail, there were no markers. Occasionally one could tell were the trail was well-worn, but those areas did not always correspond to the correct trail, and we found ourselves lost, and in somewhat dangerous terrain, at several points. We encountered a German woman who had similar issues. We guided each other safely out of the park.
Nope!
fra Munkebu til Krokvatnet
Sometimes I spent lot of time to found starting points and it was not so good to starting walk without have the insurance to be in the right way
I think the lack of rules destroy nature like walk on paths, don't walk elsewhere despite the norwegian law saying you can go everywhere.
Toaletter ved stranda alle telter. Luktet avføring ved alle steiner. Dopapir lagt igjen hvor folk har gjort i fra seg. Det burde vært utedo (krever lite vedlikehold) og informasjonstavle hvor det er tydeliggjort at søppel skal bringes tilbake, inkludert dopapir (med mindre det kastes i utedoen).
I can handle maps and protect myself from danger (good clothes, food, prepared for my hikes and trips) by myself so I was not paying lots of attention on any signs I saw. But maybe for regular tourists (I am a mountain hiker and nature person, so I am not afraid of nature) for people who are not used to hikes at all good signs and paths might be helpful. I had some problems with reaching paths going to Kvalvika from Ryten. It was to steep for me, but I was pregnant and it changes perspective quite a lot so I skipped that part of tha plan. I have reached the peak later than I have expected so it was getting darker. I do not regret, I will go to Kvalvika someday, maybe with my son :)
Not really, i knew what to expect. A lot depended on the weather conditions and my gear.
nei

Besonders schlecht fanden wir nichts. Einmal oder zweimal haben wir uns verlaufen, weil die Wegmarkierungen zu weit voneinander entfernt waren.
Nei
No. Nothing at the Poor level,
We were concerned about the damage being done to surrounding farms and roads by people wanting to visit Kvalvika where there was so few parking opportunities.
A poor paths marking
Not one in particular but in general the lack of clear paths and more signals made the people create new paths.
No
Der Weg zu Kvalvika war leider so stark benutzt, das die Natur sehr stark zerstört war. Eine bessere Erschließung wäre hier für die Natur wünschenswert. Grundsätzlich ist eine schlechte Erschließung aber nicht so schlecht, es macht die Herausforderung nur größer.
Tindstinden and Munken. Very muddy and difficult to navigate
No
no
Bei dem Besucheraufkommen am Kvalvika Beach ist eine Biotoilette Pflicht. So viele Haufen und Taschentücher haben wir noch nie gesehen. Aufgrund der hohen Besucherzahl ist es ggf. auch sinnvoll, zu wesentliche Regeln von "Leave no trace" aufzuklären und dies stichprobenartig zu kontrollieren. Bei der Querung des Kvalvika Beachs vom Ryten Richtung Süden haben wir sehr waghalsige Kletterungen über die und oberhalb der Felsen beobachtet, da kein eindeutiger Weg vorhanden ist. Hier wäre eine bessere Ausschilderung hilfreich, um Unfälle zu vermeiden.
nei
no, everything was good
no
Synes ikke alt skal være så veldig tilgjengelig. Da blir det mer eksotisk og naturlig. Derfor er det fint som det er.
No
Allgemein kann man sagen, dass es in Norwegen generell keine „normalen“ Wanderwege gibt, die sich mit einer gleichbleibenden Steigung den Berg hinauf schlängeln. In Norwegen geht es meist einfach senkrecht (direttissima) nach oben. Das ist oft sehr schwer und bei Nässe durch die hohe Rutschgefahr auch sehr gefährlich. Gleichzeitig trägt es zur Zerstörung der Umwelt bei, da sehr oft unterschiedlich Pfade angelegt werden. Dies habe ich bei meinen vielen Bergtouren in dem schönen Land als sehr störend empfunden.
no
Access to tourist information office
the „easy“ way from Kvalvika to the street which leads to Fredvang
Tjeldbergtinden (very slippery path and no sign to get to the top)
no
I think some of the trails could have been marked better. The Alps do a better job there.

Nei, Egentlig ikke. klopping av første del av turen fra selfjord til Horseid kan jo vurderes ;)
Parkering vid stigen upp mot Ryten. Privat parkering som var dyr (100 NOK). Fick ej kvitto på betalningen.
Nei
we did a hiking trip from A to Fredvang. Sometimes it was a bit difficult to find a path. there were most of the time no marks at all. the app "UT" was verry helpfull!
Trying to find exact parking at the trail head/hike to Kvalvika beach was difficult to spot and how to pay for it become confusing
Monkebu Hütte
nein
I was looking for pure nature and not for facilities
Ikke noe jeg tenker på. Kanskje bortsett fra liten parkering i Sørvågen på tur til Tindstind. var ganske fullt.
Too many cars and not enough buses. We would have preferred traveling by bus to go hiking in different places
nein
Det var altfor vanskelig å kvitte seg med søppel, og det på en god og trygg måte (at det ikke forsvinner ut i naturen). Dette burde bli mye bedre. Det burde legges til rette med flere toaletter, men det viktigste er definitivt søppelhåndtering!
during the hike up to Ryten we noticed that a lot of paths had been expanded to many intersection paths, which seemed to contribute to the muddiness of the path and unclear routes
No, we loved our stay
Not really. We parked in a farmer's field and entered in a way that did not have signs but the paths were excellent and clear. We had a marvellous time and found the environment to be in fantastic condition.
No
Da vi skulle gå til Ryten, viste skilt vei til parkering v/ skole. Det viste seg at det var flere p- plasser mye nærmere der stien startet
Stien til Tindstinden er blitt slitt og gjørmete enkelte steder. (Jeg vet den ligger i randsonen.) Stien mot Munkebu overfor kjettingen.
Kanskje litt lite parkering ved parkeringen når vi skulle til Kvalvika.
Bathroom access and trash bins at especially popular trailheads.
Bestriden av Å dalen var väldigt blöt.
The only concern we have, is about the damage done to the walking routes that is caused by wild camping and walking the route. Maybe recommended camping spots might give some relief to the terrain.
Nej - jag vad tillfreds med det som finns
Very good
There were no information about hiking route to Horseidstrand on Kirkefjorden. We were able to find the path, but there could have been some info about distance and how long the trip will take
Nein

Jag tycker det är fint med orörd, ej tillrättalagd natur. Det enda problemet var att det var väldigt mycket folk vid framförallt Kvalvika och att folk lämnar toalettpapper efter sig överallt på marken. Förmodligen nödvändigt med dass på utsatta ställen + arga skyltar som förbjuder nedskräpning.
Svært vått og stor slitasje på stien innover mot Munkebu. Også noe manglende skilting.
no but I think there could be more interpretation (in English) - interpretive displays but even better, face-to-face by park staff
It was at times difficult to locate hikes
No
Ved Torsfjorden for å gå til Kvalvika er spesielt dårlig tilrettelagt. Indresandparkeringsen virker bra da stien begynner direkte fra P-plass. I tillegg er den bemannet med alt av servicetilbud. Men jeg har selv ikke benyttet meg av denne ennå.
in 2019 nicht, aber ich war mit meiner Tochter und konnte nicht alles unternehmen, weil sie noch zu jung ist. In 2018 versuchte ich mit meinem Sohn nach Hermannsdalen zu gehen... wir haben den Weg nie gefunden, sind dann zur Buresstrand gegangen, war natürlich auch sehr schön.
Nei, men litt vanskelig å finne parkering bare.
I do not remember.
Nein.
Nei
Um von der Kvalvika zur Nachbarbucht zu kommen, musste man einen felsigen Vorsprung überwinden, der mit Ketten gesichert sein sollte. Diese Sicherungen waren zum großen Teil nicht mehr vorhanden.
Not really, and also, we just made one big hike.
I Kirkefjord, som er innfallsport til nasjonalparken (Horseide) er det ingen informasjon om hvordan man kommer seg til Horseide eller hvordan man skal forholde seg til privat eiendom (innmark) på stedet. En informasjonstavle med kart med avmerket sti, samt informasjon om telting og ferdsel på privat eiendom, hadde vært ønskelig. Et kart som viser sti til Horseide og hvor man kan slå opp telt (150 meter, to døgn, ikke innmark etc.) hadde vært nyttig.
Nein, war insgesamt sehr gut.
no
By the kvalvika beach there are not bins and/or toilet cites. Because of that people throw away stuff everywhere and the area needs cleaning (we did a bit but it requires much more))))
Haben uns bei der Kvalviki - Bucht verlaufen, zum Glück bleibt es die ganze Nacht hell
The parking situation for Kvalvika Beach was noticeably poor. Allowing visitors to camp along the road near the trailhead contributes to a lot of waste being generated. I would suggest having shuttles to the trailhead from a parking lot near the highway, and prevent visitors from parking/camping at the trailhead. Zion National Park in Utah has a similar system during the high season.
Auf dem Weg zur Munkebu Hütte ging es viel durch Morast. Wir hatten Gamaschen, es stört nicht so schlimm. Aber ich denke, weil man versucht, um den Morast herumzulaufen und das viele Leute das tun, wird der Weg immer breiter und dadurch die Natur beeinträchtigt. Stege wären besser, um die Natur zu schützen.
Possibility to park for free or cheap, expensive private parking when the free areas where full or to far away from the start of a hike. Poor information about where to put a tent in nature away.
Das die Wege oft nicht einfach ersichtbar waren, hatte mich anfangs irritiert und meine Wanderungen erschwert, jedoch fand ich dies kurz danach auch sehr aufregend und viel besser, als perfekt markierte Wege vorzufinden.

Zum Thema parken kann ich nicht besonders viel sagen, da ich ausschliesslich zu Fuss unterwegs war. Während meiner Zeit dort hat es ausschließlich geregnet, weshalb viele Wege zu hauptattraktionen wie Kalvika beach extremst schwer zu begehen waren. Vielleicht koennte man diese etwas ausbauen, sonst wuerde ich mir aber wuenschen so wenig einfluss in die natur wie moeglich vorzunehmen.
Von Kvalvika zur anderen Bucht rüber
Opplever at vi blir på enkelte områder overbelastet med turister. Kvalvika og Ryten er områder som jeg ikke ønsker å besøke lenger! Legger IKKE ut bilder fra mine turer. Ønsker å bevare naturen.
Nein
No.
Nei, det var dårlig overalt
Well, lost the path completely while hiking around Agvatnet (where I found filled out the original questionnaire) and wasnt that easy to hike away from path in rather rough/rocky terrain. But I am not saying that lack of clear marking is necessarily a bad thing for area like Lofotodden NP. The experience of getting lost in this kind if area could be seen as a positive rather than negative by certain group of hikers - well seasoned outdoor adventurers. So I didnt mind this particularly. I prefer this experience over experience with well marked paths but with high numbers of tourists (like Reinebringen)
Yes, as we entered the park at the end of the day and wanted to pick a camp site, we were met with a very unspecific infuriating board stating it was prohibited to camp, which is clearly against Allemansretten... We picked a spot 1 km further up a mountain, still having no idea why (other than the pollution by French tourists, dumping their dirty washing water back into a pristine lake, argh). Another thing is the facilities for people going by public transport vs. car or camper: any parking place for cars has a toilet and even a watertap, while a bus stop does not. This says clearly: we would rather have you all by car/camper here, because we will make it more comfortable that way. It should be opposite: provide comfort for people with a lower impact on the environment globally (climate), but also locally (all those parked cars take nature's place without good reason). Especially hikers on a low impact holiday style, hauling all their gear and minimal garbage, taking the train, this is rather insulting. Especially Lofoten, which is quite overrun, should set an example.
Jeg opplever at som lokal er jeg ikke så opptatt av skilting og tilrettelegging, men tenker også at det er mange steder dette kunne vært bedre. Samtidig som det er viktig at det ikke skiltes til alle mulige turmål, men at man velger ut noen turer som man ønsker å promotere.
Nei
No
Information tourist information and eat shop
Nei, egentlig ikke, men ble veldig skuffet over hvor mye søppel det var på strendene vi gikk til. Store hvite sekker som jeg vil tro skulle bli hentet av båt/helikopter ?? en eller annen gang. Folk er utrolig sløve, bringer inn mat i plast emballasje, metallboksen, glass mm og gidder ikke ta det med ut igjen. Legger igjen på stranda og der kan man ikke lukke disse hvite sekkene ordentlig og da kommer det jo fugler, andre dyr (?), og vinden gjør sitt til at det flyter utover det hele. Kjempesynd og helt umulig å ta med alt som lå rundt omkring for dagsbesøkende. Opplevde franskmenn som tok med seg poser med søppel fra Bunestranda og tilbake til båten ; veldig bra! Emballasjen er jo lettere når tom, enn når bringer inn med innhold! Burde være en selvfølge å ta med ut, det man tar med inn, til øde steder!!!! Veldig provoserende og forundret over at det ikke er mere info om dette. Men der det finnes steder til å legge søppel blir det dessverre seende sånn ut..... og jeg tror ikke nordmenn er bedre enn enn andre på dette feltet, dessverre.
no
Nei.

Nein
Ich erinnere mich nur an zu gut erschlossene gebiete
Parking was limited at the foot of the path to kvalvika
Kvalvika beach - the worlds biggest toilet
Beautiful spot, ruined irresponsible tourists and lack of facilities to facilitate proper waste disposal.
I don't have any expectations of any facilities when in nature. Basic camp sites and emergency shelters can be a good thing off course. Parking spots was a bit hard to find however.
Guiding the people to keep on tracks and not to destroy the fragile nature should be better
Am Ryten sollte wegen der hohenBesucherfrequenz ein eindeutige Wegführung eingerichtet werden. Die liberale Wegführung führt zu mehr Erosion und verschlammten weichen Wegen. Auch im Zustieg zur Munkebyhytta waren extrem weiche Wege mit unklarer Wegführung. Schlecht gekennzeichnete Wege bringen längere Wanderzeiten mit sich. Die Zeitangaben im Rother-Wanderführer waren deshalb oft nicht einzuhalten. Schlecht gekennzeichnete Wege zwingen den Wanderer zu riskantem Wegesuchen in Absturz gefährdeten Gelände Z. B. Bei A bei Der Seeumrundung
Nein
Sometimes finding the start of a track was a little harder than expected. But i also don't want there to be a lot of infrastructure so I am ambivalent about this. However, once in the vicinity of the start it could be helpful to have a small sign indicating the actual track. I saw other walkers having difficulty too.
Trail markings on the least frequented paths were very hard to find. A lot of muddy patches without stones/bridges that were difficult to cross.
No
Nope
Clear marking of paths
Considering the number of mountains and the extent of countryside and coastline, I felt there could be many more opportunities to park and go for a walk.
no
No. It was a great trip
Nej
The path between Kerkfjorden and Vinstad is one of the most dangerous I have taken in my life. After 15 minutes, it disappears completely into large blocks of rocks. I put 3:30 and I thought I was going to die. Throughout the area, the trails are not really marked and disappear ! The paths on the topographic maps (Turkart 1: 50000) are false. I have seen people using hiking GPS to not get lost.
Clear marking of paths
Parkeringen ved Kvalvika. Til å være et såpass turist-eksponert sted, var det noe problematisk å finne parkering.
Nein
Nei

In general, the paths were confusing, and there were many paths that seemed to lead to the same destination with no indication which was the correct path. There were also very few signs.
.
No
Stien frå Torsfjord til Kvalvika kunne trengt meir tilrettelegging med tanke på besøkspresset.
bei den viel begangenen wanderwegen, denn dort leidet der boden massiv ob all der vielen wanderer. dort müssten unbedingt stege aus holz errichtet werden um den boden und die pflanzen zu schützen!
Ich finde es nicht schön wenn aufgeweichte Stellen immer breitere Pfade drumherum haben. Diese weichen dann auch auf und es wird immer breiter. Das schadet natürlich auch der Natur.
Nei
The trails aren't trails. They are marked routes that have been severely degraded by thousands of hikers trying to avoid stepping in mud. If park staff maintained routes as trails with proper drainage and raised gravel, rock, or wood trail surfaces, then hikers would stay on the trail. Now, the trail is 15 meters wide with terrible erosion and mud and exposed earth. This decreases the enjoyment of the experience for hiking, because nature is not experienced in its natural state. Build a trail instead of marking a route.
no
Nein.
nope
Kvalvika
Nei, ikke avhengig av tilrettelegging
Not at all! :)
At Kvalvika beach the lack of sanitary system was horrible.
No

Hva besøkende reagerte negativt på da de oppholdt seg i Lofotodden nasjonalpark siste år:

Turister som kastet søppel og Tom okser rundt seg
De fløy drone inne i nasjonalparken!
Auf die Drohnen die die Menschen fliegen ließen Auf den Fotohype um die gleichen Bilder wie auf Instagram zu bekommen Die Livechats vom Gipfel über FaceTime und Co
Turister som er Bråkete, selvsentrert, tar ikke hensyn til naturen. Er lokal selv.
Droneflyging
At mange bruker uteområder som do, særlig tett på husene. Dette gjør de fordi det eneste toalett de finner på Vindstad skole og det hjelper ikke når de ankommer med kajakk til Bunes eller overnatte i telt på Einangen
Telting på private områder (som hage eller privat hyttetomt), opptråkking utenfor tydelig merkede stier som ødelegger større natur, støy fra andre turgåere (roping, musikk, etc.)

Leaving rubbish all around, too much noise
Not taking out all of their trash, especially leaving human faeces and toiletpaper. Very annoying to see that, we always clean up after our dog and ourselves
Ich finde es nicht gut, dass Zelte an Wasserschutzgebieten aufgebaut werden, obwohl dort überall Schilder "Zelten verboten" stehen. Ich finde es nicht gut, dass einige Besucher auf den gebührenpflichtigen Parkplätzen keine Parkgebühr bezahlen.
One occasion. Drone being flown on the way up to Munkebu Hut. The mechanical noise made by drones is out of place in the mountains, along with all other mechanical noises
They littered
Large groups of people traveling together generally disrupt the peace of nature more than smaller, more frequent groups.
Mountainbiker am Berg
De går på do midt i sti område. Utlendinger som ikke er kledd og vandt til å ferdes i fjell som potensielt gjør det farlig for andre, da de er uforsiktede opp bratte partier og tenker ikke på at adferden de gjør potensielt medfører fare for de som kommer bak. Slik som steiner og jord som sklir ut.
Bruk av drone over stien til Ryten. Støyende
People (foreigner tourists mostly) show disrespect for basic rules. I've seen littering, and illegal camping sites for instance.
Some people use speakers with their mobile to play music very loud
Utenlandske turister som var i overkant husvarme og nysgjerrige
Müllentsorgung
They left their garbage in nature
Fel utrustning, människor med små barn, cyklister, för många som inte borde vara där o so inte var beredda på t.ex dåligt väder
I met French people, who were the reason why I left France
Turister som var kledd i uhensiktsmessige klær og sko og som ikke hadde respekt/forståelse for værforholdene
Grupper med høylytte reiseledere
Cruise ship tourists have a very very negative impact to Lofoten.
Drohnen. Und wildes zelten, mit dem hinterlassen von Müll. Vor 3 Jahren bei einer Wanderung zur Kvalvika, unendlich viel hinterlassener Müll von "Backpackern". Der Trinkwasserbach der vom Berg runterkommt wurde einfach als Toilette benutzt.
Screaming tourists from Asia, disrespectful of nature only focused on taking pictures of themselves.
They put up their 3 tents right next to our tent, less than 5 meters from it. And they were rather noisy as well, as any big company of people unavoidably is.
Some people flew with very loud noised drones and took pictures and video footage for a really long time during hike to Ryten. Drone noise spoiled otherwise perfect and warm day.

Forsøpling Turister som ikke respekterer de private eiendommene Fastboende som ikke respekterer allemannsretten og tilgang til strandlinjen
We felt like they were not respecting the place.
Laut, Müll, Party
Telting, kaste søppel, fly drone rett ved folk
They were noicey
Droneflyvning, turgåere som tok lite hensyn til barn i stien, noen som ikke respekterte skilting som f. Eks ikke lag din egen sti
Explicite drone usage or otter noice pollution.
Exzessive Nutzung von Drohnen ohne Rücksicht auf andere Parkbesucher
Kjørte drone - det var både støyende, og farlig pga mye folk i området
Folk som er dårlig skodd i forhold til turen de har lagt seg ut på.
because they left litter
Tereng Syklister
Bruk av drone
Kinesere som satt med hetta på og sov i stien opp til reinebringen
Loud, acting dangerously near ledges, cutting across land to access trails
Mye løse hunder
Pauschaltouristen ohne wirkliches Interesse an Natur und Umweltschutz
forsøplende, lite forberedt for turene de var, alkoholiserte
utenlandske turister som er lite forbered til naturen vårres og turkulturen vårres
some Russians left bad notes in the tourist post books
Inconsiderate parking and noise in the car park (Kvalvika Beach Trail Head). A coach parked in the road, for example, is most inconsiderate as was the playing of music loudly on car sound systems. Destroyed the peace and beauty of the area.
Zu lautes schreien und ständiges überholen auf den engen Wegen um dann wieder stehen zu bleiben.
More of a concern for other people's safety than a particularly negative reaction, but: extremely inexperienced hikers who had clearly taken on more than they could manage, lacking in equipment but mostly in physical ability.
Høylytte og brøytende personer på små/spisse fjelltopper
Junge Wanderer mit Drohnen und Partystimmung ... die Natur hätte viel mehr zu bieten, als nur Instagramm und Facebook :-(
They were swimming in drinking water lakes and shitting and littering everywhere without understanding leave no trace principles.
1- a drone flew 1/2 hour above my lunch break spot while I was looking for calm and beauty. The owner didn't want to keep his noisy drone away despite my request. 2- Visitors sitting on the path, obstructing the way, ate by letting the packaging of their sandwiches fly away. They were

also poorly equipped (city sneakers in a steep terrain). 3- on the beach of K, valvika, 2 "squatters" had taken place in the mythical cabin of Hakuna Matata. They were reluctant to let us in when we asked to come in (start of rain). Obviously, they had no respect for the place or knowledge of the history of this cabin.
They were complaining and didn't seem to enjoy the nature, and one of them was a bit too drunk.
Noisy intrusive drone usage.
NO DRONES IN THE NATIONAL PARK
SOME FAMILIES WERE SHOUTING TO EACH OTHER AND DIDN'T OBEY ANY SILENCE
Notdurft wurde direkt vor dem Zelt verrichtet.
Først til det foregående spørsmål: Vi nordmenn betaler mer enn nok skatt allerede! Da dere neppe kan skille mellom nordmenn og andre besøkende m.h.t. betaling, vil jeg derfor henviser til våre fraværende myndigheter m.h.t finansiering. Når det gjelder det dere ellers spør om akkurat her, så har jeg svart mer enn grundig nok på forslummingen av vår herlige Lofotnatur, og vist til mulige ting som bør gjøres for å motvirke dette - om det da ikke allerede er for seint....?
A man constantly using his phone instead of taking in nature. Not a big disturbance. More sad.
Alle som tenner bål på flere plasser og lager sår i naturen, folk trenger mer info om allemansretten
The person washed the dishes in the lake near the Munkebu hut. This is not allowed.
They were swimming in the drinking water.
Missachtung der Privatsphäre beim Campen. Zelt bei ausreichend Platz ohne Abstand zu unserem aufgestellt. Lärmbelästigung.
Manche Gruppen, die in der Nähe gezeltet haben, waren am Abend und in der Nacht ziemlich laut. Es hat die Stille des Ortes ein wenig verdorben.
Leaving trash on the nature. Most of the time people were very nice!
Some young people were bounding down the trail making it a bit unsafe while they passed us.
Støy, tilgrising av naturen
In crowded areas where people take too long taking selfies and don't let others have a turn
Massen an Kreuzfahrtstouristen, die in kurzer Zeit in vergleichsweise kleine Orte geschwemmt wurden und dort durch den Zeitmangel eher unhöflich mit anderen Touristen umgingen.
Party einer Jugendgruppe am Kvalvika Beach
Högljudda sällskap med ingen hänsyn till djurliv och natur.
Lautes Geschrei
Ryssar. Högljudda på fjället.
Avføring rett ved stien.
I've seen people washing dishes and cleansing themselves with soap in lakes and sources of water
There were many other hikers going off the main paths and disturbing vegetation. We nicely tried to explain the reason for not doing this, but it seemed that many did not understand it's importance. We also experienced various large hiking parties of 6 or more people. It instantly took away for the visual appeal and sounds that you should be able to experience while hiking. Instead it was replaced with many voices and blocking the paths from me being able to safely pass.

It seemed that there was a lot of extremely inexperienced hikers on many of the trails I was on. They had no hiking etiquette whatsoever, inappropriate shoes and clothing, knocked down rocks and other debris on steep hikes, choosing to continue hiking up a steep muddy mountain when a rain storm was obviously approaching. In many ways this causes not only a danger for themselves but also others that cross their path. Especially those hiking below them (ie if they were to fall because they chose to continue hiking up in the wet slippery terrain)
They was prolonged use of a drone at a high scenic point.
Sa ifra til et følge som lot hunden bade i drikkevannet Moskenesvannet. Ble jaget ned fra fjellet av eier og hund.
People camping in fragile areas where it appeared they should not. Being in a secluded west coast anchorage watching eagles when a laden RIB boat came roaring into the bay laden with tourists, scared all the eagles away, then roared off again 10 mins later. Unfriendly people on the paths.
Annoying italians making too much noise, shouting and so on, making the nature experience terrible.
Benutzung von einer Drohne mit unzureichenden Abstand zu Wanderer. Dadurch starke Lärmbelästigung
Droneflyvning.
Nicht angeleinte Hunde. Hunde, die Vögel gejagt haben ohne dass Besitzer sie daran gehindert haben. Unleashed dogs that chased after birds. Owners did not do anything against it. Witnessed that multiple times.
Ein Mountainbiker befuhr einen Pfad, der von großen Steinen durchsetzt und im Verlauf unübersichtlich war. Er gehörte dort meiner Meinung nach nicht hin. (Ich fahre selber Mountainbike)
Støyende
De som tråkket for hardt i gjørma, slik at jeg fikk gjørme oppover buksa
Mostly people camping along the roads and not following proper Leave No Trace practices. There was a lot of toilet paper along the roads and in the bushes. Kvalvika Beach cannot sustain the large number of campers during the summer months.
Franske turopprører! Tar IKKE hensyn til bærekraftig bruk av utmarka. Burde vert nektet adgang.
Didnt see anything really bad but seen some tourists/groups who didnt look well enough equipped for the hikes they set on (insufficient shoes). And unfortunately my own companion, otherwise a nice and good guy, made two decisions I didnt approve but couldnt quite stop - first going to poo too close to local houses (which caused a small conflict with a local man unfortunately), second burning used dirty socks in a spot where I thought it shouldnt be done (also because textiles nowadays include non-organic materials). I feel a bit guilty for these moments - even though it's not quite possible to stop someone who needs to poo urgently (and as for burning socks - I wasnt aware of my mate's actions until I smelled burning textile fibre in which moment it wad late to stop it)
Løs hund og beitende sau
De som legger igjen søppelet sitt. Se tidligere innlegg om det.
Liten respekt, hensynstagelse og forståelse for natur og lokalbefolkning
En blogger som tok bilder og spilte musikk på toppen av Reinebringen.
Drone usage, within national park and at highlights as reinebringen/munken. Although regulated, Some people still use it beyond rules without being sanctioned
Sie ware Laut haben getrunken und ihren Müll nicht wieder mitgenommen
Walking of track, littering
Frei laufende Hunde,

Annoying, noisy drone at the summit
It was evening after a long day and I planned to set my tent near small lake (to have some water to cook and drink) but there was others tent already near only one possible camping spot (due to the marshy shores of the lake). So, it was a negative surprise for me and for those people too, because everybody wanted to be alone in such a beautiful nature.
For det første vil jeg påstå at det er på generelt grunnlag rovdrift på ferdselen i lofotfjellene. Det er helt vanvittig at så mange turister kan ta seg opp i fjellene med sine private bærere av utstyr og mat fra turistbusser osv. Mange er ikke kledd, skodd eller har erfaring med fjellvandring. Det bør ikke bli slik at vi trækker ned fjellene i Lofoten på en slik måte at stiene ser ut som "Karl Johans gt" i Oslo. Det er virkelig på tide at vi som bruker fjellene er med å bidra til vedlikehold, afalspunkter, toalettfasiliteter osv gjennom en form for avgift. En ukes-avgift for fjellvandring i Lofoten er helt på sin plass.
a group of elder chinese women walked and were very loud over a long period, making selfies and wierd photos
Droneflyging
Droneflyging
Lautstärke
Bei der Übernachtung auf Kvalvika Beach ist eine Gruppe nachts zum Zeltplatz gekommen und haben viel Alkohol getrunken und waren sehr laut. Diese wurden nicht still obwohl man sie darum gebeten hat.
Jemand hat am Kvalvika Strand auf die Felsen gekackt
Utlendinger som fløy drone på Ryten. Intens støy. Tok ikke hensyn til at jeg bad dem la være.
People throwing rubbish around in nature. I don't say anything, I just picked it up and took it with me.